POSTA REDACTIEI

Turnul din Roma

Maria Aldea, Bucureşti. Într-adevăr, puţini sînt cei care ştiu că şi Roma are, la fel ca Pisa, turnul său înclinat. Este vorba de anticul „Torre delle Milizie", situat după cum se vede în imagine (dreapta, sus) în plin centrul Romei, nu departe de Columna lui Traian, şi înclinat cu 13 grade faţă de Colosseum. „Torre delle Milizie", a cărui înclinare a fost descoperită în 1889 de „romanistul" Costantino Moes, este cu cîţiva ani mai „bătrîn" decît Turnul din Pisa. Considerat unul din cele mai frumoase vestigii ale Romei papale, „Torre delle Milizie" a fost construit pe vremea pontificatului papei Anastasio IV (probabil între anii 1153—1156) pentru a-i adăposti pe soldaţii care, avînd o vedere panoramică asupra oraşului, urmau să-l apere de duşmani.

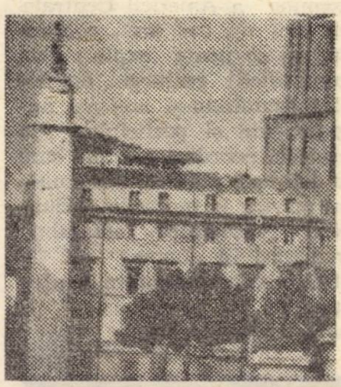

Sergiu Udrescu, Craiova. Cifrele pe care ni le solicitaţi le-am extras din Anuarul demografic al Naţiunilor Unite, ediţia 1971. Populaţia globului a atins, la jumătatea anului 1971, cifra de 3 706 milioane de locuitori, adică o creştere anuală de 2 la sută. Dacă acest indice de creştere se va menţine, populaţia globului se va dubla pînă în anul 2006. Pe lîngă aceste cifre, Anuarul mai cuprinde şi următoarele statistici care răspund unora din întrebările dv. : o persoană din două este de origine asiatică (populaţia Asiei, cu 2 miliarde 104 milioane, reprezintă 56,7 la sută din populaţia totală a globului). Africa numără 354 milioane de locuitori (9,5 la sută) ; America de Nord, 327 milioane (8,8 la sută) ; America de Sud, 195 milioane (5,3 la sută) ; Europa fără U.R.S.S., 466 milioane (12,6 la sută), U.R.S.S., 245 milioane (6,6 la sută) ; Oceania, 19,5 milioane (0,3 la sută). **Ţările cele mai populate** sînt în ordine : China cu 787 176 000 locuitori, urmată de India — 550 374 000, U.R.S.S. — 245 066 000; S.U.A. — 207 006 000 ; Indonezia — 124 894 000. **Cele mai mari oraşe :** Şanhai cu 10 820 000 locuitori, urmat de Tokio cu 8 841 000 ; New York 7 395 000 ; Pekin 7 570 000, Londra 7 379 000 şi Moscova 7 050 000. Belgia este pe locul întîi în lume în ce priveşte **proporţia populaţiei urbane** cu 86,8 la sută din totalul ei, urmată de Australia cu 85,5 la sută. Suedia este campioană a **longevităţii** atît la femei cît şi la bărbaţi. Durata medie de viaţă a unei suedeze este de 76,5 ani, iar a unui suedez, 71,9 ani. Ţara cu durata de viaţă cea mai scurtă la bărbaţi este Gabon (25 ani), urmat de Guineea (26 ani) şi Ciad (29 ani).

„Concorde" şi anti-„Concorde"

Emilian Ghiaţă, Brăila. De fapt, nimic nou în legătură cu supersonicul franco-britanic. Doar că se întoarce săptămîna aceasta dintr-un turneu în Statele Unite. Dar nu are încă nici program de vînzări, nici program de construcţie. De-abia la începutul lunii noiembrie, guvernele francez şi englez vor decide asupra ritmului de fabricaţie. Se vorbea în 1972 de 12 aparate pe an, acum britanicii susţin că nu e nevoie decît de 4 pe an. În ce priveşte „Panam". compania internaţională americană, după cum bine ştiţi, ea şi-a abandonat opţiunile „Concorde". A achiziţionat în schimb 10 exemplare ale versiunii „performanţe speciale" ale Boeing-ului 747. Acest avion subsonic poate transporta 280 de pasageri fără escală pe ruta New York—Tokio sau New York—Teheran. I se şi spune anti-„Concorde". Neliniştit de prezent — scrie „L'Express" — guvernul francez caută să prevadă viitorul. Se pare că ideea unei cooperări cu Statele Unite pentru o nouă versiune perfecţionată a supersonicului franco-britanic ar fi fost evocată în cursul convorbirilor din iunie (Reykjavik—Islanda) dintre Georges Pompidou şi Richard Nixon. Nu se cunoaşte încă rezultatul acestor convorbiri.

Iulian Leizerovici, Bucureşti, str. Maior Coravu 1-7, sector 3, telefon 62.28.83 pune la dispoziţia celor interesaţi, spre vînzare, colecţia completă a revistei „Lumea" începînd din anul 1968.

Noul guvern sirian

Fl. Popescu, Focşani. Vă prezentăm mai jos lista solicitată a noului guvern sirian, dată publicităţii de preşedintele Hafez El Assad : Mahmoud el Ayoubi — premier ; Abdel Halim Kaddam — vicepremier şi ministru de externe; Mohamed Heidar — vicepremier pentru probleme economice ; George Sadakny — ministru al informaţiilor ; general-maior Mustafa Tlas — ministru al apărării ; Adib Melhem — ministru al guvernului local ; Gabr el Kafry — ministrul petrolului, electricităţii şi al resurselor minerale ; dr. Shaker el Fahham — ministru al educaţiei ; dr. Nureddin Nuralla — ministru de finanţe ; Fawzy el Kayaly — ministru al culturii şi orientării naţionale ; Mustafa Hallaj — ministru de stat al planificării ; Adib el Nahawy — ministrul justiţiei ; inginer Omar el Sebai — ministrul comunicaţiilor ; ing. Munir Wanous — ministrul barajului de pe Eufrat ; ing. Ahmed Kablan — ministrul aprovizionării şi comerţului interior ; Abdel Sattar el Sayed — ministrul lucrărilor publice ; Fayez el Nasser — ministru de stat pentru problemele guvernului : Ali Zaza — ministru de interne ; Ahmed Hassan el Asaad — ministrul agriculturii şi al reformei agrare ; dr. Mohamed el Emady — ministrul economiei şi al comerţului exterior ; Muayed Gezwy — ministru de stat pentru satele de frontieră ; Hussin Hamad Hemeida — ministrul afacerilor sociale şi al muncii ; dr. Medany el Kheimy — ministrul sănătăţii ; Abdulla el Khany — ministrul turismului ; dr. Mohamed Ali Hashem — ministrul învăţămîntului superior ; Abdel Razzak Abdel Baky — ministru pentru problemele municipale şi rurale; Zoheir Abdel Samad — ministru de stat ; Anwar Hamada — ministru de stat ; Shetein Sheteita — ministrul industriei.

Virgil Zorlenţanu, Eforie Nord. 1. „Declraţia universală a drepturilor omului" a fost adoptată şi proclamată de Adunarea Generală a O.N.U. la 10 decembrie 1948. Ea a fost redactată de Comisia drepturilor omului care se compunea iniţial din experţi reprezentînd 18 ţări şi care şi-a început lucrările în ianuarie 1947. De altfel, însăşi Carta O.N.U., în versiunea în care a fost adoptată, exprima hotărîrea popoarelor Naţiunilor Unite „de a proclama încă o dată credinţa lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea şi valoarea personalităţii umane, în egalitatea drepturilor bărbaţilor şi femeilor, ca şi a naţiunilor mari şi mici". În fiecare an, la 10 decembrie (ziua adoptării şi proclamării, în 1948, a „Declaraţiei universale a drepturilor omului"), se aniversează, în întreaga lume, „Ziua drepturilor omului". 2. Vă sugerăm să vă adresaţi revistei „Magazin istoric", în legătură cu cealaltă întrebare.

Gheorghe Boldaş, Sighişoara. 1. În legătură cu prezentarea candidaturii cu titlu postum a lui Salvador Allende pentru Premiul Nobel pentru pace, Comitetul Nobel a anunţat că aceasta n-ar fi valabilă în termenii statutului, întrucît nici o persoană nu poate fi desemnată după moarte. Precizăm că Premiul Nobel pentru pace n-a fost decernat decît o singură dată cu titlu postum, în 1961, lui Dag Hammarskjöeld, secretarul general al O.N.U., care a murit într-un accident de avion în Africa. Decernarea premiului a fost însă posibilă, deoarece candidatura lui Dag Hammarskjöeld fusese prezentată înaintea morţii sale. 2. Proiectul de lege restabilind pedeapsa cu moartea începînd de la 1 ianuarie 1974 a fost adoptat de statul California, dar numai pentru autorii anumitor crime : ucigaşii de profesie, asasinii poliţiştilor sau paznicilor de închisoare, autorii unor crime însoţite de viol etc.

Valentina Suciu, Constanţa. Vă prezentăm imaginea solicitată de al funeraliile regelui Gustav al VI-lea Adolf al Suediei.

POSTA REDACȚIEI

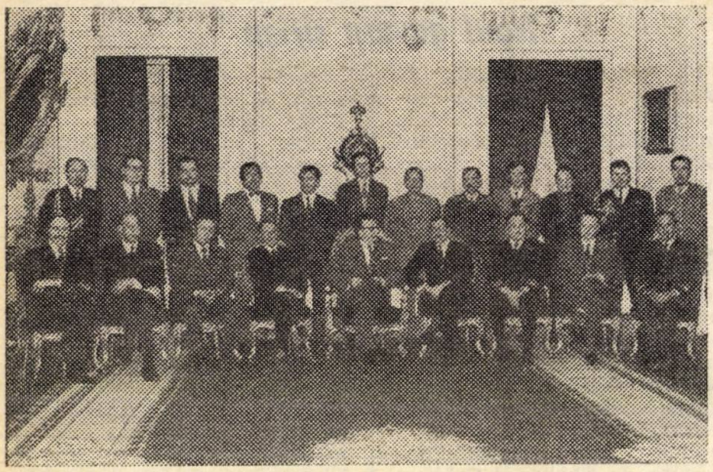

Constantin Gh. Crăciun, com. Pingărați, jud. Neamț ; Ion Tot, Orăștie ; Ionel Anghel, Mărășești. În imagine — ultimul guvern Salvador Allende instalat la 28 august a.c. De la stînga la dreapta — în picioare : comandantul șef al forțelor aeriene Sánchez; Gonzalo Martínez ; Fernando Flores ; Mario Lagos ; Jaime Tohá ; general Rolando González ; general de carabinieri Sepúlveda ; Felipe Ramirez ; Pedro Vuscovick ; comandantul șef al Marinei Grez ; comandantul șef al armatei Badiola. Așezați : Orlando Letelier ; Edgardo Enriquez ; José Cademartori ; Carlos Briones; președintele Salvador Allende ; Clodomiro Almeyda, amiralul Daniel Arellano ; Jorge Insunza și generalul Maclochetti.

Corsica

Alexandru Nichifor, București. În Corsica, departament francez (în 1969 cu prilejul referendumului privind regionalizarea, 54 la sută din voturi s-au exprimat în favoarea acestui statut), mișcarea autonomistă are o pondere din ce în ce mai mare. Reclamînd autonomia, regionaliștii corsicani relevă faptul că între insulă și continent s-a creat o situație intolerabilă. Astfel — afirmă aceștia — astăzi în Corsica există o reală „fugă" a resurselor naturale în timp ce se importă produse finite, o „fugă" a capitalului autohton în profitul capitalului „metropolitan", o înstrăinare a pămînturilor în profitul marilor latifundiari „metropolitani", ca și o „fugă" a populației autohtone, înlocuită în insulă cu cadre și mînă de lucru străină. Societățile economice mixte create în 1957 prin planul de expansiune regională (SOMIVAC, pentru domeniul agricol ; SETICO, pentru cel turistic) sînt acuzate de a fi favorizat implantarea unor întreprinderi străine în detrimentul intereselor regionale. De asemenea, marile bănci și societăți multinaționale care, finanțînd imensa majoritate a complexelor turistice ale insulei, recoltează azi beneficiile fără mare profit pentru populația locală, puțin solicitată, atît în ce privește mîna de lucru cît și folosirea comerțului local. Paralel, absența unei universități în Corsica (de altfel, singura regiune lipsită de universitate), absența unui institut universitar de tehnologie, ca și aceea a unei școli hoteliere (dezvoltarea turismului ar impune o asemenea școală), toate acestea se adaugă dependenței insulei. Un licean care dorește să-și continue studiile este obligat să se deplaseze pe continent, la Marsilia sau Aix. Autonomiștii cer astăzi crearea unei universități corsicane care să răspundă specificității de limbă, tradiție și cultură a insulei. În anul 1755 a funcționat pentru scurtă vreme la Corte o universitate înființată de Pascal Paoli, eroul romantic al corsicanilor, simbolul independenței naționale. Istoria prenapoleoniană corsicanii o identifică cu figura acestui general care i-a dat insulei prima constituție democratică. Republica „paolină" este considerată azi în Corsica un fel de „paradis pierdut". Profesorul Pomponi de la facultatea din Aix-en-Provence, membru al partidului comunist, declara recent : „Partidul comunist preconizează o soluție națională, în cadrul programului comun, găsirea și stabilirea urgentă a unor soluții specifice problemelor Corsicii, acest departament atît de defavorizat".

Holeră la Napoli

Ioan Dumitrescu, com. Cioroiași, jud. Dolj. Holera este o epidemie familiară istoriei demografice și igienico-sanitare a orașului Napoli. Secolul al XIX-lea ar putea fi numit, din acest punct de vedere, „secolul holerei napolitane". În perioada octombrie 1836—septembrie 1837, epidemia s-a manifestat practic fără întrerupere. Rezultatul : 23 472 morți. În 1854 (iulie—octombrie) — 7 018 morți. În 1855 (septembrie) — 1 296 morți ; 1865 (octombrie — decembrie) — 2 626 morți ; 1866—67 (iulie—ianuarie) — 2 389 morți. Cea mai faimoasă dintre toate rămîne cea din 1884, care a durat cîteva luni și a făcut 7 143 victime : imaginea orașului Napoli, pînă atunci considerat una dintre cele mai pitorești metropole europene, s-a preschimbat în aceea a unui oraș caracterizat printr-o mizerie și degradare socială incredibilă. În 1911 — o nouă epidemie de holeră : numărul morților (18 374) îl depășește pe cel al nou-născuților (17 291).

Doru Filip, Rîmnicu Vîlcea. 1. Despre **nealiniere** am scris la rubrica noastră din numărul trecut (nr. 40, pag. 32). La ultima Conferință a țărilor nealiniate (Alger, septembrie 1973) au participat : state membre cu drepturi depline — 71 ; state cu statut de observatori — 8 ; state invitate — 3. De asemenea, au mai participat cu titlu de observatori 14 delegații reprezentînd mișcările de eliberare națională, plus Partidul Socialist din Porto Rico și O.E.P. (Organizația pentru Eliberarea Palestinei). 2. Războiul dintre Salvador și Honduras, așa-numitul război al fotbalului, a avut loc în anul 1969. Ostilitățile au încetat numai după ce Salvadorul, acceptînd rezoluțiile Organizației Statelor Americane (O.S.A.), și-a retras trupele de pe teritoriul Hondurasului. Conflictul dintre cele două țări a izbucnit dintr-un motiv în aparență absurd, cu prilejul unui meci de fotbal între selecționatele naționale respective. În fapt, el nu s-a datorat unei dispute de ordin sportiv ci stării explozive create în relațiile dintre Salvador și Honduras, determinată de nivelurile diferite ale dezvoltării economice, de rivalitățile între oligarhiile respective, de interesele monopolurilor străine instalate în regiune, de contradicțiile create în cadrul Pieței comune a Americii Centrale. În nici un caz însă, conflictul nu se poate explica prin contradicții politice. ambele țări asumîndu-și aceleași angajamente și participînd la aceleași acorduri externe care le defineau politica. Amănunte cu privire la motivele declanșării „războiului fotbalului" veți găsi în „Lumea" nr. 33/1969. 3. Vă mulțumim pentru sugestii. Vă promitem să ținem seama de ele.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001

C.P.C.S.

INTREPRINDEREA DE UTILAJ CHIMIC

FĂGĂRAŞ

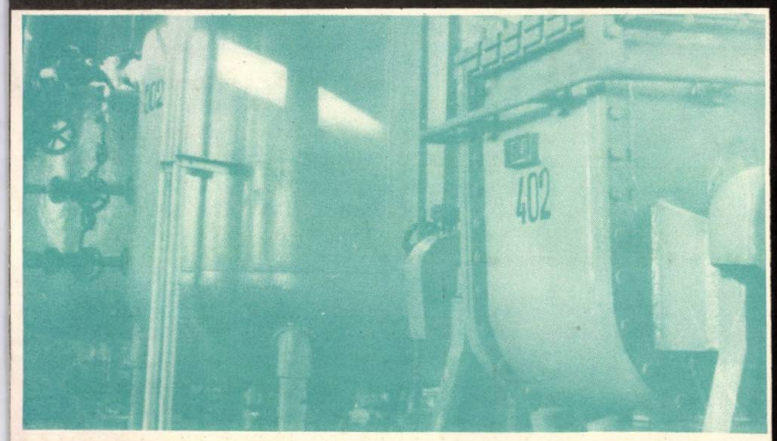

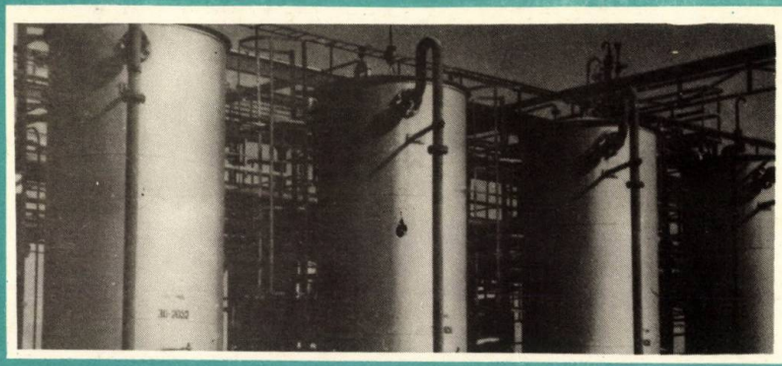

PRODUCE:

- utilaje emailate, anticoroziv
- utilaj chimic din oţel inoxidabil şi oţel carbon
- armături din oţel inoxidabil (robineţi)
- utilaje cauciucate
- şalturi pentru industria celulozei si hîrtiei
- conducte emailate şi cauciucate
- funduri eliptice din oţel inoxidabil şi oţel carbon

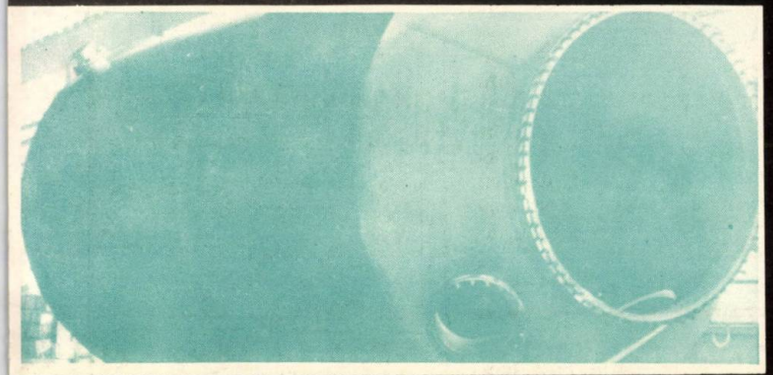

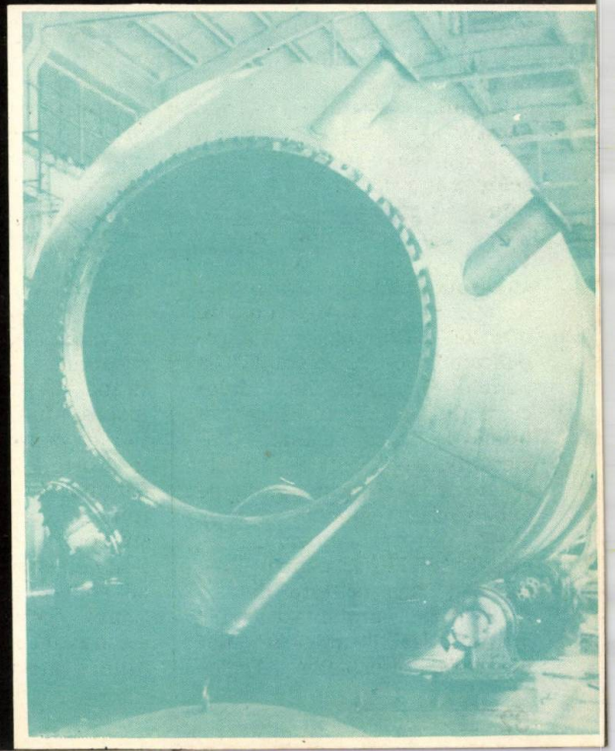

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI

TG. JIU

produce:
cherestea de calitate superioară, parchete, placaje, ambalaje, scaune curbate

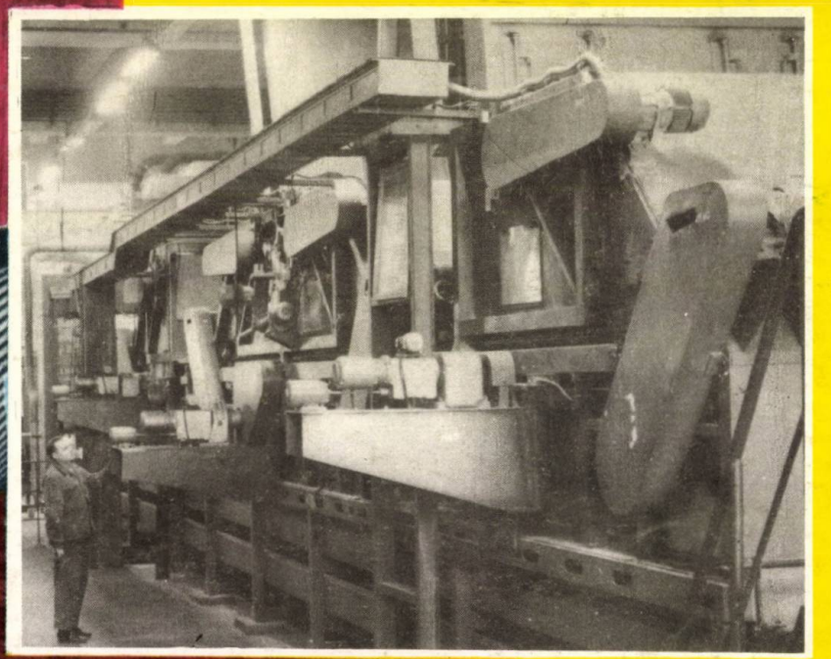

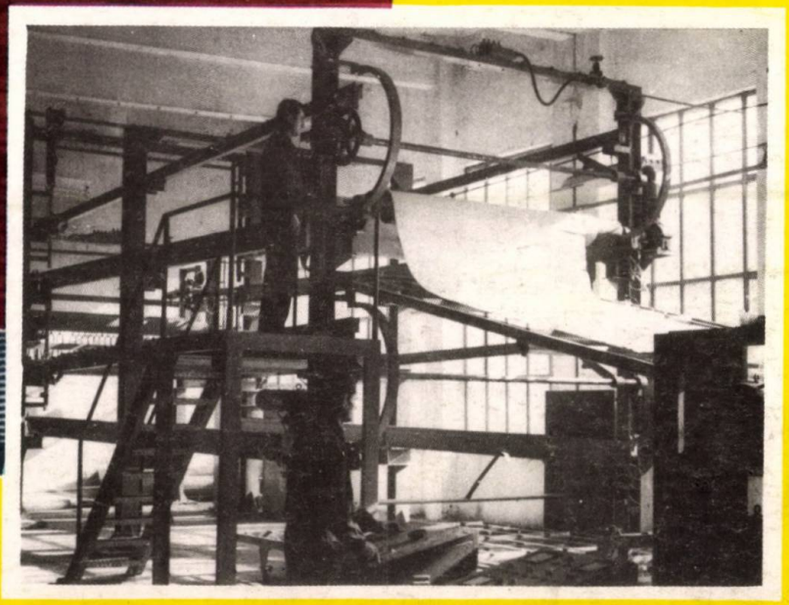

Lei 2

Nr. 42 11 octombrie 1973

LUMEA

din actualitatea internaţională

GENEVA • NEW YORK

SANTIAGO DE CHILE

HELSINKI • TOKIO

BLACKPOOL

Evenimentele din Orientul Apropiat

reportaj pe glob **VLADIVOSTOK**

PERU: SUVERANITATEA ÎN ACŢIUNE

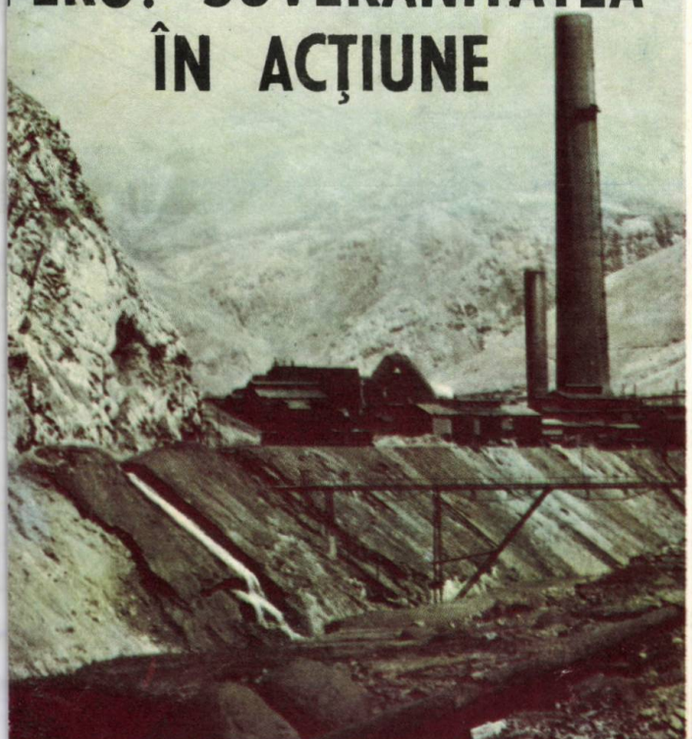

I.T.T. şi al treilea Reich

Bucureşti. Palatul Consiliului de Stat. Aspect din timpul convorbirilor oficiale dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, şi Varahagiri Venkata Giri, preşedintele Republicii India

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu preşedintele Indiei, Varahagiri Venkata Giri — în mijlocul oamenilor muncii din Capitală. În imagine : cei doi şefi de stat în faţa machetei noilor construcţii ale cartierului Titan

Pe aeroportul internaţional Otopeni, moment de la plecarea preşedintelui Varahagiri Venkata Giri : tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi preşedintele Indiei sînt aclamaţi călduros de bucureşteni

LUMEA

42 (520)

11 octombrie 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Dezvoltarea continuă a relațiilor româno-indiene. Liana Enescu 2

Orientul Apropiat. Filmul evenimentelor. Dumitru Constantin 3

Geneva. Ritm susținut de lucru. Corneliu Vlad 5

Condiții pentru creșterea rolului și eficienței O.N.U. Victor Martalogu 6

Atena. Programul guvernului Markezinis. Ion Badea 7

Turneul președintelui japonez. Florea Țuiu 8

Roma. Proiecte și măsuri guvernamentale. Radu Bogdan 9

Blackpool. Laburiștii și problemele Angliei. Stelian Țurlea 10

Peru. Suveranitatea în acțiune (II). Ștefan Andrei 14

Helsinki. Solidaritate cu poporul chilian. Paul Alexandru Georgescu 18

Chile, după o lună... Rodica Georgescu 19

„Soiuz-12" și perfecționarea pilotajului cosmic. Vasile Crișu 22

1000 + 1 12–13

REPORTAJ PE GLOB

Vladivostok – orașul mării. Iuri Jukov 16

CONTRAPUNCT

Al 60-lea... Radu Budeanu 22

SERIAL

Istoria și misterele concernului I.T.T. (II) 23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Novoe Vremea, Le Monde, Presse Informationen, Rinascita, New Age 26–29

PROFIL

Willi Stoph, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

3-9 octombrie

miercuri

– Delegația română la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. a dat citire în plenara Adunării Generale mesajului adresat de președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintelui Adunării Generale, Leopoldo Benites, și secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim; totodată, delegația a solicitat ca **acest mesaj să fie difuzat ca document oficial al O.N.U.** În mesaj, **tovarășul Nicolae Ceaușescu își exprimă profunda îngrijorare față de pericolele care amenință viața lui Luis Corvalan, secretarul general al P.C. din Chile, și a altor conducători și militanți ai Unității Populare din Chile, făcînd un apel la președintele Adunării Generale și la secretarul general al O.N.U. pentru a interveni în vederea salvării vieții acestora.**

– Președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adresat, în același sens, un mesaj autorităților chiliene făcînd un apel să înceteze procesul împotriva lui Luis Corvalan și să se evite orice alte acte care i-ar pune în pericol viața. **Președintele Nicolae Ceaușescu face apel să i se asigure secretarului general al P.C. din Chile posibilitatea de a emigra, guvernul țării noastre fiind gata să-i ofere azil politic în România.**

– La invitația președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu a sosit într-o vizită oficială în țara noastră președintele Republicii India, Varahagiri Venkata Giri, împreună cu soția, Sarasvathi Giri.

– La Geneva, în cursul dezbaterilor Comitetului de coordonare ce conduce activitățile desfășurate în a doua fază a Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, care au decurs sub președinția reprezentantului român, **participanții au realizat un acord asupra principalelor direcții ale desfășurării activităților conferinței în următoarea perioadă de șase săptămîni.**

– Camera Populară a R.D. Germane, întrunită în cea de-a 10-a sesiune, l-a ales pe **Willi Stoph ca președinte al Consiliului de Stat al R.D.G.** În funcția de **președinte al Consiliului de Miniștri a fost desemnat Horst Sindermann.**

joi

– S-au încheiat, la Geneva, lucrările celei de-a 3-a sesiuni a Comitetului de coordonare. **La propunerea României, Comitetul a adoptat programul concret al ședințelor fiecărei comisii și organ subsidiar.** Au ținut ședințe organul special de lucru care dezbate **proiectul românesc de document privind măsuri menite să asigure nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța,** precum și subcomisiile pentru principiile relațiilor dintre state, măsuri privind aplicarea principiilor, cooperarea industrială, comerț, cultură și contacte umane.

– La Moscova s-a încheiat a treia sesiune a Comisiei sovieto-americane pentru problemele comerțului. A fost anunțată crearea unui consiliu economic comercial sovieto-american, chemat să contribuie la dezvoltarea comerțului bilateral, astfel încît el să ajungă la 2–3 miliarde dolari în următorii trei ani.

vineri

– Generalul Juan Domingo Peron și soția sa, Isabel Martinez Peron, au fost proclamați oficial președinte și, respectiv, vicepreședinte ai Republicii Argentina.

– Albania și Argentina au hotărît să stabilească relații diplomatice la nivel de ambasadă.

– Este anunțată hotărîrea Siriei de a relua relațiile diplomatice cu Iordania, rupte în august 1971.

sîmbătă

– S-a încheiat vizita oficială pe care președintele Indiei, Varahagiri Venkata Giri, împreună cu soția sa, Sarasvathi Giri, a întreprins-o în țara noastră la invitația președintelui Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu.

– Președintele Indiei a sosit într-o vizită oficială în **R.S. Cehoslovacă.**

– În Orientul Apropiat au început puternice ciocniri armate.

– Președintele Greciei, Gheorghios Papadopoulos, a aprobat lista și declarațiile-program ale noului guvern grec, prezidat de Spyros Markezinis.

duminică

– A sosit la **Moscova,** într-o vizită oficială, primul ministru al Japoniei, **Kakuei Tanaka.**

– Ca urmare a evoluției situației în Orientul Apropiat, **au fost amînate vizitele** oficiale ale președintelui **Iugoslaviei în Danemarca** și premierului **iranian în Ungaria,** care trebuiau să înceapă la 8 și, respectiv, 9 octombrie.

– Consiliul Comandamentului Revoluției din **Irak** a decis să restabilească **relațiile diplomatice cu Iranul.**

luni

– Ministrul afacerilor externe al României, George Macovescu, conducătorul delegației țării noastre la lucrările celei de-a 28-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., a avut întrevederi cu secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și cu președintele actualei sesiuni a Adunării Generale, Leopoldo Benites.

marți

– Este dată publicității Declarația Agenției române de presă privind reluarea ostilităților militare în Orientul Apropiat.

– În cadrul dezbaterilor Adunării Generale a O.N.U. a luat cuvîntul George Macovescu, ministrul de externe al României, șeful delegației țării noastre la actuala sesiune.

– Primul ministru al Canadei, Pierre Elliott Trudeau, a părăsit Ottawa cu destinația Pekin, pentru a face o vizită oficială în R. P. Chineză.

– Premierul Australiei, **Gough Whitlam, a anunțat o remaniere a cabinetului** pe care îl conduce. Senatorul Don Willessee, care deține postul de asistent al primului ministru și reprezintă Australia la O.N.U., va prelua portofoliul afacerilor externe.

– Președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria, **Todor Jivkov, a sosit la Viena** într-o vizită oficială.

DEZVOLTAREA CONTINUĂ A RELAȚIILOR ROMÂNO-INDIENE

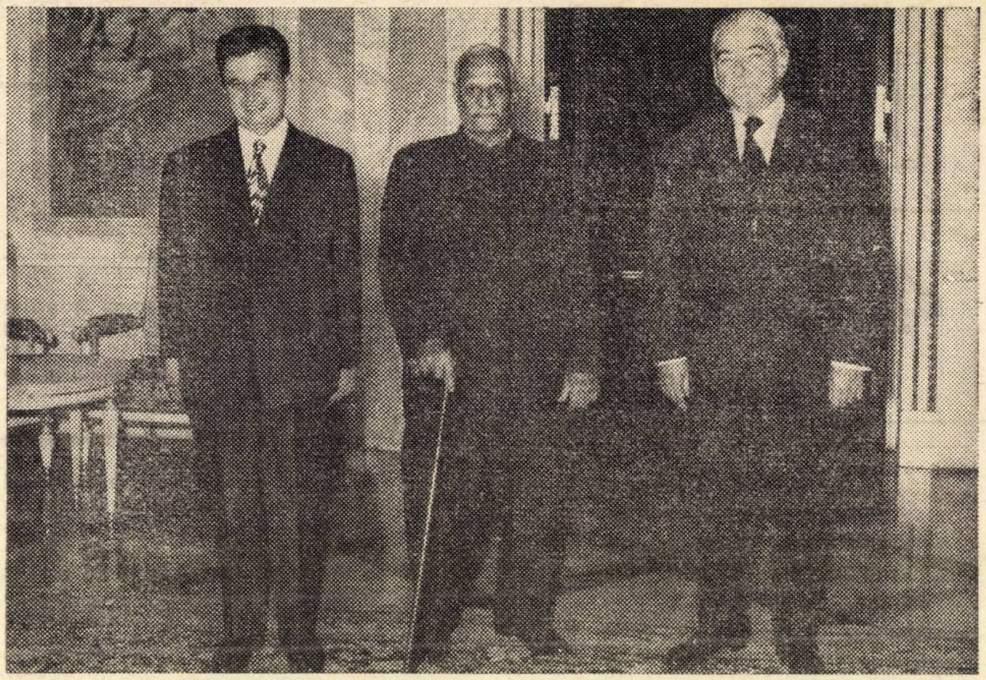

La dineul oficial în onoarea președintelui Republicii India

În retrospectiva celor trei zile în care țara noastră, ca urmare a invitației președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a fost gazda înalților oaspeți indieni, vizita oficială, din 3—6 octombrie, a președintelui Republicii India, dr. Varahagiri Venkata Giri, apare ca o nouă și multiplă în semnificații contribuție la dezvoltarea și amplificarea bunelor relații statornicite, de-a lungul vremii, între România și India.

Avînd drept remarcabile precedente vizita pe care șeful statului român a efectuat-o în toamna anului 1969, în India, și cea din 1967, a premierului Indira Gandhi în România, recenta vizită a reprezentat o dovadă în plus a permanentei dorințe manifestate de cele două state de a imprima raporturilor lor un curs mereu ascendent, de a intensifica și întări colaborarea și cooperarea dintre ele, găsind mereu noi modalități și noi mijloace de aprofundare a dialogului lor.

Își găsesc puncte de sprijin aceste deziderate în sentimentele de stimă și adîncă prețuire care, în ciuda distanței geografice, a diferențelor etnice, sociale și politice, s-au întreținut între popoarele român și indian, animate de aceleași idealuri de dezvoltare plenară, în pace și progres. Este justificat de aceea interesul cu care poporul român a urmărit întreaga evoluție și rezultatele înregistrate de poporul indian pe drumul consolidării independenței obținute în urmă cu 26 de ani, a edificării unei societăți moderne, care să implice dezvoltarea țării din punct de vedere economic, social și cultural, și să folosească cu maximum de eficiență imensele resurse ale unui popor ce se apropie, numeric, de cifra de 600 de milioane. La rîndul lor, succesele obținute de țara noastră în direcția construirii societății socialiste multilateral dezvoltate au găsit un larg ecou în rîndul opiniei publice indiene, interesată în transformările radicale înregistrate de societatea românească, la toate nivelele și în toate compartimentele vieții publice.

Era, de aceea, firesc ca, între România și India, să se stabilească și să se dezvolte relații bazate pe înțelegere deplină, egalitate în drepturi, respect și avantaj reciproc, colaborare. Aceste coordonate ale relațiilor româno-indiene și-au găsit expresii concrete, pe plan economic, în contribuția specialiștilor români la valorificarea resurselor de petrol din India, la ridicarea și punerea în valoare a unor importante obiective industriale indiene ca rafinăriile de la Gauhati și Barauni, termocentrala din Singareni, baza mecanică de la Barota sau Combinatul de lubrifianți de la Haldia. În cadrul Acordului comercial pe termen lung, României i-au fost livrate produse și materii prime necesare dezvoltării economice a țării noastre. Semnificativ este faptul că, în 1971, de pildă, se ajunsese la un volum de schimburi comerciale româno-indiene aproape dublu față de 1969 și, pentru imprimarea unui ritm și mai accelerat fructuoasei colaborări dintre cele două țări, la sfîrșitul anului 1971 a fost semnat un Memorandum privind lărgirea și intensificarea colaborării și cooperării economice reciproce.

„Constituie, desigur, un motiv de satisfacție evoluția din ultimii ani a relațiilor de colaborare dintre România și India. Dezvoltarea economico-socială a țărilor noastre oferă însă posibilitatea amplificării acestor relații, realizării unei colaborări mai strînse — pe tărîm economic, politic, cultural, tehnico-științific — în interesul celor două popoare, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale", — remarca, în toastul rostit la dineul oferit în cinstea oaspeților, tovarășul **Nicolae Ceaușescu.**

Convorbirile oficiale prilejuite de vizita președintelui Varahagiri Venkata Giri și-au adus, în acest sens, o contribuție de seamă la amplificarea și diversificarea pe multiple planuri a cooperării româno-indiene.

„Convorbirile pe care le-am avut cu Excelența Voastră și cu alți conducători români — se adresa președintele **Varahagiri Venkata Giri** președintelui român — **au confirmat faptul că, dată fiind starea excelentă a relațiilor dintre cele două țări, legăturile de prietenie și de colaborare multilaterală dintre guvernele și popoarele noastre vor crește și mai mult în anii următori".** În cadrul schimburilor de păreri, ce au avut loc în zilele vizitei, au fost relevate și o serie de modalități concrete privind dezvoltarea cooperării româno-indiene. Cele două părți au stabilit, astfel, de comun acord, crearea unei Comisii mixte româno-indiene de cooperare economică, tehnică și științifică.

Pe tărîm politic au fost prevăzute consultări regulate și schimburi de păreri privind problemele bilaterale și internaționale de interes comun, avîndu-se în vedere o cooperare strînsă cu organismele internaționale, în cadrul O.N.U. și al altor organizații mondiale. În sprijinul realizării cu succes a conlucrării lor politice stă faptul că pozițiile celor două state, în majoritatea marilor probleme ale lumii contemporane, coincid sau sînt foarte apropiate. Astfel, atît India cît și România — se relevă în Comunicatul comun publicat la sfîrșitul vizitei — salută cu satisfacție procesul tot mai evident de destindere în lume, se pronunță pentru necesitatea întreprinderii de eforturi susținute pentru stingerea focarelor de tensiune de pe glob, pentru nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța, pentru găsirea de soluții adecvate și eficiente problemelor cu care este confruntată omenirea de azi. Ca premise ale înfăptuirii acestor deziderate au fost subliniate necesitatea participării nemijlocite a tuturor statelor, indiferent de mărime sau potențial, la viața politică a continentului, și, de asemenea, cea a statornicirii unor noi relații interstatale, democratice, bazate pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța. A fost exprimată satisfacția față de evoluția negocierilor indo-pakistaneze și speranța într-o deplină normalizare a situației din regiune. Au fost salutate acordurile de pace privind Vietnamul și Laosul și a fost exprimată, de către ambele părți, dorința instaurării unei păci durabile în Indochina, astfel încît popoarele vietnamez, laoțian și cambodgian să-și poată hotărî, în mod suveran, soarta. Cele două părți și-au reafirmat convingerea privind importanța adoptării unor măsuri concrete pentru reducerea și lichidarea decalajelor dintre țările în curs de dezvoltare și cele avansate din punct de vedere economic, obiectiv esențial — s-a arătat — pentru întărirea păcii și securității internaționale.

Înscriindu-se în coordonatele firești ale politicii externe românești — de aprofundare a relațiilor prietenești cu țările socialiste, de stabilire și dezvoltare de relații cu statele în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, indiferent de orînduire socială — recenta vizită întreprinsă în țara noastră de către președintele Republicii India poartă, prin rezultatele și semnificațiile ei, însemnele unui important și valoros gest în favoarea propășirii pe mai departe a prieteniei și colaborării româno-indiene, fiind, totodată, o nouă contribuție adusă cauzei păcii și progresului în lume.

Liana Enescu

ORIENTUL APROPIAT

Filmul evenimentelor

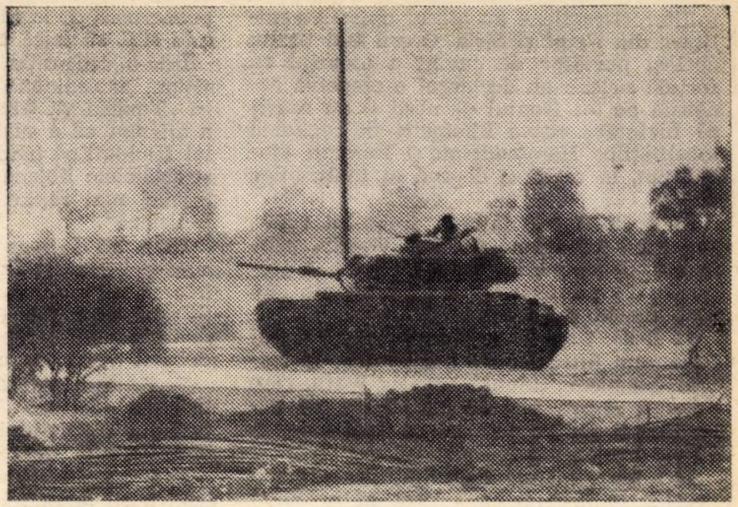

Imagine de pe front

6 octombrie 1973

12 h 19 (ora G.M.T. Referirile noastre au în vedere această oră). Se semnalează lupte aeriene între avioane siriene şi israliene deasupra podişului Golan (teritoriu sirian ocupat de Israel după conflictul din iunie 1967 — n.n.) şi la sud-est de Liban.

12 h 28. Damasc. Un comunicat militar sirian anunţă : „Forţele israeliene au atacat poziţiile noastre şi noi ripostăm. O bătălie aeriană se desfăşoară în prezent".

12 h 29. Cairo. Postul de radio Cairo şi-a întrerupt emisiunea pentru a anunţa că forţele aeriene israeliene au atacat la ora 11,30 forţele egiptene staţionate în zona Golfului Suez, la Zaafarana şi Sokhna, în timp ce un număr de vedete israeliene se îndreptau spre coasta vestică a golfului. Trupele egiptene au ripostat. Luptele continuă.

12 h 32. Tel Aviv. Un purtător de cuvînt al armatei israeliene a anunţat că la ora 12,00 forţele egiptene şi siriene au lansat un atac împotriva Israelului, în Sinai (teritoriu egiptean ocupat de Israel în urma conflictului din 1967 — n.n.) şi pe Înălţimile Golan.

13 h 29. În timp ce Radio Cairo anunţa că forţele armate egiptene au traversat Canalul de Suez, agenţia M.E.N. transmitea : Formaţiuni ale forţelor aeriene egiptene bombardează în prezent poziţii inamice şi obiective militare de pe teritoriul ocupat (de Israel — n.n.), a anunţat comandamentul militar egiptean. Preşedintele Anwar Sadat a sosit la comandamentul forţelor armate egiptene pentru a urmări evoluţia situaţiei.

14 h 12. Starea de urgenţă a fost decretată pe întreg teritoriul sirian.

Tel Aviv. S-a anunţat că, în cursul dimineţii, cabinetul israelian s-a reunit în şedinţă extraordinară pentru a examina situaţia care domneşte la liniile încetării focului dintre Israel, Egipt şi Siria. Un purtător de cuvînt militar israelian declară că infanteria siriană a trecut la ofensivă în Golan.

15 h 00. Un calm complet domneşte la liniile de încetare a focului dintre Israel şi Iordania — se anunţă din capitalele ambelor ţări.

15 h 12. 11 avioane israeliene şi 10 avioane egiptene s-au prăbuşit deasupra regiunii Canalului de Suez, anunţă un comunicat militar egiptean. Este prima ştire care se referă la pierderi de o parte şi de alta.

16 h 30. Cairo. „Forţele egiptene au reuşit să traverseze Canalul de Suez pe întreaga lungime a frontului şi au reuşit să ocupe aproape toate poziţiile israeliene de pe malul răsăritean al Canalului".

Naţiunile Unite-New York. Observatorii O.N.U. confirmă că forţele egiptene au traversat Canalul de Suez în cinci puncte şi că forţele siriene au trecut linia de încetare a focului în Golan în două puncte.

16 h 36. Prin intermediul lui H. Kissinger, Statele Unite lansează miniştrilor de externe ai Egiptului şi Israelului, prezenţi la New York, un apel privind restabilirea încetării focului.

17 h 38. La Beirut se anunţă că artileria israeliană bombardează localităţi din sudul Libanului. După reuniunea extraordinară a consiliului de miniştri libanez, premierul Takieddine Solh declară că „Libanul este alături de Egipt şi Siria". De la Amman parvine ştirea că regele iordanian Hussein a decis punerea în stare de alertă a forţelor armate iordaniene.

18 h 25. La O.N.U. ministrul egiptean al afacerilor externe declară că Israelul a lansat împotriva Egiptului o agresiune armată. Delegaţia siriană afirmă că Israelul a lansat „o vastă agresiune contra ansamblului poziţiilor avansate siriene".

18 h 38. Regele Feisal transmite preşedinţilor egiptean şi sirian că Arabia Saudită este alături de ţările lor cu toate „capacităţile" sale.

19 h 27. Generalul Moshe Dayan adresează un mesaj televizat naţiunii israeliene în care afirmă că „bătălia se va decide în viitoarele zile în deşert". Ministrul recunoaşte că forţele israeliene au pierdut poziţii.

20 h 48. La Damasc se anunţă că forţele siriene „au reuşit să elibereze un anumit număr de poziţii şi sate situate în Golan". Între timp, şeful statului sudanez Gaafar El Nimeyri face cunoscut că armata Sudanului este gata să ia parte la luptă împotriva Israelului.

22 h 55. Autorităţile israeliene anunţă că trei vedete siriene au fost scufundate în cursul unui angajament naval. Ulterior se revine, precizîndu-se că numărul acestora este patru.

23 h 14. Un contingent militar marocan va fi trimis în Orientul Apropiat, anunţă un comunicat al statului major al forţelor armate regale difuzat de Radio Rabat.

7 octombrie

03 h 27. Yasser Arafat, liderul rezistenţei palestiniene, conduce personal operaţiunile militare ale luptătorilor palestinieni, anunţă agenţia Wafa.

04 h 31. 10 avioane israeliene au fost doborîte deasupra Golanului în această dimineaţă, anunţă un comunicat militar sirian, care a declarat că aviaţia israeliană a început atacul din nou la ora 03,15 după o întrerupere a luptelor în cursul nopţii.

05 h 00. Cairo. Potrivit comunicatului comandamentului general, „forţele armate egiptene au traversat Canalul de Suez şi au ocupat aproape în întregime malul răsăritean al Canalului, unde au loc în continuare lupte pentru a-şi consolida poziţiile de pe acest mal".

Potrivit acestui comunicat, bilanţul pierderilor de la începutul operaţiunilor este următorul: pierderi înregistrate de inamic, 27 avioane doborîte, 60 tancuri distruse, 15 piese de artilerie grea distruse, un anumit număr de prizonieri, fără a ţine cont de numeroasele pierderi de vieţi omeneşti. Pierderile egiptene : 15 avioane de vînătoare, cîteva elicoptere şi pierderi de vieţi omeneşti.

05 h 22. Citînd corespondentul său militar, radioul israelian a anunţat că luptele au continuat în tot cursul nopţii în jurul capetelor de pod înfiinţate de armata egipteană pe malul răsăritean al Suezului. „Egiptenii au reuşit să treacă peste Canal unităţi de infanterie însă nu au reuşit să-şi întărească capetele de pod cu efective blindate. Pierderile provocate de Israel adversarilor sînt extrem de grele".

06 h 34. Un purtător de cuvînt militar israelian a declarat la Tel Aviv că avioane

Urmărind operaţiunile : preşedintele Anwar Sadat (dreapta), alături de generalul Ahmed Ismail Ali, ministrul de război

militare israeliene au atacat obiective militare din Egipt și Siria. O oră mai tîrziu, același purtător de cuvînt a anunțat că forțele siriene au declanșat o ofensivă generală pe tot frontul de nord și au reușit să înainteze cîțiva kilometri în regiunea localităților Hammadiyoh și Ramath Maghimim, în sectorul de sud al Înălțimilor Golan.

08 h 33. Comandantul frontului sudic, generalul israelian Chmuel Gonen, estimează că egiptenii nu și-au atins obiectivele. El recunoaște că înfruntările „au fost foarte dure".

11 h 06. Luptele se intensifică în sudul Libanului între forțele palestiniene și forțele israeliene, anunță agenția Wafa, care adaugă, cîteva minute mai tîrziu, că palestinienii au reușit să se infiltreze în valea Iordanului.

11 h 23. Comandamentul militar egiptean precizează într-un comunicat că în Sinai contraatacul israelian a fost respins.

11 h 31. Radio Damasc anunță că duminică dimineața alte 24 avioane israeliene au fost doborîte deasupra teritoriului sirian.

Purtătorul de cuvînt militar israelian declară că aviația israeliană a atacat bateriile de rachete sol-aer siriene din sectorul frontului și că, în cea mai mare parte a lor, au fost distruse.

14 h 15. Potrivit unui comunicat militar sirian „forțele noastre au reușit să oprească ofensiva inamicului și au trecut la contraofensivă. Anumite sectoare au fost eliberate, îndeosebi Djebel Cheikh (Muntele Hermon) iar luptele continuă în regiunea apuseană a frontului".

15 h 07. Radioul israelian anunță că „a început un atac masiv al forțelor aeriene israeliene". În același moment, un corespondent militar declară că distrugerea unui dispozitiv de rachete sol-aer de pe Golan permite aviației Israelului să opereze nestînjenită împotriva blindatelor inamice.

Potrivit unui purtător de cuvînt al ministerului israelian al apărării, cea mai mare parte a capetelor de pod instalate sîmbătă de forțele egiptene pentru a ajunge pe malul oriental al Suezului au fost distruse duminică la prînz și 400 de tancuri egiptene se găsesc izolate.

16 h 40. La sediul președinției Consiliului de Miniștri libanez se află că artileria israeliană ar fi bombardat mai multe localități în sudul Libanului.

8 elicoptere egiptene au fost doborîte la Ras Sudr, pe malul răsăritean al Golfului Suez, se anunță la Tel Aviv.

17 h 58. Generalul Haim Herzog, principalul comentator militar al Radiodifuziunii israeliene, a declarat că „pentru prima oară de la războiul din 1948 Israelul este silit să ducă o luptă defensivă".

Într-o declarație la postul de radio tunisian, președintele Bourghiba a anunțat că „Tunisia va trimite trupe pe front" și a afirmat că a sugerat telefonic colonelului Kaddafi să trimită avioanele „Mirage" și rachetele libiene „care sînt capabile să ajungă mai rapid pe front decît trupele tunisiene".

18 h 30. Într-un comunicat militar sirian publicat la Damasc, se arată : „Forțele noastre au reușit să străpungă pozițiile inamice și să ocupe mai multe poziții fortificate. Bateriile noastre antiaeriene au doborît trei avioane inamice".

Secretarul general al O.N.U., K. Waldheim, a declarat că este îngrijorat de situația din Orientul Apropiat, care i se pare extrem de serioasă.

19 h 30. Tel Aviv. Guvernul israelian a hotărît să autorizeze armata israeliană să treacă la contraatac, anunță ziarul „Maariv" într-o ediție specială.

Un raport al observatorilor O.N.U. parvenit la sediul Națiunilor Unite informează despre o netă intensificare a luptelor terestre atît la capetele de pod egiptene de pe malul de est al Canalului de Suez, cît și în sectorul de pe Înălțimile Golan. Acest raport arată că capetele de pod egiptene care la 6 octombrie erau în număr de 5, sînt acum 8 sau 9. Unele din aceste capete de pod au atins o profunzime depășind în unele cazuri un kilometru. Pe Înălțimile Golan frontul operațiunilor se întinde de-a lungul acestui sector și forțele siriene au realizat cîteva înaintări.

8 octombrie

01 h 00. Libia a decis să finanțeze efortul de război al Egiptului și Siriei și să furnizeze acestor două țări petrol pentru nevoile bătăliei.

07 h 27. Israelul a atacat 5 din cele mai importante aeroporturi siriene.

Din Damasc se anunță că 29 de avioane israeliene au fost doborîte în timp ce încercau să bombardeze 3 aeroporturi siriene.

09 h 24. Un purtător de cuvînt egiptean declară că Egiptul și Siria au doborît 90 avioane și elicoptere israeliene.

11 h 42. Radio Tel Aviv anunță : „Faza defensivă a luptei s-a încheiat. Noi trecem la atac. Canalul de Suez a devenit în întregime o linie de foc".

11 h 51. La Cairo se precizează că „forțele armate egiptene controlează totalitatea malului oriental al Canalului de Suez. Un contraatac al forțelor israeliene sprijinite de 180 tancuri a fost oprit".

12 h 59. Se anunță la Bagdad că Irakul a decis să pună trupele la dispoziția Egiptului și Siriei. Forțele aeriene irakiene au participat deja la luptele de pe malul Canalului de Suez.

15 h 54. Purtătorul de cuvînt al Casei Albe face cunoscut că președintele Nixon și L.I.Brejnev au avut duminică un schimb de mesaje personale privind ostilitățile din Orientul Apropiat.

18 h 16. În cursul unei conferințe de presă, generalul David Elazar, șeful statului major al armatei israeliene, afirmă că Israelul a respins din Golan practic toate forțele siriene și că forțele israeliene au atins Canalul de Suez în mai multe puncte.

20 h 02. Forțele armate egiptene au ocupat orașul Kantara-est, al doilea oraș din Sinai, anunță din Cairo un comunicat militar.

20 h 52. Unități navale israeliene bombardează Port Said, precizează comandamentul forțelor armate egiptene. O oră mai tîrziu, știrea a fost confirmată și la Tel Aviv, precizîndu-se că portului i-au fost provocate pagube grave.

22 h 22. La New York se reunește Consiliul de Securitate. Ședința fusese prevăzută inițial pentru ora 19,30. Dezbaterile vor fi amînate sine die, la o oră după începerea lor.

9 octombrie

03 h 59. Într-un interviu acordat televiziunii de la Cairo, purtătorul de cuvînt militar egiptean a făcut bilanțul pierderilor israeliene din cele trei zile de ostilități : 27 de avioane au fost distruse în prima zi, 30 în a doua și 24 în a treia ; 128 de tancuri — distruse, cît și toate pozițiile fortificate (25) din linia Bar-Lev, care, a spus el, au costat Israelul 283 milioane dolari. Prizonieri — aproximativ 125 israelieni în cele trei zile.

06 h 31. Luptele continuă pe cele două fronturi. Într-un comunicat militar publicat la Tel Aviv, se arată că, în cursul nopții, vedete israeliene au scufundat trei nave egiptene pentru plantat mine. Aviația israeliană a distrus și scufundat două dragoare egiptene în sudul Sinaiului. Au fost atacate două elicoptere. Nici aviația și nici forțele navale n-au suferit pierderi.

08 h 55. Un comunicat egiptean cu nr. 19 precizează că „după ce a preluat controlul pe întregul mal răsăritean al Suezului, unitățile noastre avansează pe toată linia frontului și au recucerit pînă marți dimineața 15 kilometri din teritoriul Sinaiului". În comunicatul nr. 20 se anunță că escadrilele aeriene egiptene au distrus brigada israeliană de blindate cu numărul 190. Afluirea trupelor egiptene spre Sinai continuă.

10 h 15. Se anunță că Damascul a fost bombardat de forțele aeriene israeliene.

14 h 00. De la Tel Aviv un comunicat oficial anunță că aviația israeliană a atacat „obiective strategice" în Siria în particular în regiunile Damasc și Homs. La Damasc se confirmă aceste știri dar se precizează că, în capitala siriană, bombardamentele au vizat „obiective civile".

16 h 12. Potrivit cercurilor militare din Pentagon, Israelul ar fi suferit pierderi mai grele în primele trei zile de ostilități decît în întreg conflictul din 1967.

Cronologie realizată de Dumitru Constantin

Surse : agențiile M.E.N., A.F.P., Reuter, Wafa, U.P.I., A.P.

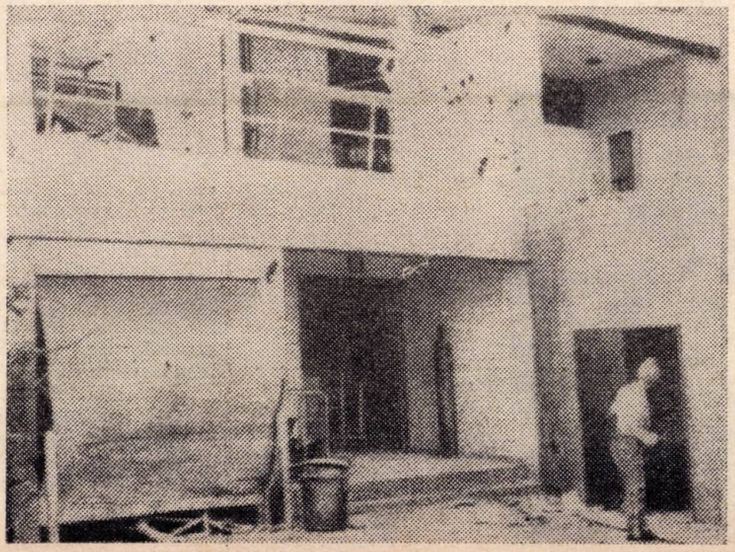

Clădire din nordul Israelului, avariată în timpul unui atac sirian

Filmul cuprinde evenimentele petrecute pînă la închiderea ediției noastre.

GENEVA

Ritm susținut de lucru

Corespondență de la Corneliu Vlad

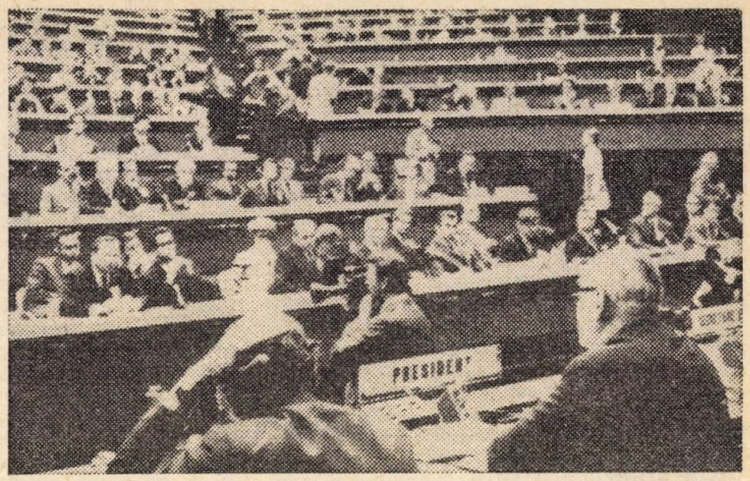

Geneva. Vedere generală a sălii în care se desfășoară faza a II-a a Conferinței pentru securitate și cooperare

Caracterul prin excelență de lucru al celei de-a doua faze a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa se impune, cu fiecare nouă zi de activitate a reuniunii, ca o realitate tot mai pregnantă. Imediat după structurarea organelor de lucru ale conferinței — trei comisii, 12 organe subsidiare (11 subcomisii și un organ special de lucru), la care se adaugă Comitetul de coordonare — forumul general-european avea să fie asemuit unui complex angrenaj pus în slujba soluționării marilor probleme ale securității și cooperării pe continent. Imagine care, departe de a rămîne o simplă figură de stil, a căpătat mereu mai multă substanță pe măsură ce activitățile laborioase, desfășurate de delegațiile celor 35 de state participante, au început să confere contururi tot mai distincte conținutului, obiectivelor și modalităților de lucru ale conferinței, definite prin recomandările finale ale etapei întîi, de la Helsinki.

Răstimpul ce a trecut de la începerea negocierilor de la Geneva a fost suficient de edificator în ce privește importanța organizării și coordonării optime a eforturilor depuse în cadrul conferinței. Acordînd atenția cuvenită acestui aspect, participanții au consacrat o bună parte a preocupărilor lor — îndeosebi în primele săptămîni ale fazei de la Geneva — soluționării diferitelor probleme de ordin organizatoric și procedural, aflate în atenția conferinței. Aceasta — pentru crearea cadrului propice examinării multiplelor domenii ale realităților Europei în care conferința este chemată să acționeze în spiritul asigurării securității tuturor națiunilor continentului și dezvoltării cooperării între statele europene.

Stabilirea procedurilor de lucru în toate comisiile și subcomisiile avea să marcheze un nou pas înainte în activitățile conferinței, deschizînd calea spre abordarea problemelor de fond înscrise pe agendă.

Soluționarea cu succes a acestor probleme a confirmat virtuțile Comitetului de coordonare — for suprem al conferinței în această etapă, alcătuit din reprezentanții miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante. Prin recomandările de la Helsinki, se prevede ca acest comitet — împuternicit cu coordonarea tuturor activităților conferinței și cu sintetizarea rezultatelor lucrărilor celor trei comisii în scopul comunicării de propuneri definitive, în faza finală a reuniunii general-europene — să se întrunească periodic pentru a trece în revistă munca desfășurată în organele de lucru și a soluționa problemele privind organizarea lucrărilor.

Reunindu-se din nou în sesiune săptămîna trecută (într-una din zile, sub președinția reprezentantului României), forumul politic suprem al fazei de la Geneva a înscris la activul lucrărilor sale alte două puncte : stabilirea modalităților prin care diferitele organe ale conferinței se pot adresa, în diverse probleme, unor organizații internaționale competente (și, în acest context, a fost citată, de pildă, Comisia Economică O.N.U. pentru Europa), și fixarea, pe o perioadă de șase săptămîni, a calendarului de lucru al conferinței în comisii și subcomisii. În ce privește acest din urmă aspect, Comitetul s-a condus după faptul că este necesar să se asigure un ritm susținut de lucru; iar aceasta — ținîndu-se seama de necesitatea creării condițiilor de natură să permită tuturor statelor prezente la conferință — inclusiv țărilor mici și mijlocii, care au posibilități mai mici — să participe și să contribuie efectiv la examinarea cu succes a numeroaselor probleme ale securității și cooperării cu care este confruntată conferința.

Din aceste rațiuni s-a hotărît ca, în perioada ce durează pînă la 19 noiembrie, organele de lucru — cele care examinează aspectele politice juridice și militare ale securității, cu alte cuvinte, în ansamblul problematicii general-europene un capitol de primă importanță — să se întrunească săptămînal în 22—23 ședințe ; subcomisiile însărcinate cu diferite aspecte ale cooperării economice, culturale, tehnico-științifice urmează să țină, la rîndul lor, cîte 10—17 ședințe.

Modul de desfășurare a lucrărilor în Comitetul de coordonare și, îndeosebi, reușitele înregistrate de acesta în soluționarea diferitelor probleme aflate în fața conferinței au dovedit capacitățile sale de a-și îndeplini rolul încredințat — și anume, de a coordona toate activitățile reuniunii.

Semnificativă este opinia, împărtășită în rîndul a numeroase delegații, că, evocînd bilanțul fructuos al muncii de pînă acum în Comitetul de coordonare, trebuie subliniat că în forumul politic suprem al conferinței sînt reprezentate, pe bază de egalitate, toate statele participante la conferință, fiecare avînd posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere și de a-și aduce propria sa contribuție, ori de cîte ori acest lucru este necesar pentru asigurarea bunului mers al negocierilor. Tocmai de aceea, în cadrul ultimei sesiuni a Comitetului, reprezentanții multor state s-au pronunțat pentru folosirea din plin a posibilităților sale, în scopul soluționării diferitelor probleme aflate în atenția conferinței și, în consecință, pentru convocarea sa la intervale de timp mai scurte.

Reuniunea de săptămîna trecută a Comitetului de coordonare — soldată cu realizarea unor consensuri de ordin procedural și organizatoric, într-o serie de comisii — a marcat, se poate spune, și debutul unei noi faze a lucrărilor, fază în care eforturile participanților tind să se concentreze asupra principalei sarcini a conferinței : examinarea problemelor de fond ale securității și cooperării, pe baza propunerilor prezentate de diferite state, în scopul elaborării proiectelor de documente ce urmează a fi supuse spre adoptare șefilor de stat sau de guvern, în cea de-a treia etapă a conferinței.

Dezbaterile consacrate examinării problemelor de substanță ale securității și cooperării s-au generalizat, în săptămîna trecută, la eșalonul comisiilor și organelor subsidiare. Și în această secvență a conferinței, prezența României se distinge prin dinamism, principialitate, spirit constructiv. Ideile cuprinse în intervențiile rostite de reprezentanții țării noastre în cadrul diferitelor organe de lucru ale conferinței (și asupra cărora vom reveni pe larg în corespondența de săptămîna viitoare), idei care exprimă punctul de vedere al țării noastre în problemele europene de mare importanță — ca, de pildă, principiile relațiilor dintre state, măsurile de aplicare a acestora, dezangajarea militară și dezarmarea în Europa, sfera cooperării economice, tehnico-științifice și culturale etc. — sînt apreciate, în rîndul participanților și observatorilor la conferință, drept contribuții demne de remarcat în încununarea operei de edificare a unor relații noi pe continent, de pace și colaborare între toate națiunile, în condițiile creării unei reale securități și ale eliminării oricărui pericol la adresa independenței și suveranității statelor europene.

În oglinda cu multiple fațete, reflectînd preocupările și năzuințele Europei de azi, care este Conferința pentru securitate și cooperare, România socialistă prezintă statornic chipul unei țări însuflețită de dorința de a contribui prin toate posibilitățile sale la triumful cauzei păcii, înțelegerii și cooperării pe continent. În această ordine de idei, numele României, al președintelui Nicolae Ceaușescu, acțiuni ale politicii externe românești sînt adesea evocate, în aceste zile, la Centrul internațional de conferințe de la Geneva.

Cuvinte de apreciere la adresa României socialiste și a conducătorilor săi s-au făcut auzite în incinta diferitelor organisme ale conferinței și în această săptămînă. Reprezentantul Olandei, în subcomitetul pentru problemele principiilor relațiilor dintre state, prezentînd propunerea țării sale privind principiul egalității în drepturi a tuturor popoarelor și a dreptului lor de a-și hotărî singure soarta, ținea să amintească afirmarea acestui principiu în documentele semnate de președintele Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei în țările Americii Latine. La rîndul său, delegatul Franței evoca poziția principială a României în problemele vieții internaționale — poziție prezentată în expunerea ministrului afacerilor externe al țării noastre la Conferința de la Helsinki.

El a menționat, cu deosebire, punctul de vedere privind necesitatea aplicării stricte a principiilor relațiilor dintre state, de către toți și față de toți, indiferent de sistemul lor social-politic. Președintele în funcțiune al organului special de lucru, însărcinat cu studierea măsurilor menite să facă efectivă nerecurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea ei, sublinia caracterul util și bine venit al propunerii prezentate în această problemă de România, pornindu-se de la detalierea concepției care stă la baza acestei inițiative.

În subcomisiile care examinează aspectele colaborării în diferite domenii pe continentul european, o serie de delegați au relevat faptul că România militează activ pentru amplificarea schimburilor și a cooperării economice între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, pe bază de egalitate, fără discriminări și restricții artificiale. Pentru România — s-a subliniat în cadrul intervențiilor diferiților vorbitori în organele de lucru ale conferinței — Europa constituie o entitate geografică, economică și politică, o comunitate de state dispunînd de o îndelungată tradiție de schimburi de valori materiale și spirituale, realitate ce îndeamnă, o dată mai mult, la eliminarea diviziunii pe continent și la dezvoltarea nestingherită, în avantajul tuturor statelor continentului, a colaborării și cooperării economice, și în alte domenii.

Progresele marcate de activitățile fazei de la Geneva îi îndreptățeau, la începutul săptămînii trecute, pe observatori să vorbească despre „viteza de croazieră" atinsă în desfășurarea lucrărilor. Premisele create și ambianța în care continuă negocierile, experiența acumulată pînă acum îndreptățesc optimismul ; voința politică a statelor participante de a conlucra în mod constructiv și eficient constituie factorul esențial care — menținîndu-ne cu comparațiile în aceeași sferă de imagini — poate garanta conferinței o evoluție „cu toată viteza înainte".

Condiții pentru creșterea rolului și eficienței O.N.U.

Corespondență din New York de la Victor Martalogu

Nu mai constituie o dificultate, acum, aproape de sfîrșitul dezbaterilor politice din plenul Adunării Generale, încercarea de a identifica direcțiile principale, punctele de reper și obiectivele politicilor naționale și atenției celor 135 de state membre ale O.N.U. în privința celor mai importante probleme politice, economice și sociale care stau în fața omenirii și a organizației. Discursurile rostite de la tribuna Adunării de o serie de șefi de state și de guverne, de aproape 100 de miniștri de externe, cîțiva miniștri cu însărcinări speciale și ambasadori plenipotențiari au prilejuit desprinderea unor puncte de vedere în favoarea ameliorării relațiilor de colaborare și a climatului internațional, a dezvoltării, dezarmării și decolonizării, a sporirii rolului și eficienței O.N.U.

De la primul pînă la ultimul vorbitor, aceste probleme au constituit elementele permanente și preponderente ale intervențiilor în plenara Adunării. Dacă așa-numitele probleme dezarmare, dezvoltare, decolonizare au un oarecare stagiu, fără să fi devenit rutinier, în privința dezbaterii și analizării lor îndelungate în cadrul O.N.U., noul climat de destindere internațională și creșterea rolului organizației reprezintă chestiuni mai noi ale agendei de lucru a sesiunii. În consecință, acestea au fost evocate — în multe cazuri cu o înaltă prioritate — subliniindu-se caracterul lor interdependent, evoluția pozitivă a oricăruia dintre aceste elemente determinînd ameliorarea calitativă a celuilalt. În numeroase discursuri am întîlnit constatarea că fiecare pas în direcția sporirii capacității de acțiune și a eficienței O.N.U. — pe calea amplificării rolului său — adaugă premise noi pentru dezvoltarea climatului de destindere și pentru întărirea păcii și securității popoarelor. Pe de altă parte, nu mai puțin prezentă a fost recomandarea de a se profita de actualul climat de destindere pentru a dezvolta cooperarea și înțelegerea dintre state, principala condiție a progresului viitor, în cadrul și prin intermediul O.N.U., care nu poate avea decît de cîștigat de pe urma acestei evoluții.

Acest proces nu este deloc ușor, dar realizările înregistrate pe această cale sînt încurajatoare. Fiecare succes constituie o premisă pentru noi succese și fiecare finiș devine start.

Un rol esențial în această evoluție îi revine Organizației Națiunilor Unite. Prestigiul și eficiența sa cresc pe măsura succeselor obținute în abordarea și soluționarea numeroaselor probleme ale omenirii. Dar acestea depind de dorința și gradul de participare a statelor. Or, este în interesul tuturor națiunilor, mari sau mici, ca toate statele să participe activ la deciziile care vor modela viitorul omenirii. A fost ideea prezentă în toate referirile făcute de vorbitori la adresa organizației.

Pentru ca O.N.U. să se poată achita de funcția sa principală de prevenire a conflictelor și de întărire a păcii și securității, este necesară creșterea rolului organizației în îndeplinirea de către toate statele a obligației de a soluționa probleme internaționale exclusiv prin mijloace pașnice. Creșterea rolului O.N.U. în relațiile internaționale reclamă, pe de altă parte, angajarea fermă a statelor de a-și îndeplini obligațiile rezultînd din Cartă și din rezoluțiile adoptate. Au existat cereri de sporire a competenței Adunării Generale în sensul preluării spre dezbatere a unor probleme serioase ale omenirii (în speță, cea a dezarmării), de creare a unor forțe O.N.U. pentru asigurarea păcii și preîntîmpinarea și lichidarea actelor de agresiune (s-a recomandat, de exemplu, utilizarea unor asemenea mijloace pentru a sprijini îndeplinirea mandatului acordat de O.N.U. consiliului pentru Namibia). O serie de propuneri de modificare a Cartei se referă la ameliorarea structurii și funcționării unor organe — E.C.O.S.O.C., Consiliul de Securitate etc. —, precum și la îmbunătățirea unor prevederi și formulări ale acestui document, „întocmit în era preatomică". În privința Consiliului de Securitate, sugestiile făcute se referă fie la eliminarea privilegiilor membrilor permanenți (prevedere apreciată ca reflectînd niște realități imediat postbelice), fie în sporirea numărului acestora prin includerea „altor puteri" sau reprezentanți ai unor regiuni geografice.

În acest context general de căutare a tuturor posibilităților pentru sporirea capacității organizației, o serie de vorbitori au evidențiat contribuția României la acest efort comun, amintind inițiativa țării noastre de a înscrie ca punct și a prezenta, apoi, rezoluția cu privire la „creșterea rolului O.N.U. în menținerea și consolidarea păcii și securității internaționale, dezvoltarea cooperării între toate națiunile și promovarea normelor de drept internațional în relațiile dintre state" și cerînd ferm aplicarea în practică a acestui document.

Redăm mai jos cîteva extrase din discursurile rostite în plenara Adunării Generale a O.N.U., referitoare tocmai la creșterea rolului O.N.U. :

„Nimeni nu se îndoiește că necesitatea cooperării mondiale pe plan economic și social este mai mare decît oricînd. Se pune, deci, problema de a găsi cel mai bun mijloc de a face din O.N.U. un instrument cu adevărat capabil să întărească această cooperare... Ceea ce dorim noi nu este un club academic, o tribună pentru urmărirea politicii naționale egoiste, ci o organizație capabilă să joace un rol activ în căutarea soluțiilor la cele mai controversate probleme ale epocii noastre. Aceasta va implica, poate, restructurarea organismului O.N.U. Dar vom cîștiga un instrument mai perfecționat care va putea salvgarda ordinea materială și interesele comune ale umanității".

(EINAR AGUSTSSON, ministrul de externe al Islandei).

„Dacă ne aflăm și azi în fața durei realități a unei ineficacități crescînde a O.N.U., dacă eșecurile par mai vizibile decît succesele sale, este timpul să recunoaștem că nu este vorba de insuficiențele sau defectele organizației însăși, ci mai degrabă de ale noastre, adică ale statelor suverane care o constituie. Este timpul ca

Convorbiri anglo—vest-germane : sosit la Londra, cancelarul Willy Brandt conferă cu omologul său britanic, Edward Heath ; problemele economico - financiare, în special cele privind Piața comună, relațiile Est-Vest, tema securității europene — au fost principalele puncte înscrise pe ordinea de zi a discuțiilor

noi toți, cei 135 de membri ai Națiunilor Unite, în loc să criticăm O.N.U. și lumea, să trecem la o reflecție înțeleaptă și autocritică".

(ADAM MALIK, ministrul de externe al Indoneziei)

„Un dialog veritabil este de neconceput fără sinceritate. Cînd se ajunge aici, nici o problemă de relații umane nu rămîne fără o soluție. De aici valoarea cuvîntului, semn al măreției ființei umane și pod de legătură indispensabil în progresul umanității. Războiul se naște cînd mor cuvintele, adică atunci cînd omul a hotărît să rupă comunicarea cu alt om. Atunci încetează să fie auzite cuvintele, încep să fie auzite vocile mitralierelor și tunurilor, atunci domnesc moartea și barbaria, adică barbaria începe acolo unde încetează cuvintele... Acolo unde există posibilitatea de dialog, se poate găsi o speranță de pace. Iată de ce O.N.U. este atît de importantă și de fecundă în contextul mondial".

(GONZALO FACIO, ministrul de externe al Republicii Costa Rica)

„Cv•siuniversalitatea organizației noastre și noile măsuri adoptate la începutul acestei sesiuni arată că este din ce în ce mai bine înțeles rolul esențial și fundamental pe care O.N.U. este chemată să-l joace în viitor... Este perfect adevărat că ameliorarea structurilor și funcționării O.N.U. nu va determina automat ca aceasta să fie mai bine utilizată de către membrii săi. Totuși, toate îmbunătățirile pe care le vom aduce funcționării sale vor face să dispară încă un pretext de a nu recurge la organizație. S-a întîrziat prea mult, chiar pînă la un punct periculos, să se aducă modificări Cartei, care datează din era preatomică. Este timpul ca discuțiile să se poarte asupra mijlocului de a adapta și mai mult organizația noastră exigențelor tot mai grele ce-i vor apare inevitabil în cursul viitoarei sale istorii".

(CARLOS ROMULO, ministrul de externe al Filipinelor)

„Adresăm un apel statelor membre, fie ele mari sau mici, să reflecteze serios la măsurile care vor permite organizației să devină mai eficace în lumea actuală, întărind caracterul său democratic și influența deciziilor sale. Interesul unei națiuni pentru pace, justiție și progres economic nu crește, nici nu scade în funcție de importanța populației sale sau a puterii arsenalului său militar".

(CECIL DENNIS jr., ministrul de externe al Liberiei)

„Dacă obiectivele și scopurile organizației noastre rămîn încă valabile, revizuirea Cartei se impune într-un mod urgent, pentru a ține seama de realitățile noi și de evoluția situației internaționale. Dreptul de veto, recunoscut unui număr de cinci membri ai O.N.U., a fost utilizat de unii dintre ei pentru a bloca drumul spre progres, pace și emancipare al popoarelor".

(ARTEMON SIMBANANIYE, ministrul de externe și cooperării din Burundi)

„Națiunile Unite sînt o organizație importantă și semnificativă. Ea își are locul său în lume, iar aceasta o obligă să-și asume o mare responsabilitate. O.N.U. își va menține locul și semnificația sa doar dacă nu ezită să devină complet angrenată în acțiune, pentru a garanta ca tendința spre destindere și cooperare între state cu sisteme sociale diferite să devină o constantă a evoluției mondiale contemporane".

(BOHUSLAV CHNOUPEK, ministrul de externe al Cehoslovaciei)

„Nu mai există rațiune ca membrii permanenți ai Consiliului de Securitate să fie doar marile puteri din 1945, care dispun de dreptul de veto. Menținerea păcii nu mai este monopolul cîtorva state privilegiate, ci o problemă a tuturor..."

(MOBUTU SESE SEKO, președintele Republicii Zair)

„Pentru noi statele mici, întărirea O.N.U. constituie o speranță. Este unica speranță pe care o avem pentru garantarea independenței noastre și de a vedea dispărînd colonialismul și toate formele de opresiune care subzistă încă în largi sectoare ale vieții internaționale. Cel mai bun omagiu și cea mai mare dovadă de sprijin pe care le putem aduce față de O.N.U. trebuie să se manifeste prin punerea în aplicare efectivă a rezoluției nr. 2925 (n.n. — inițiată de România) pentru a se transforma în realitate convingerea că este necesar să întărim rolul O.N.U., pentru ca aceasta să-și aducă o contribuție mai mare la soluționarea problemelor internaționale și pentru sporirea eficacității deciziilor și rezoluțiilor aprobate de organele sale constitutive".

(JUAN ANTONIO TACK, ministrul de externe al Republicii Panama)

Desigur, aplicarea tuturor acestor sugestii, propuneri și recomandări nu este posibilă imediat, nici concomitent. După cum aprecia președintele Adunării Generale, Leopoldo Benites, proiectele acestea sînt pe termen lung, pentru că și organizația și-a stabilit obiective permanente și de perspectivă. Dar nu este neglijabil sau lipsit de importanță acest efort în sine, chiar dacă ar părea teoretic, abstract sau doar verbal. Iar în ce privește șansele și perspectiva de a face din O.N.U. o organizație cu forță executivă eficace, nu trebuie să aruncăm armele în fața acestei pretinse improbabilități. Pentru că, în definitiv, O.N.U. își îndeplinește rolul de forum, de „agora" pentru toate popoarele și, după cum observa cu înțelepciune eminentul nostru diplomat Nicolae Titulescu, „atîta vreme cît popoarele își vorbesc unele altora, ele nu recurg la arme", sau dacă parodiem pozitiv un cunoscut adagiu latin, putem spune că „inter colloquia, arma silent".

ATENA

Programul guvernului Markezinis

Corespondență de la Ion Badea

O săptămînă a fost suficientă lui Spyros Markezinis să formeze primul guvern al republicii prezidențiale parlamentare elene — în componența căruia intră numai miniștri civili, inclusiv 11 membri ai fostului cabinet — și să dea publicității liniile directoare ale programului său. Împlinirea rapidă a acestui act dinaintea și în vederea alegerilor parlamentare, preconizate pentru 1974, este interpretată de presa ateniană ca exprimînd, o dată în plus, dorința revenirii la un climat politic normal în Grecia. „Dar tocmai această trecere spre alegeri nu este o problemă simplă, datorită condițiilor actuale speciale" — a ținut să sublinieze noul prim-ministru în declarația sa radiotelevizată de luni, 8 octombrie, după depunerea jurămîntului. Expunerea de motive ulterioară afirmației dezvăluie că este vorba, în primul rînd, despre reticența fostelor partide politice de a se încadra în viața publică definită prin decretul aprobat de referendumul de la 29 iulie. Tocmai de aceea, guvernul Markezinis lansează o invitație fostei lumi politice de a contribui la eforturile sale, angajîndu-se că, în următoarele săptămîni, va anunța măsuri care „vor asigura tuturor participanților întreaga posibilitate de competiție în cursul desfășurării alegerilor, comunicarea cu poporul și folosirea mijloacelor de informare ale statului, cu singura limitare că toți trebuie să respecte sistemul politic și ordinea legală". „Alegerile — menționează declarația — se vor desfășura cît mai curînd posibil, imediat ce se va stabili sistemul electoral cel mai convenabil și se vor respecta procedurile legale privind crearea partidelor".

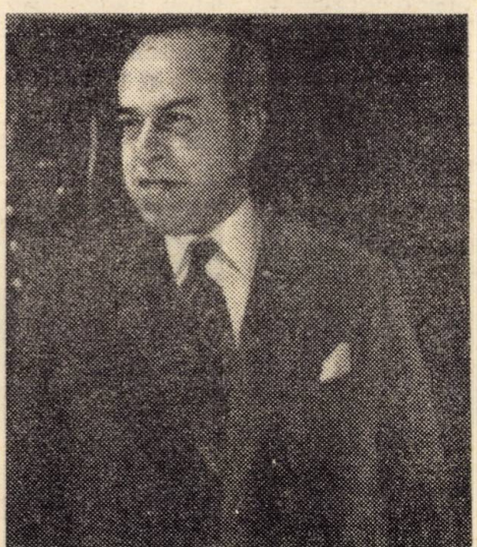

Noul premier grec : Spyros Markezinis în fruntea unui „cabinet civil". Prefață la viitoarele alegeri generale, primele după zece ani...

Pe același ton de „comunicări generale" — măsurile concrete, aflate în studiu, fiind anunțate pentru perioada imediat următoare — declarația guvernamentală analizează situația economică și socială, despre care afirmă că „este deosebit de dificilă" întrucît „dezvoltarea într-un ritm rapid a țării în anumite domenii... a intervenit în momentul unei instabilități monetare internaționale, în condițiile economiei inflaționiste, ale confuziilor și contradicțiilor în asociere cu acutizarea problemei energeticii". Această stare de lucruri,

a cărei depășire este privită cu „un optimism nelimitat", va fi combătută prin mijloacele „economiei liberale modernizate", în cadrul căreia „competențele statului modern se lărgesc" în aplicarea unui „program coordonat" prevăzînd „mai multă dezvoltare dirijată". Mai concret, noul prim-ministru grec consideră că „ceea ce trebuie în acest moment este găsirea fundamentului de aur, conform căruia strîngerea curelei, care se impune, nu va ignora și nu va subaprecia realități ale ansamblului social".

Un punct aparte al programului economic îl formează protejarea „cu orice preț" a monedei naționale și „consolidarea armonizării Greciei la economia Pieței comune, unde se află locul nostru firesc, fără ca aceasta să însemne că este și singurul nostru loc". „În politica noastră economică, la fel ca și în cea externă — a spus Spyros Markezinis — doresc să subliniez că Grecia are nevoie de toți, dar și că ceilalți au nevoie de Grecia. Constituie un element comun pentru epoca noastră că nimeni nu este atît de mare pentru a ignora pe cei mici și nimeni nu este atît de mic pentru a constitui obiect de dispreț pentru cei mari".

„Problema inflației și creșterii prețurilor peste veniturile cetățeanului de mijloc" — constatate de Spyros Markezinis — vor fi tratate, de regulă, prin „libera funcționare a legii cererii și ofertei", combinată cu alte măsuri, incluzînd și o „politică agrară radicală", ale cărei principale scopuri vor fi „creșterea producției agricole și menținerea la sate a procentajului de populație necesar".

Capitolul consacrat politicii externe, la baza căreia rămîne fidelitatea față de alianța atlantică și relațiile „speciale" cu S.U.A. și cu alte țări occidentale, reiterează dorința de a contribui la tot ce consolidează pacea mondială, apărarea independenței și suveranității națiunii, concomitent cu „aspirația de a nu accepta nici un amestec în treburile interne". „Proclamînd că oferă prietenia, grecii declară în același timp că cer prietenia" — a spus premierul Markezinis. „Este un element comun — a continuat el — că Grecia caută relații excelente cu toți vecinii ei și are deplina conștiință a noii realități mondiale create". În context, noul premier grec a subliniat că prin „poziția sa istorică, spirituală și geopolitică, Grecia se află în Europa și în Mediterana".

„Trebuie recunoscut — adaugă, de asemenea, declarația guvernamentală — că restabilirea relațiilor cu Albania, dezvoltarea continuă a relațiilor cu țările balcanice, ca și progresul, mai lent, în relațiile cu Uniunea Sovietică constituie realizări ale ultimei perioade, a căror valorificare trebuie să se facă în cel mai înalt grad".

Programul Markezinis subliniază, totodată, „necesitatea pentru Grecia și Turcia ca relațiile lor să fie excelente. Dacă aceste legături se extind și spre Occident înțeleg și spre Italia — a spus premierul grec — rolul mediteraneean al Greciei se va proiecta și mai creator în întreaga lui amploare".

În sfîrșit, în problema cipriotă: „Se apropie ora — se spune în declarația guvernamentală — cînd se impune reevaluarea relațiilor dintre Grecia și Turcia și prin prisma problemei cipriote, nu numai în general, dar și în special, poate, în primul rînd pe bazele universale ale epocii Lausanne".

Turneul premierului japonez

Corespondențe din Tokio de la Florea Țuiu

BONN

După călătoria în Marea Britanie, premierul Kakuei Tanaka s-a oprit în R.F. Germania. Și aici convorbirile au cuprins în cea mai mare parte a lor probleme economice. Declarația comună publicată la sfîrșitul vizitei și afirmațiile făcute presei de către cei doi șefi de guverne arată că discuțiile de la Bonn au cuprins aspecte ale relațiilor economice și comerciale bilaterale și ale relațiilor dintre Japonia și C.E.E., asupra cărora părțile nu au avut păreri identice. Presa de aici s-a ocupat, cu prilejul turneului dar și înaintea lui, de invadarea pieței vest-europene cu mărfuri japoneze. În R.F. Germania, produsele nipone, cum sînt calculatoarele electronice mici, ocupă o pondere tot mai mare, ca și aparatura optică, deosebit de competitivă chiar și pe piața vest-germană ; începînd de anul trecut au fost puse în vînzare automobile japoneze. De aceea autoritățile din Bonn, ca și reprezentanții industriei, „au exprimat neliniștea resimțită în R.F. Germania față de politica de export a Japoniei" („Asahi Evening News"). De aici, apariția unei tensiuni „de același fel cu cea din relațiile comerciale cu Statele Unite". Dar întrucît „Japonia este apropiată de R.F. Germania mai mult decît oricînd din punct de vedere economic, politic și al mentalității", cum preciza cancelarul Willy Brandt după prima rundă de convorbiri, șefii celor două guverne au discutat cu interes deosebit problema relațiilor comerciale bilaterale în care, după cum afirma premierul Tanaka, „există loc pentru o extindere reciprocă", fără să se acorde prea mare importanță surplusului înregistrat de Japonia în balanța comercială bilaterală (acesta fiind „un fenomen temporar ce se manifestă în cadrul unui proces de dezvoltare pe termen îndelungat"). Ei au discutat în amănunțime cooperarea bilaterală pentru a exploata în țări terțe surse de energie, îndeosebi petrol, și de alte materii prime de care economiile celor două țări au nevoie acută. Cancelarul Brandt a propus crearea unei comisii comune guvernamentale care să studieze posibilitățile cooperării bilaterale în domeniul energiei și materiilor prime. Surse japoneze, subliniind că premierul nipon a acceptat cu satisfacție propunerea, consideră că această comisie va netezi calea pentru realizarea unor proiecte de exploatare a petrolului și a altor surse de energie și de materii prime. Potrivit unor observatori, dialogul japono—vest-german într-o problemă atît de importantă astăzi este necesar atît pentru impulsionarea cooperării economice bilaterale, cît mai ales pentru a evita eventualele ciocniri de interese, atît bilaterale, cît și cu alte țări dezvoltate industrial. La întîlnirea avută cu dr. Hans-Guenter Sohl, președintele

Bonn. Întîlnirea premierului japonez cu cancelarul Willy Brandt

Moscova. Kakuei Tanaka întîmpinat la aeroport de premierul sovietic, A. N. Kosighin

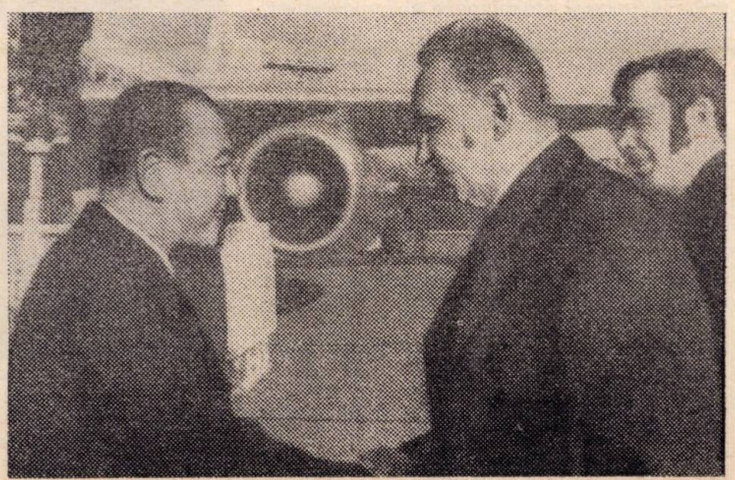

asociației industriei vest-germane, premierul nipon a sprijinit ideea ca R.F. Germania să se alăture Japoniei în proiectul de cooperare cu sovieticii, în Siberia. În același timp, Tanaka a spus industriașilor din Bonn că Japonia este gata să contribuie la exploatarea depozitelor petroliere din Marea Nordului și să coopereze cu Europa occidentală în afacerile petroliere din Orientul Mijlociu.

Ca și în celelalte țări ale C.E.E. vizitate, în R.F. Germania au fost abordate problemele comerciale și monetare de ansamblu, precizîndu-se că atît Tokio cît și Bonnul subliniază dorința lor comună de a se realiza un progres rapid în negocierile pentru o reformă a sistemului monetar internațional.

Problemele politice abordate, atît în întrevederile Tanaka-Brandt, cît și în cele dintre miniștrii de externe M. Ohira și W. Scheel, au inclus, cum se și aștepta, și planul Kissinger privind redefinirea relațiilor din cadrul alianței atlantice, la care să participe și Japonia. „Tokio Shimbun" apreciază că „țările europene au manifestat o atitudine de precauție față de acest plan", însemnînd că ele nu vor face concesii în măsura în care le sînt afectate interesele, chiar dacă ele vor avea legături mai strînse cu S.U.A.

La Bonn s-a mai discutat despre eforturile Tokio-ului de a contribui la destinderea din Asia și îndeosebi din Extremul Orient, iar Tanaka a subliniat activitatea guvernului vest-german de a se realiza destinderea între Estul și Vestul Europei.

MOSCOVA

Ultima etapă a actualului turneu întreprins de premierul nipon a constituit-o capitala Uniunii Sovietice. Luni, la Kremlin, a avut loc o primă rundă de convorbiri sovieto-japoneze, la care au luat parte Leonid Brejnev, Alexei Kosîghin și Andrei Gromîko — din partea U.R.S.S., Kakuei Tanaka și Masayoshi Ohira, ministru de externe — din partea Japoniei. Au fost examinate probleme ale dezvoltării relațiilor bilaterale și s-a procedat la un schimb de opinii în unele probleme actuale ale situației internaționale.

În ceea ce privește relațiile dintre Uniunea Sovietică și Japonia, acestea au cunoscut în ultimii ani progrese evidente, fapt relevat, de altfel, în cursul actualului dialog de la Kremlin. Vizitele reciproce ale oamenilor de stat din cele două țări au devenit mai intense, relațiile parlamentare s-au activizat, consultările dintre miniștrii de externe sovietic și nipon încep să fie puse în practică. S-a lărgit substanțial colaborarea comercial-economică, se dezvoltă relațiile tehnico-științifice, schimburile culturale, turismul. Japonia și U.R.S.S. nu numai că desfășoară o intensă colaborare în valorificarea resurselor naturale din Siberia, dar și duc, în momentul de față, tratative în baza unor proiecte de mai mare anvergură. Toate acestea au dus, în mod firesc, la o îmbunătățire considerabilă a atmosferei generale din raporturile reciproce. Fără îndoială că vizita premierului nipon, prima făcută la Moscova de un șef al guvernului japonez în ultimii 17 ani, are o importanță demnă de subliniat, actualele convorbiri avînd drept scop o îmbunătățire pe mai departe a relațiilor mutuale, dezvoltarea, pe baze solide, a colaborării de bună vecinătate dintre U.R.S.S. și Japonia. „Noi consemnăm cu o mare satisfacție — declara Leonid Brejnev la dejunul oferit în onoarea premierului nipon — schimbările importante pozitive care au avut loc în ultimii ani în relațiile Uniunii Sovietice cu multe state capitaliste din Occident. Aceasta corespunde concepției noastre despre coexistența pașnică și colaborarea reciproc avantajoasă dintre statele cu orînduiri sociale diferite. Noi acordăm o mare însemnătate faptului ca și relațiile noastre cu Japonia să se dezvolte în aceeași direcție. Și noi am saluta colaborarea dintre Uniunea Sovietică și Japonia în soluționarea multor probleme internaționale, în interesele întăririi păcii și securității în Asia și în întreaga lume". Leonid Brejnev arăta, de asemenea, că încheierea tratatului de pace dintre U.R.S.S. și Japonia, asupra căruia schimbul de păreri a și început, ar crea o temelie și mai trainică pentru raporturile dintre cele două țări, ar pune bazele relațiilor reciproce de bună vecinătate pe o perioadă istorică îndelungată. „Desigur, această sarcină — arăta secretarul general al C.C. al P.C.U.S. — nu este simplă și este puțin probabil să poată fi soluționată cît ai bate din palme. Înaintînd pe această direcție noi mai putem întîmpina o serie de greutăți. Cu toate acestea, credem că în condițiile clarității principalelor scopuri politice, în condițiile hotărîrii necesare și a bunăvoinței cercurilor conducătoare din ambele noastre țări, toate aceste obstacole pot fi depășite pe deplin și sarcina propusă poate fi rezolvată cu succes". La rîndul său, premierul Tanaka sublinia că încheierea tratatului de pace între Japonia și U.R.S.S. reprezintă dorința comună a popoarelor din cele două țări și o sarcină importantă și serioasă a conducătorilor ambelor state. „Sînt convins, declara el, că dacă ambele părți vor aborda această problemă pe baza înțelegerii reciproce și încrederii, ea va putea fi reglementată".

ROMA

Proiecte și măsuri guvernamentale

Corespondență de la Radu Bogdan

După obișnuita vacanță de vară, activitatea politică înregistrează din nou, aici, la Roma, ritmuri intense. Cele două Camere ale parlamentului și-au reluat lucrările, iar reuniunile principalelor formații politice au devenit și ele un fapt obișnuit. Numai în cursul ultimelor zece zile s-au întîlnit direcțiunile partidelor democrat-creștin, socialist, republican și socialist-democratic. La rîndul său, guvernul se află angajat în surmontarea nu puținelor dificultăți interne.

Acordînd atenția cuvenită problemelor ridicate de evoluția situației internaționale (amintim, în acest sens, acțiunea concertată a tuturor forțelor politice democratice italiene și a guvernului față de lovitura de stat din Chile, față de persecuțiile la care sînt supuși democrații chilieni, ca și fermele luări de poziție în legătură cu noua izbucnire a conflictului din Orientul Apropiat, cerînd o soluție negociată, o reîntoarcere la tratative), activitatea politică italiană rămîne, în continuare, concentrată asupra problemelor de politică internă și, îndeosebi, asupra celor economice, apreciate ca fiind adevărate puncte de încercare pentru coaliția de centru-stînga. Pornind de la bilanțul deloc optimist al problemelor economice și financiare cu care era confruntată Italia, guvernul lui Mariano Rumor a prezentat parlamentului, la instalarea sa, în urmă cu două luni și jumătate, un program de măsuri urmînd să ducă la stăvilirea inflației și a creșterii costului vieții, la relansarea economică. În același cadru, noul guvern a anunțat o serie de inițiative ce se impun pentru dezvoltarea sudului țării, pentru înfăptuirea unor reforme în domeniul învățămîntului, ocrotirii sănătății, radioteleviziunii.

După unii comentatori, succesul sau insuccesul unor astfel de măsuri vor depinde de rezultatele primelor 100 de zile. Fără să anticipăm aceste rezultate, cîteva observații se impun totuși. Palmaresul măsurilor adoptate pînă în prezent de guvern este destul de bogat. Este vorba, între altele, de: blocarea prețurilor și chiriilor, decretele pentru aplicarea legii privind salvarea Veneției, ridicarea taxei de scont, o serie de măsuri legislative în domeniul învățămîntului superior, și altele. Unele din acestea — cum ar fi prevederile pe tărîm universitar și recenta creștere a costului benzinei — nu s-au bucurat de succesul scontat, determinînd reacții negative în diferite cercuri ale populației și provocînd, în primul din cazuri, o grevă de 24 de ore a personalului universitar.

Reluarea activității politice a pus, astfel, guvernul în fața unor opțiuni destul de importante. În această atmosferă, un fapt a avut rolul unui catalizator politic: epidemia de holeră, care a cuprins o par-

Paris. Convorbiri la nivel înalt franco-italiene; președintele Georges Pompidou (dreapta) și d-na Claude Pompidou (stînga) salută, la Palatul Elysée, oaspeții italieni, președintele Giovanni Leone și soția sa, Vittoria Leone

te din sudul Italiei, a complicat cadrul acestor opțiuni, punînd în lumină planurile de reformă sanitară, construcția de locuințe, și făcînd și mai vizibil dezechilibrul, în continuă agravare, dintre regiunile meridionale și cele din nordul țării.

Un prim test al atitudinii guvernului în confruntarea cu aceste „probleme de fond ale dezvoltării naționale", l-au reprezentat documentele puse în discuție zilele trecute în Senat, în legătură cu previziunile economice pe anul în curs și programul economic pe anul viitor. Ambele documente vorbesc despre posibilitatea creșterii, în acest an, a venitului național cu 5 la sută și continuarea procesului de „relansare industrială", despre o serie de măsuri menite să mențină controlul asupra prețurilor și de natură să sprijine veniturile reduse, despre frînarea fugii de capitaluri. Reacțiile pe care le-au stîrnit nu au fost, totuși, dintre cele mai optimiste; diferiți reprezentanți ai majorității (îndeosebi din rîndul partidului socialist), cît și ai opoziției au relevat lipsa din aceste documente a unor opțiuni cu caracter prioritar, de natură să asigure dezvoltarea unitară și progresistă a întregii economii naționale.

Încadrîndu-se tocmai în acest spirit, o recentă rezoluție a direcțiunii Partidului Comunist Italian se pronunță pentru adoptarea unei politicii antiinflaționiste pe termen lung, pentru fixarea unor obiective prioritare și realiste de politică economică, care să fie transpuse în fapt, în mod gradual, după necesități.

Disensiunile ivite în sînul coaliției, în urma prezentării în parlament a celor două documente, l-au determinat pe premierul Rumor să convoace o nouă reuniune, la nivel înalt, a conducerilor celor patru partide componente ale majorității. Pînă la această confruntare, programată pentru a doua jumătate a lui octombrie, guvernul urmează să continue tratativele cu reprezentanții celor trei centrale sindicale: C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L., privind majorarea veniturilor celor mai scăzute.

■

O excepție de la preocupările aproape exclusiv interne a constituit-o vizita pe care a întreprins-o în Franța, în cursul săptămînii trecute, președintele Giovanni Leone. Această călătorie — prima pe care actualul șef al statului italian a întreprins-o în străinătate — a reținut atenția atît pentru momentul politic în care s-a desfășurat, cît și pentru evoluția raporturilor dintre cele două țări vecine. Unul dintre subiectele prioritare ale convorbirilor l-au format confruntările interoccidentale, îndeosebi cele dinăuntrul Pieței comune, și dintre acest organism și Statele Unite, temă asupra căreia pozițiile adoptate de cele două țări dețin un rol cu reală pondere. Privite în timp, relațiile italo-franceze nu au fost cu desăvîrșire lipsite de unele fricțiuni; unul din motivele de asperitate în relații l-a constituit atitudinea, deseori diferită a celor două țări în raport cu S.U.A. și în cadrul Pieței comune. După aprecierea observatorilor politici din Roma, vizita (care era așteptată de mai mult timp, o invitație în acest sens existînd încă de pe vremea președintelui Saragat) trebuie privită ca o dorință a celor două țări de a face — cum se exprima ziarul „Il Giorno" — un efort comun pentru a se pune pe aceeași lungime de undă.

Lipsa unui comunicat comun nu i-a împiedicat, însă, atît pe comentatorii francezi — mai rezervați în privința pronosticurilor — cît și pe cei italieni să remarce că cele două părți au rămas, în general, pe pozițiile cunoscute. În acest sens, ziarul „La Stampa" remarca că „convorbirile nu au evidențiat noutăți senzaționale. S-au prospectat doar convergențele posibile, rămînînd substanțiale divergențele existente. Pe planul raporturilor internaționale, cei doi președinți au luat, desigur, act de destinderea în curs, reafirmînd disponibilitatea celor două țări pentru desfășurarea conferinței de securitate și cooperare. Un punct de vedere unitar l-a întrunit, se pare, și problema raporturilor «celor nouă» cu S.U.A." Cît privește singura problemă în suspensie din cadrul raporturilor bilaterale, de altfel bune și în continuă dezvoltare — cea a opțiunii Italiei pentru sistemul de televiziune în culori „SECAM" în confruntarea cu cel vest-german „PAL" —, ea a rămas în același punct în care se afla înaintea vizitei. „Noi — remarca un purtător de cuvînt al președintelui Leone — am ascultat cu atenție opinia interlocutorilor noștri. Pentru noi, dat fiind actuala situație, chestiunea nu este urgentă".

BLACKPOOL

Laburiștii și problemele Angliei

Blackpool, octombrie 1973. „Acord final" la conferința anuală a laburiștilor; Harold Wilson, în mijlocul congresiștilor

Deși încă nu s-a anunțat nimic în legătură cu viitoarele alegeri britanice — care trebuie să se desfășoare în următoarele 18 luni, probabil, potrivit unor surse, în primăvara viitoare — atmosfera ce poate fi observată în această perioadă în viața politică britanică are foarte mult din frămîntările și agitația preelectorală: programe detaliate, discursuri, critici, uneori incisive, împotriva politicii unuia sau altuia dintre partide, aglomerare de sondaje ș.a. În această atmosferă — și contribuind din plin la accentuarea unora din laturile ei — s-a desfășurat, săptămîna trecută, în primele cinci zile ale lunii, la Blackpool, a 72-a conferință anuală a partidului laburist. În același Blackpool unde se întrunesc acum conservatorii, la rîndul lor încercînd să găsească soluții, să-și apere acțiunile care au produs nemulțumire, să alcătuiască programe în speranța de a nu pierde sprijinul electoratului. Din rațiuni multiple, această întrunire laburistă pare să fi fost cea mai importantă de cînd au pierdut conducerea, în urmă cu peste trei ani. În primul rînd, șansa acordată mult timp guvernului pentru a-și organiza și desfășura politica sa a început să se epuizeze și nemulțumirea — persistentă — crește mai cu seamă datorită faptului că încercările conservatoare de a îngheța sporurile prețurilor la alimente nu dau rezultate. Altfel spus, pe plan social, încrederea se diluează cu încetul, alegătorii urmărind cu mai multă atenție ceea ce preconizează partidele de opoziție. În al doilea rînd, în asemenea condiții, părerea tuturor laburiștilor este că ar fi o greșeală gravă a nu se urmări cu atenție situația și, profitîndu-se de eșecurile conservatorilor, să se vină în întîmpinarea dorințelor electoratului prin elaborarea unui program substanțial și subtil în idei și bogat în acțiuni concrete. În al treilea rînd, trebuie acoperită, înlăturată sau depășită acea fisură existentă în ultimii ani între aripile partidului, știută de toți, și care, în condițiile unei confruntări electorale, poate provoca un imens handicap. Este motivul pentru care, de altfel, de la cuvîntul de deschidere al președintelui în exercițiu, Bill Simpson, pînă la acela de închidere, ideea unității partidului („condiție prealabilă sine qua non pentru reușita oricărei acțiuni viitoare") a fost unul din motivele principale și permanente ale dezbaterilor.

Prin urmare, după ce, la începutul lunii septembrie, tot la Blackpool, reprezentanții sindicatelor lăsau impresia, prin rezoluțiile votate și energia cu care s-au ocupat de starea social-economică actuală, că se consideră aproape în pregătirea campaniei electorale, după ce, la jumătatea lunii septembrie, liberalii elaborau un program electoral și discutau aprins posibila lor ieșire din condiția de partid fără greutate în viața politică, conferința laburistă a lăsat limpede să se înțeleagă faptul că membrii acestui partid sînt pregătiți de pe acum pentru a se înfrunta într-o campanie electorală în urma căreia — speră — să revină la conducerea statului.

S-a făcut remarcată, în primul rînd, o netă orientare spre stînga, menită, se pare, să grăbească unitatea atît de necesară partidului în condițiile unei lupte electorale. Tendința aceasta s-a accentuat mereu în ultimii ani, deși nu o dată moderații ori aripa de dreapta a partidului au reușit să-și impună punctul de vedere, ajungîndu-se la rezultate total ne-

dorite: neînțelegeri și fisuri în sînul partidului, lipsă a unui plan clar de acțiune, diferențiat de al conservatorilor, pierderea treptată (ori menținerea pierderilor deja existente) a unui număr mare de sprijinitori. În același timp, guvernul conservator introducea legea asupra relațiilor industriale, împingea Marea Britanie în Piața comună, declanșa politica sa de control al prețurilor și salariilor — în toate cazurile măsuri impopulare. Concomitent, se constatau în modul de conducere al lui Heath suficient de multe similitudini cu ceea ce făcuse ori intenționa să facă Wilson la vremea sa. Pentru a se detașa net de această manieră de conducere, partidul laburist trebuia să se îndrepte explicit spre stînga, în acest fel recîștigînd și încrederea sindicatelor decepționate. Prezentînd, anul acesta, la Blackpool, programul partidului, Denis Healey, purtătorul de cuvînt laburist în problemele financiare, afirma că este „cel mai radical program din 1945 pînă acum". Într-adevăr, în cazul revenirii la putere, partidul laburist declară că intenționează să restabilească subvențiile agricole în scopul frînării creșterii prețurilor alimentare, să suprime legea Carr, să înlocuiască politica de control al prețurilor și salariilor (există încă divergențe în legătură cu constituirea unei alte politici a salariilor), să introducă o profundă reformă fiscală, prevăzînd importante impozite aplicate bogătașilor. Dar hotărîrea care, pe de o parte, și-a atras un mare număr de adeziuni, iar, pe de altă parte, a stîrnit controverse în legătură cu modul de aplicare — și care ar putea constitui, susțin unii observatori, sloganul sub care se vor prezenta la viitoarele alegeri laburiștii —, o constituie naționalizarea : un vast program, pe termen lung, prevăzînd trecerea în proprietate publică a resurselor subsolului, gazelor și petrolului din Marea Nordului, docurilor și instalațiilor portuare, construcțiilor navale și aeronautice, unor largi sectoare ale industriei farmaceutice, a terenurilor de construcții și a unor instituții financiare. Nu s-a precizat care vor fi naționalizările operate de primul viitor guvern laburist, dar planul, în sine, este foarte îndrăzneț în viața politică britanică, deși, în alte state vest-europene, unele din sectoarele vizate constituie deja de multă vreme domeniu public. Controversele prezente la Blackpool s-au manifestat în special în înfruntarea dintre cei mai de stînga membri (care solicitau naționalizarea a 25 din primele 100 de întreprinderi ale țării) și majoritatea delegaților.

În problema Pieței comune, care s-a aflat constant printre rezoluțiile conferințelor laburiste din ultimii ani, era de așteptat o nouă decizie de a părăsi organismul economic vest-european. Anul acesta a adus, însă, cîteva elemente noi. Cu puțin înainte de Blackpool, Peter Shore, purtător de cuvînt, alături de Michael Foot, în problemele Pieței comune, a publicat o carte despre strategia politică laburistă în relațiile cu acest organism (P. Shore e considerat a fi omul care va renegocia acordurile). Shore susține că Marea Britanie trebuie să fie eliberată de obligațiile impuse în domeniul agricol (restabilind, totodată, legăturile cu Commonwealth-ul) și că revizuirea contribuției guvernului britanic la bugetul comunitar poate fi un mijloc de forțare a renegocierilor, după care populația britanică va decide asupra căii de urmat. La Blackpool, în sensul ideilor lui Shore, a cîștigat o mare majoritate hotărîrea retragerii din C.E.E., cu posibilitatea renegocierii. Ceea ce se constată azi printre membrii laburiști — și cei mai înverșunați adversari ai aderării țin cont de această tendință — este o anume obișnuire cu ideea de a face, în alte condiții, parte din Piața comună, deși, pentru moment, o parte a dificultăților economiei britanice sînt puse pe seama acestui organism.

Critica politicii guvernului conservator în timpul dezbaterilor de la Blackpool nu a surprins pe nimeni. Era de așteptat. A surprins, însă, virulența cu care Wilson i-a atacat pe liberali.

Din motive multiple — situația economică, dezamăgirea produsă de programele celor două mari partide, neîncrederea, în cele din urmă, în ele, ideea că unele lucruri se pot schimba prin trecerea la un sistem tripartit — alegătorii britanici au început să acorde credit mai mult liberalilor. După succesul în unele alegeri locale (urmarea : liberalii și-au sporit numărul parlamentarilor de la 6 la 10), liberalii au urcat aproape constant în aprecierea electoratului. Iată, de altfel, rezultatele sondajelor din numai ultima săptămînă: sondaj realizat pentru ziarul „The Times" și o televiziune particulară — 34 la sută din britanici sînt favorabili laburiștilor, 32 la sută liberalilor, 31 la sută conservatorilor (pentru prima oară în 11 ani partidul de guvernămînt e trecut pe locul al treilea); 49 la sută consideră greșită politica lui Heath; sondaj realizat pentru „Sunday Telegraph" (conservator) — în problemele cheie : inflație și Piața comună, laburiștii s-ar descurca mai bine; sondaj realizat pentru „Evening Standard" — 41 la sută se împotrivesc afirmațiilor guvernului că situația economică e mai bună decît acum un an, 53 la sută consideră injustă politica guvernului, 48 la sută cred că situația se va înrăutăți. Profitînd de această stare de lucruri, liberalii, conduși de abilul vorbitor Jeremy Thorpe, au elaborat la conferința lor de la Southport un program care îmbină idei conservatoare și laburiste, au emis ideea unei alianțe cu unul din cei doi „mari" și speră să joace, după viitoarele alegeri, un rol de arbitru. Wilson a respins categoric orice posibilitate de alianță cu liberalii, atrăgînd atenția asupra demagogiei existente în unele din ideile lor și amintind că în unele probleme s-au alăturat conservatorilor, sprijinindu-i în acțiunile care au înrăutățit starea economică (ex. : Piața comună).

Analizînd situația în profunzime, deși „totul este posibil", puțini cred într-un viitor succes liberal. Se amintește anul 1963, cînd sondajele indicau 36 la sută pentru liberali și, totuși, la alegerile generale de un an mai tîrziu, numărul parlamentarilor liberali scădea de la 13 la 6. Nu e mai puțin adevărat că actuala popularitate a liberalilor pare mai durabilă. Comentatorii sînt de părere că dacă Heath reușește să cîștige „pariul său economic" oprind creșterea prețurilor înaintea viitoarelor alegeri, sau dacă Wilson reușește să readucă partidului său prestigiul de altădată, alegătorii se vor alătura unuia din ei, în majoritate.

În actuala stare economică, observatorilor le este greu să se pronunțe asupra șanselor lui Heath. Premierul britanic declară că politica sa antiinflaționistă dă roade, că populația dispune de condiții îmbunătățite față de toamna trecută, se pregătește să treacă la faza a treia a planului său (luni, într-o conferință de presă, a indicat liniile mari ale noii perioade) și insistă pentru o expansiune economică, foarte costisitoare. Pe de altă parte, însă, deziceri de politica sa apar chiar printre colaboratorii apropiați. Lordul Rotschild, șeful grupului „think tank" (experții în economie ai guvernului) într-un discurs socotit de „The Times" cel puțin „supărător" pentru guvern, afirma că intențiile lui Heath nu sînt realiste și că Marea Britanie ar trebui să renunțe la atît de costisitoarele planuri privind Tunelul Mînecii, aeroportul de la Maplin și supersonicul „Concorde", dacă nu dorește ca în 1985 să ajungă una din cele mai sărace națiuni ale Europei occidentale. Promisiunilor guvernului conservator le stau în față, acum, ca și în lunile din urmă : aceeași sporire a prețurilor, înghețarea reducerii numărului de șomeri, înrăutățirea balanței de plăți, perspectiva eșecului negocierilor cu sindicatele și un eventual val de revendicări etc. La un loc — subiecte de foarte serioase dezbateri la conferința anuală conservatoare. Tot la Blackpool, acolo unde încheindu-și dezbaterile prin tradiționalele cîntece și prindere de mînă (vezi fotografia), laburiștii au părut în acest an mai optimiști decît anii trecuți.

Stelian Țurlea

În ultima vreme, poliția saigoneză a operat noi arestări în rîndurile studenților demonstranți împotriva lui Thieu

Copenhaga. „Aniversarea" referendumului din anul trecut, care a decis ca Danemarca să adere la Piața Comună : 5000 de demonstranți anti-C.E.E.

1000+1

Subliniere

Cancelarul Brandt a făcut următoarea declarație în fața fracțiunii social-democrate din Bundestag: „Guvernul federal este hotărît să-și continue politica externă, așa cum este ea prevăzută în declarația guvernamentală și așa cum o aplică ministrul federal de externe, Scheel. Nu există nici un motiv să se creadă că guvernul federal dorește să lase ca tratatele pe care le-a încheiat să se ofilească sau că el nu dorește să respecte litera acestor tratate. Noi vom respecta strict atît spiritul cît și litera tratatelor încheiate cu Răsăritul (tratatul fundamental, acordul cu privire la Berlin) și intenționăm să le transpunem în fapt. Sperăm și dorim ca toate părțile semnatare să acționeze în acest sens. Nu am avut și nu avem intenția de a depăși drepturile și posibilitățile pe care ni le oferă acordul cvadripartit cu privire la Berlinul occidental și nu putem trece cu vederea nici o încălcare a acestor drepturi de către una din părți. Este limpede că coaliția va fi vigilentă față de unele forțe din țara noastră care ar dori să răstoarne politica față de Răsărit sau să aplice o politică veche sub masca unor tratate noi".

Condamnare

Generalul sud-vietnamez Vu Van Giai, fost comandant al diviziei de infanterie însărcinată cu apărarea orașului Quang Tri, în aprilie 1972, a fost condamnat la 2 octombrie, de către Curtea Marțială de la Saigon, la 5 ani muncă grea și degradare. Este pentru prima dată cînd un general sud-vietnamez este condamnat la o pedeapsă așa de grea de către un tribunal militar. Generalul Giai — ale cărui trupe s-au retras în debandadă în timpul ofensivei forțelor patriotice de eliberare, din aprilie 1972, asupra orașului Quang Tri — a fost acuzat de „nesupunere față de superiori" și „abandonarea postului în fața inamicului".

Afacere

Două submarine de cîte 6,5 t, un echipaj de 15 oameni, cineaști, cercetători zoologi, 650 000 dolari: este oferta făcută de dl Shinsaku Yoshida în scopul filmării și, apoi, al capturării legendarului monstru din Loch Ness. Vînătoarea va începe abia în aprilie. Pînă atunci, Yoshida se străduiește să obțină de la autoritățile britanice autorizația de captură.

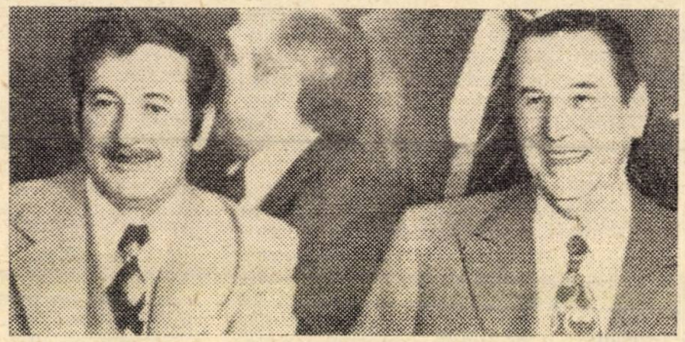

Președintele Juan Peron împreună cu Adelino Romero, liderul care l-a înlocuit în fruntea Confederației Generale a Muncii din Argentina pe José Rucci, recent asasinat

Zbor

De la Buckingham Palace se anunță că, la 23 octombrie, prințesa Anne, însoțită de logodnicul său, căpitanul Mark Phillips, și mătușa, ducesa de Kent, va efectua o călătorie (cu itinerariu încă necunoscut) la bordul unui „Concorde". Alți membri ai familiei regale britanice au zburat deja cu muit-discutatul supersonic: prințul Philip, prințesa Margareta. Regina Elisabeta va trebui să aștepte ca supersonicul să fie introdus în serviciul comercial, rigorile în vigoare interzicînd suveranului britanic să zboare la bordul unui prototip.

Epilog

Fostul prim-ministru al Afganistanului, Mohammed Hachem Maiwandwal, care a fost arestat la 20 septembrie, pentru punerea la cale a unui complot împotriva președintelui Mohammed Daud, șeful statului afgan, s-a spînzurat, la 1 octombrie, în celula sa. Maiwandwal fusese prim-ministru din 1965 pînă în 1967. El a fost arestat în același timp cu mai mulți oficiali superiori și funcționari civili, printre care fostul comandant suprem al aviației și guvernatorul provinciei Nangarkhar. Complotiștii, s-a declarat din sursă oficială, vor fi deferiți unui tribunal militar, dar data deschiderii procesului nu a fost anunțată.

Pentti Talvitie, ambasadorul Finlandei la Piața comună, semnînd acordul comercial de liber-schimb încheiat de țara sa cu C.E.E. Relevînd caracterul comercial al acordului, președintele Kekkonen a ținut să sublinieze că Finlanda își va menține politica de neutralitate

Cel mai mic om din lume, Michu, (33 inci = 83,8 cm), și-a sărbătorit cea de a 34-a aniversare. N-au lipsit momentele de dificultate. Unul din ele, surprins aici, a fost stingerea luminărilor dispuse pe cele 3 etaje ale tortului.

În urma vizitei efectuate la Moscova de delegația americană condusă de ministrul de finanțe G. Shultz, a fost constituit Consiliul sovieto-american pentru comerț și economie, al cărui obiectiv este dezvoltarea schimburilor în sectoarele turismului, industriei forestiere și prospectărilor petroliere și miniere. Cei doi președinți ai Consiliului — Donald Kendal și Vladimir Alhimov — au remarcat importanța acordării de către S.U.A. Uniunii Sovietice a clauzei națiunii celei mai favorizate. A fost subliniat faptul că acordarea acestei clauze va favoriza dezvoltarea schimburilor economice și comerciale între cele două țări. G. Shultz a fost primit la Kremlin de secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev (în imagine)

Program

Din Washington se află că secretarul Departamentului de Stat, Henry Kissinger, va părăsi, la 13 octombrie, Statele Unite pentru a continua, la Londra și, probabil, la Bonn, dialogul cu aliații europeni ai S.U.A. privind viitorul relațiilor interatlantice. Înainte de a se întoarce la Washington, H. Kissinger speră să-l întîlnească pe ministrul de externe vest-german. Data și locul acestei întrevederi nu au fost încă fixate. H. Kissinger nu se va opri la Paris în cursul scurtului său voiaj în Europa, dar va avea probabil, în curînd, la Washington o nouă întrevedere cu ministrul de externe francez, sosit la O.N.U. La 21 octombrie, el va părăsi Washingtonul pentru vizita în R. P. Chineză. În drum spre Pekin și la întoarcerea din această vizită el se va opri la Tokio.

Inițiativă

Ministrul francez al economiei și finanțelor, Valéry Giscard d'Estaing, a găsit prilejul de a-și exersa, încă o dată, calitățile extraministeriale. De astă dată, nu mai e vorba de un meci de fotbal, de o melodie cîntată la acordeon sau de o pantă de schi coborîtă cu grație sportivă. De curînd, Giscard d'Estaing a devenit șofer de autocamion, calitate în care a condus un convoi de 8 camioane între portul Cotonou (Dahomey) și Tahoua (Niger). Oferite de Franța, vehiculele sînt destinate să transporte în satele cele mai îndepărtate din Niger alimente, provenite din donații internaționale pentru regiunile grav atinse de secetă. Valéry Giscard d'Estaing a recrutat 14 voluntari dintre șoferii și mecanicii ministerului său. În frunte cu el, iar, alături, un fotograf.

Uniforme

Se pare că, impresionat de protocolul curților regale europene, președintele Nixon a hotărît să înzestreze pe cei 72 de membri ai gărzii de la Casa Albă cu uniforme din vremea războiului de independență (1775–1783). Pentru noua înfățișare a gărzii, republicanii s-ar fi arătat dispuși să ofere 70 000 dolari.

Înmormîntarea celebrei actrițe Anna Magnani a reunit mari stele ale ecranului mondial. În fotografie : Amedeo Nazzari, Giulietta Massina, Audrey Hepburn

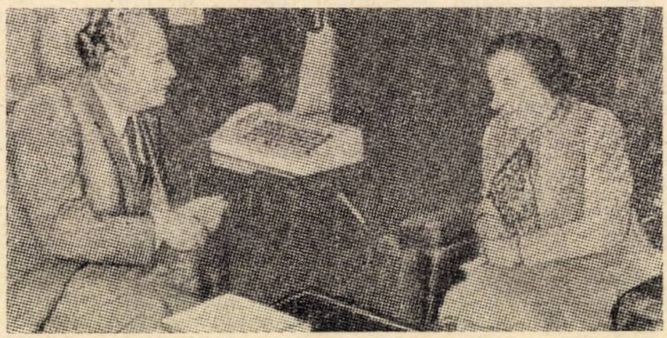

Viena. Întrevedere între premierul Golda Meir și cancelarul Bruno Kreisky după adoptarea hotărîrii guvernului austriac de a închide centrul de la Schönau — centru de tranzit spre Israel pentru emigranții evrei. (Hotărîrea fusese adoptată ca urmare a atentatului comandoului „Vulturii revoluției palestiniene" care, la 28 septembrie, a luat 4 ostatici la frontiera austriaco-cehoslovacă)

Buget

Senatul american a adoptat cel mai redus buget de ajutor economic pentru străinătate de la crearea acestui program. Bugetul, aprobat de Senat după o îndelungată dispută, se ridică la 1 218 milioane dolari, dintre care 376 milioane sînt rezervate ajutorului economic acordat Vietnamului de sud, Laosului și Cambodgiei. Guvernul Nixon ceruse pentru aceste trei țări suma de 632 milioane dolari. La propunerea senatorului Edward Kennedy a fost adoptat un amendament specificînd că, în cadrul asistenței economice acordate celor trei țări din Indochina, trebuie să se acorde prioritate programelor de ajutor pentru victimele civile ale războiului, pentru refugiați și orfani. Tot la cererea senatorului Edward Kennedy, Senatul a aprobat o rezoluție care se opune ca S.U.A. să acorde ajutor economic sau militar noului guvern din Chile, atît timp cît acesta va continua să-i „persecute pe deținuții și refugiații politici". Procesul de adoptare a bugetului de ajutor economic pentru străinătate nu a fost însă încheiat. Acum urmează să fie reconciliate cele două versiuni diferite adoptate de Cameră și Senat. În timp ce Senatul a aprobat suma de 1 218 milioane dolari drept ajutor economic și 770 milioane dolari ca ajutor militar, Camera Reprezentanților a fost mai generoasă, acordînd 1 600 milioane dolari ca ajutor economic și 1 100 milioane dolari ca ajutor militar.

C. D. E.

La sediul opoziției democratice din Lisabona, candidații și susținătorii opoziției au ținut o conferință de presă, în cursul căreia au definit obiectivele și programele Comisiei democratice electorale (C.D.E.). În cadrul conferinței — spre deosebire de reuniunile publice, la care acest subiect este „tabu" — a fost evocat pe larg, „războiul de peste mări". C.D.E. s-a pronunțat, astfel, pentru autodeterminare, independență și sfîrșitul războiului, printr-o hotărîre comună. Evocînd proclamarea Republicii Guineea-Bissau, unul din candidați a spus : „Acum, că există o autoritate constituită, se impune un dialog între guvern și această autoritate. Poziția care constă în a bloca orice convorbiri (între Portugalia și mișcările de rezistență) este dezastruoasă".

Supoziții

După asasinarea secretarului general al Confederației Generale a Muncii, José Rucci, în Argentina continuă să circule zvonuri asupra identității asasinilor : aceștia ar fi mercenari străini, veterani ai O.A.S. Cercurile apropiate președintelui ales, Juan Peron, afirmă că Rucci ar fi fost asasinat de un comando al organizației de guerrilla „Armata Revoluționară a Poporului – 22 august".

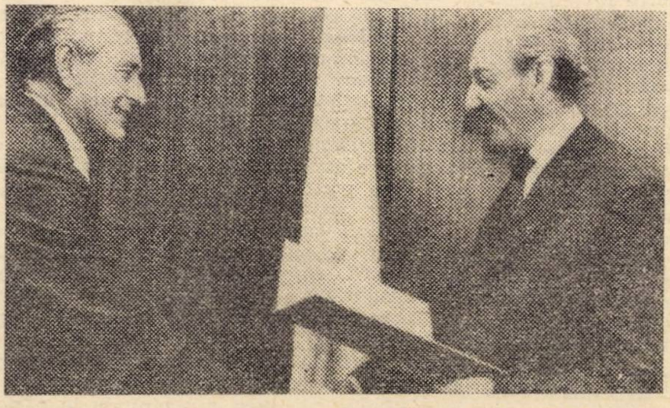

Peter Florin, reprezentant al R.D. Germane la O.N.U., prezintă scrisorile de acreditare secretarului general al Organizației, Kurt Waldheim

O mulțime impresionantă a ținut să asiste la încoronarea noului monarh suedez, Carl al XVI-lea Gustaf, care și-a început domnia cu convingerea declarată de a clădi „O Suedie în pas cu vremea sa"

Peru — suveranitatea în acțiune (II)

ȘTEFAN ANDREI

Partidul comunist subliniază că măsurile luate de guvernul revoluționar peruan al forțelor armate au diminuat puterea economică, poziția și capacitatea de amestec a monopolurilor străine în economia peruană și au creat un cadru favorabil dezvoltării armonioase, de sine stătătoare, a economiei peruane. Totodată, partidul comunist atrage atenția că pozițiile oligarhiei peruane și, prin aceasta, ale capitalului străin continuă să rămînă puternice, îndeosebi în domeniul finanțelor și al comerțului în industria producătoare de bunuri de consum.

Partidul comunist evidențiază că dezvoltarea economică și socială din Peru, din ultimii ani, a urmat o cale capitalistă, acțiunile legislative și administrative ale guvernului revoluționar favorizînd dezvoltarea burgheziei naționale. De asemenea, reforma agrară, prin îndepărtarea — cel puțin parțială — a formelor feudale de exploatare, a creat condițiile pentru consolidarea relațiilor capitaliste la sate.

Partidul comunist reliefează ca o trăsătură originală a procesului revoluționar din Peru, condus de guvernul revoluționar al forțelor armate, crearea unor pîrghii de intervenție și control ale statului, menite să canalizeze întreaga dezvoltare a țării, în conformitate cu obiectivele naționale stabilite. **O asemenea formă specifică în domeniul industrial o constituie comunitățile de lucru** — modalitate originală de asigurare a participării muncitorilor și funcționarilor la conducerea, împărțirea veniturilor și gestiunea întreprinderilor. După părerea partidului comunist, comunitatea de lucru nu merge spre socializarea mijloacelor de producție, dar asigură oamenilor muncii posibilitatea de a achiziționa, în cîțiva ani, maximum 50% din patrimoniul întreprinderii, restul revenind proprietarilor inițiali ai întreprinderii, pe această cale restrîngîndu-se treptat proprietatea privată și, respectiv, profitul capitalist în unitatea economică. Comuniștii consideră că departe de a atenua contradicțiile de clasă, existența și funcționarea comunităților de lucru — cucerire de seamă a proletariatului peruan — permit familiarizarea muncitorimii cu problemele de fond ale activității întreprinderilor, cunoașterea nemijlocită a naturii capitalismului, care urmărește în mod obsedant să obțină, pe orice cale, profituri maxime.

Cu privire la finalitatea procesului revoluționar și structura noii societăți pe care și-o propune să o construiască, guvernul revoluționar militar susține ideea **pluralismului economic**, potrivit căreia sectorul **economic al proprietății sociale** va deveni prioritar și preponderent. Acest sector social este conceput ca avînd o natură diferită, atît față de proprietatea capitalistă cît și față de proprietatea de stat, oferind, prin ponderea sa determinantă în sectoarele de bază ale economiei, imaginea noii societăți pe care o edifică procesul revoluționar. Partidul Comunist Peruan declară că nu apare rațională o distincție netă între sectorul de stat și cel al proprietății sociale.

În declarația-program, adoptată de al V-lea Congres al partidului, în anul 1969, economia peruană era caracterizată ca o economie capitalistă, cu o dezvoltare grevată puternic de dominația imperialistă și oligarhică, de rămășițele unor relații semifeudale, în special în agricultură, și de coexistența mai multor moduri de producție. Factorul esențial îl reprezenta, însă, dominația imperialistă și oligarhică asupra ansamblului economiei, realizată prin controlul exclusiv asupra sectoarelor-cheie din industrie, agricultură și din sfera serviciilor. Acum, partidul comunist consideră necesar să introducă unele corective, ca urmare a transformărilor antiimperialiste și antioligarhice operate în ultimii ani, și care au accentuat diversitatea structurilor economice ale țării. Partidul comunist evidențiază acum ca sectoare principale ale economiei : sectorul de stat, sectorul capitalist de stat (în special în întreprinderile mixte), sectorul proprietății sociale, întreprinderile particulare, micii producători independenți, sectorul cooperatist constituit din întreprinderile agro-industriale de pe coastă, rezultate în urma reformei agrare și care dețin întreaga producție de zahăr, cooperativele agricole și zootehnice din munți axate în special pe creșterea oilor și a producției agro-alimentare.

Comuniștii consideră că o altă **trăsătură principală a economiei peruane actuale** o constituie slăbirea dominației imperialiste și oligarhice, mai ales în sectoarele esențiale ale economiei, odată cu creșterea accentuată a ponderii și a rolului decisiv al sectorului de stat și al sectorului proprietății sociale în economia țării.

Partidul comunist dezvăluie mutațiile importante survenite în poziția diferitelor clase și pături în cadrul procesului revoluționar, contradicțiile și conflictele de diferite grade dintre ele, care constituie expresia continuării luptei de clasă în noile condiții. Au scăzut considerabil pozițiile monopolurilor imperialiste în economia peruană, capacitatea lor de a influența în mod nemijlocit evoluția vieții politice și sociale. Partidul Comunist Peruan, alte organizații și forțe revoluționare susțin necesitatea de a lichida orice rămășițe ale asupririi imperialiste în Peru. În același timp, ele atrag atenția asupra necesității folosirii rationale, pe baze echitabile, a interesului și resurselor financiare ale marilor companii străine, în vederea sprijinirii dezvoltării economiei peruane, în special prin crearea și funcționarea, sub control corespunzător, a societăților mixte de producție și desfacere.

Partidul comunist apreciază că **principalul dușman** al actualului guvern, ca și al oricăror schimbări progresiste, democratice în viața țării rămîne **marea oligarhie, legată de interesele străine**, deși în urma măsurilor legislative și politice ale guvernului, oligarhia a pierdut pozițiile sale de control absolut în domeniul financiar, bancar, industrial și agrar.

Consolidarea și mersul înainte al procesului revoluționar reclamă, după părerea Partidului Comunist Peruan, noi măsuri de naționalizare și, în primul rînd, a marilor mine deținute de trei monopoluri nord-americane, asigurarea controlului deplin al statului asupra tuturor operațiunilor financiare și de credit, lichidarea controlului oligarhiei asupra mijloacelor de informare în masă (statul a achiziționat numai 50% din acțiunile rețelei de radio-televiziune), prin intermediul cărora aceasta mai exercită o influență însemnată asupra populației, în special asupra păturilor mijlocii.

După părerea partidului comunist, principalul factor dinamizator al procesului revoluționar — fundamental antiimperialist și antioligarhic — este contradicția antagonistă dintre guvernul revoluționar al forțelor armate, clasa muncitoare și majoritatea poporului pe de o parte și imperialismul, oligarhia pe de altă parte. Înfruntarea cu oligarhia a avut loc în mod obișnuit cu prilejul fiecăreia din transformările antiimperialiste, antioligarhice.

Partidul comunist consideră că burghezia națională, care a fost într-o oarecare măsură favorizată de desfășurarea procesului revoluționar, nu poate fi de acord cu obiectivele finale ale procesului revoluționar și, în consecință, i se va opune cu o intensitate sporită în viitor. Deși, pînă în prezent, burghezia mijlocie nu a adoptat o atitudine de opoziție directă față de acțiunile guvernului, comuniștii arată că trebuie ținut seama că aceasta încearcă să folosească orice situație pentru a frîna transformările revoluționare în curs. De aceea, Partidul Comunist Peruan subliniază necesitatea de a se avansa treptat pe calea reformelor și modificărilor structurale, de a nu se accelera artificial cursul procesului revoluționar, de a se ține seama, în permanență, de condițiile și posibilitățile specifice de acțiune, de raporturile reale de forțe pe plan național.

Clasa muncitoare și mișcarea sindicală au crescut din punct de vedere al maturității organizatorice și de acțiune pe măsura desfășurării procesului revoluționar. În cadrul mișcării sindicale s-a afirmat cu tărie Confederația Generală a Muncitorilor din Peru (C.G.D.P.), care colaborează cu alte formații sindicale — C.T.R.P. (care sprijină în mod nemijlocit acțiunile guvernului revoluționar), precum și cu mișcarea sindicală social-creștină (C.N.T.). Subliniind consolidarea mișcării revendicative a clasei muncitoare, Partidul Comunist Peruan reține atenția asupra necesității unei abordări raționale a problemei revendicărilor economice, mai ales în sectorul de stat și al proprietății sociale, care să ia cu grijă în considerare nivelul general de dezvoltare a țării, necesitatea accelerării procesului de creare de noi locuri de muncă, de ridicare a productivității muncii.

În tezele politice pentru cel de al VI-lea Congres, Partidul Comunist Peruan reliefează, ca una din principalele particularități ale procesului revoluționar peruan, faptul că **rolul conducător îl exercită forțele militare** provenite din păturile mediu radicalizate, care, de pe aceste poziții, tind spre soluționarea revoluționară a contradicției fundamentale a societății peruane împotriva imperialismului și oligarhiei, contradicție ajunsă la punctul de maximă acuitate. Această sarcină politică fără precedent transformă guvernul forțelor armate în interpretul intereselor celor mai largi clase și pături populare, inclusiv ale oamenilor muncii. Comuniștii consideră că programul de transformări antiimperialiste și antioligarhice pe care îl dezvoltă guvernul revoluționar al forțelor armate este programul pentru care au luptat clasa muncitoare, țărănimea și intelectualitatea revoluționară.

Partidul comunist arată că de la o poziție patriotică guvernul a trecut ulterior la o poziție antiimperialistă și antioligarhică, adoptată și ca răspuns la înăsprirea presiunii economice și politice a imperialismului și a aliaților săi interni.

În tezele politice ale viitorului congres, partidul comunist critică elementele ultrastîngiste, care caracterizează actualul guvern ca rezultat al unei manevre diversioniste a imperialismului sau ca un guvern modernizant în serviciul burgheziei naționale. Dimpotrivă, partidul comunist demonstrează că măsurile inițiate prin naționalizarea petrolului, și care au continuat să se adîncească, se înfruntă în primul rînd cu oligarhia și imperialismul, restrîng sfera de dominație a burgheziei și corespund intereselor naționale, ale majorității poporului peruan, nu sînt apărate politic de către burghezie, ci de către proletariat, de către țărănime, de păturile exploatate ale populației. Totodată, în cursul acestui proces, au fost lovite direct interesele de clasă ale burgheziei, relațiile tradiționale de producție capitaliste.

De la poziția inițială, patriotică și antioligarhică, guvernul militar revoluționar a evoluat spre poziții antiimperialiste, spre definirea sa ca partizan al unui „socialism umanitar și autogestionar". În interpretarea acestei ideologii există diverse nuanțe, care corespund diferitelor straturi ale păturilor medii și diferitelor formații profesionale ale celor ce compun guvernul. În această diversitate de nuanțe, există două elemente statornice : respingerea capitalismului atît ca sistem, dar și ca o cale de dezvoltare, precum și obiecțiile față de comunism ca o concepție aplicabilă revoluției peruane.

Partidul comunist apreciază că tocmai transformările revoluționare cu caracter antiimperialist și antioligarhic, pentru care a luptat secole întregi poporul peruan, precum și un șir de măsuri de care au beneficiat în mod direct masele muncitoare, au determinat sprijinul crescînd al maselor populare față de procesul revoluționar și față de guvernul revoluționar al forțelor armate care conduce acest proces.

Pentru stimularea participării maselor la aceste transformări, guvernul a definit și a transpus în viață o politică de „mobilizare socială", încercînd să creeze forme originale de participare populară, care să se caracterizeze prin „forme directe", „fără intermediari", „realmente democratice", menite „să transfere puterea de hotărîre economică și politică poporului" și care, în sfîrșit, „să înlocuiască organizațiile politice și populare tradiționale, considerate depășite". O asemenea participare denumită „democrație de participare deplină" este coordonată de Sistemul național de sprijinire a mobilizării sociale (SINAMOS). O altă formă a politicii de „mobilizare socială" este Centrala oamenilor muncii a revoluției peruane (C.T.R.P.), creată de guvern, cu scopul de a avea o forță sindicală proprie, care să desfășoare în rîndul oamenilor muncii o activitate politico-ideologică identică guvernului.

Partidul comunist arată că, în cursul procesului peruan, s-a confirmat rolul istoric ce corespunde clasei muncitoare, în transformarea revoluționară a societății, oamenii muncii organizați acordînd fără ezitare sprijinul lor procesului revoluționar și devenind, împreună cu țărănimea, suportul social cel mai ferm al guvernului militar. Un asemenea rol l-au îndeplinit detașamentele mișcării sindicale de clasă, organizate în Confederația Generală a Muncitorilor din Peru, reorganizată la 14 iunie 1968. În tezele politice ale partidului comunist se apreciază că, în cinci ani Confederația Generală a Muncitorilor din Peru a obținut recunoașterea legală, a sprijinit în mod ferm și consecvent transformările operate de guvernul militar revoluționar.

Înfăptuirea reformei agrare a produs transformări radicale în structura economiei sătești, eliminînd relațiile semifeudale de producție și promovînd apariția unui nou tip de asociere productivă, în cadrul întreprinderilor proprietate socială de tip cooperatist. Potrivit aprecierii comuniștilor, cea mai importantă consecință socială a reformei agrare a constituit-o reducerea puterii economice și politice pe plan național și regional a clasei latifundiarilor, ceea ce a generat profunde conflicte politice și sociale, vechii exploatatori formînd baza diferitelor organizații și grupări politice contrarevoluționare, care caută să discrediteze și să saboteze crearea unor noi relații de producție în agricultură. Trăsătura dominantă a țărănimii, pătura cea mai numeroasă a țării, o constituie sprijinul larg și hotărît acordat guvernului revoluționar, măsurilor întreprinse de acesta. Masele largi ale țărănimii sărace, supusă tradițional exploatării moșierilor, au beneficiat direct în urma reformei agrare (peste 100 000 de familii au primit pămîntul pe care îl muncesc), ceea ce determină încorporarea lor treptată și tot mai activă în procesul revoluționar. Pentru o largă mobilizare a maselor țărănești, în scopul realizării obiectivelor economice, politice și sociale ale procesului revoluționar, a fost promulgată recent legea organizațiilor țărănești, care prevede crearea unei confederații naționale care să grupeze federații organizate pe criteriu teritorial în cooperativele de producție agricole și în asociațiile de producători agrari.

Straturile inferioare ale păturilor medii au avut o poziție hotărîtă în apărarea procesului revoluționar, iar importante sectoare ale intelectualității au sprijinit procesul ca și un ansamblu de liber profesioniști și tehnicieni, care participă la aplicarea marilor proiecte de dezvoltare sau în administrația publică.

Partidul Comunist Peruan acordă, de asemenea, o importanță deosebită activității în rîndul intelectualității, în special al profesorilor și studenților din universități, care prin tradiție reprezintă un detașament important în desfășurarea procesului revoluționar, în sprijinirea transformărilor ce se cer efectuate în societatea peruană. În tezele politice se apreciază că „grosul păturilor medii nu se identifică încă cu revoluția", iar unele grupuri se pretează chiar să servească drept instrument al conspirației oligarhice imperialiste, așa cum este cazul studenților de ultrastînga și al partidului APRA, precum și un sector al cadrelor didactice influențat de aceste curente.

Se apreciază că mica burghezie este influențată în mare parte de partidul APRA, de marile ziare contrarevoluționare și adoptă în general o atitudine ostilă, îmbibată de prejudecăți antimilitariste, fiindu-i teamă că odată cu radicalizarea mai profundă a procesului își va pierde privilegiile relative de care se bucură acum. De asemenea, unii funcționari publici și unii ofițeri din poliție, cu mentalități conservatoare, sabotează în mod conștient sau inconștient opera guvernului, împiedică uneori soluționarea problemelor sociale, iar alteori agravează conflictele și chiar reprimă în mod deschis luptele populare juste.

Partidul comunist constată pe baza faptelor că pe măsură ce schimbările se consolidează și devin ireversibile, forțele contrarevoluționare acționează cu o mai mare agresivitate. În urma etatizării industriei de pescuit, a înaintării pe calea creării sectorului proprietății sociale, forțele contrarevoluționare încearcă să creeze conflicte între guvern și oamenii muncii, să scindeze forțele armate, să izoleze sectoarele cele mai înaintate ale guvernului revoluționar. Partidul comunist dezvăluie „mariajul" straniu realizat în tabăra contrarevoluționară între partidul APRA și elementele stîngiste, alianță politică întemeiată de pe poziții diferite și care acționează în cadrul organizațiilor populare, provocînd conflicte, atribuind actualului guvern răspunderea pentru imperfecțiuni și deficiențe seculare ale societății peruane, minimalizînd demagogic și calomniind — cu ajutorul marii prese și a unor canale de radio și televiziune — măsurile revoluționare întreprinse de guvern, desfășurînd o muncă sistematică și coordonată pentru slăbirea participării populare la acest proces.

Împotriva acțiunii contrarevoluționare, clasa muncitoare organizată, ziarele în slujba poporului, organizațiile țărănești, organizațiile femeilor și sectoare tot mai numeroase ale populației răspund alături de sectoarele cele mai avansate ale forțelor armate, înfăptuind o muncă de demascare a acestor agenți, cei mai răi dușmani ai poporului.

Partidul comunist atrage cu toată forța atenția poporului și clasei muncitoare să fie conștiente că agresivitatea contrarevoluționară pune într-un pericol grav continuarea procesului revoluționar și, de aceea, trebuie să fie mobilizate să poată adopta în orice situație măsurile necesare.

În tezele politice ale celui de-al VI-lea congres se arată că partidul comunist apreciază creșterea viguroasă a sectorului economic de stat, limitarea proprietății private capitaliste, dezvoltarea prioritară și predominantă a sectorului proprietății sociale, plus întărirea calitativă și cantitativă a clasei muncitoare, ca factori favorabili de foarte mare importanță ai trecerii acestui proces pe o cale socialistă de dezvoltare.

Analizînd cei patru ani și jumătate care s-au scurs de la venirea guvernului militar, partidul comunist apreciază că forțele armate revoluționare și clasa muncitoare organizată sînt cele două forțe care sprijină în mod activ procesul. Tocmai în acest spirit, în tezele politice ale congresului se accentuează că problema unității clasei muncitoare, formele organizatorice care trebuie adoptate, elaborarea unui program unic de acțiune sînt strîns legate de una din sarcinile strategice cele mai importante, de garantarea continuității procesului revoluționar. Totodată, partidul comunist arată că în prezent o altă problemă de interes vital pentru revoluția peruană este unitatea revoluționară a guvernului, a forțelor armate. În timp ce clasa muncitoare și poporul peruan sînt vital interesate într-o întărire a grupului revoluționar aflat la guvern, pentru adîncirea revoluției, forțele contrarevoluției doresc și uneltesc ruperea unității guvernului, schimbarea orientării sale revoluționare. Partidul comunist arată în modul cel mai clar că în condițiile în care se desfășoară procesul peruan, unitatea clasei muncitoare și a țărănimii cu forțele armate este calea decisivă care trebuie să ducă la adîncirea procesului revoluționar, la trecerea spre socialism.

Partidul comunist consideră drept sarcină imediată lichidarea instrumentelor puterii politice a imperialismului și oligarhiei : trecerea în mîinile oamenilor muncii a marilor mijloace de comunicație de masă, reprimarea și extirparea radicală din țară a activității C.I.A. și a agenților săi, eliminarea elementelor retrograde și apărătoare ale „dreptului oligarhic și exploatator" din justiție, înlăturarea elementelor reacționare și corupte din organele politice locale, modificarea revoluționară a compoziției tuturor organizațiilor administrației publice, destituirea funcționarilor care îndeplinesc lozinci ale partidului APRA, ridicarea pe toate căile a autorității președintelui Velasco Alvarado și a echipei revoluționare care sprijină în mod hotărît acțiunea sa. După părerea partidului comunist, comuniștii și toți revoluționarii trebuie să facă conștienți pe toți democrații și patrioții peruani de

existența reală a acestor obstacole, de pericolele grave asupra desfășurării procesului revoluționar. Cu un simț de înaltă responsabilitate, partidul comunist atrage atenția că principala sarcină istorică ce revine în prezent comuniștilor, în coordonarea cu alte forțe revoluționare, constă tocmai în construirea unei puternice mișcări revoluționare de masă, în sprijinul cursului revoluționar inițiat și organizat de guvernul forțelor armate. Pentru atingerea acestui obiectiv esențial, partidul comunist consideră că aceasta înseamnă, înainte de toate, să se imprime o puternică dezvoltare mișcării sindicale de masă, orientării acesteia spre unitatea sindicală a tuturor oamenilor muncii, printr-o politică largă de colaborare, printr-o activitate consecventă în scopul unității de acțiune cu centralele sindicale care sprijină procesul actual. După părerea partidului comunist, aceasta înseamnă o dezvoltare viguroasă a mișcării țărănești, care să-și coordoneze lupta cu acțiunile clasei muncitoare; aceasta înseamnă atragerea spre poziții revoluționare a celor mai largi și mai diverse pături și straturi ale clasei medii, a intelectualității și a mișcării de femei; aceasta înseamnă în mod cu totul deosebit să se contribuie la impulsionarea dezvoltării crescînde a conștiinței revoluționare în rîndul ofițerilor și al trupelor forțelor armate; aceasta înseamnă ca mișcarea studențească universitară să fie scoasă de sub nefasta influență ultrastîngistă și apristă și atrasă în mod efectiv la lupta antiimperialistă și antioligarhică, la lupta revoluționară.

În spiritul poziției exprimate în tezele politice ale celui de-al VI-lea congres, în articolul publicat în septembrie în „Unidad", tovarășul Jorge del Prado, secretar-general al P.C. Peruan, a exprimat în convorbirea avută la Lima cu secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu — cu prilejul vizitei efectuate în Republica Peru — atitudinea comuniștilor față de transformările revoluționare din Peru, hotărîrea de a milita și acționa pentru succesul luptei duse de masele populare peruane împotriva imperialismului și cercurilor oligarhice, pentru preluarea bogățiilor naționale în mîinile proprii, pentru dezvoltarea de sine stătătoare a patriei pe calea progresului economic și social. În numele comuniștilor peruani, tovarășul Jorge del Prado a apreciat că vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Peru, acordurile și convențiile la care s-a ajuns constituie un sprijin puternic acordat luptei duse în prezent de poporul peruan, la chemarea guvernului revoluționar al forțelor armate, pentru independența și prosperitatea țării, pentru o viață mai bună, mai dreaptă.

Analiza efectuată de Partidul Comunist Peruan proceselor înnoitoare social-economice care au loc în Peru în ultimii ani, modul de abordare a căilor de continuare și adîncire a cursului progresist, antiimperialist și antioligarhic, în condițiile existenței unui guvern revoluționar al forțelor armate, demonstrează necesitatea și însemnătatea studierii, în mod creator, de pe poziții marxist-leniniste, a situației concrete din fiecare țară, stabilirii pe această bază a liniei politice, a obiectivelor tactice și strategice, și constituie o contribuție originală la tezaurul activității practice și teoretice a mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Moscova — Vladivostok: 9 302 km.

REPORTAJ PE GLOB

VLADIVOSTOK — orașul mării

Iuri Jukov
redactor la Agenția Novosti

Pe aceeași paralelă cu Caucazul, Balcanii și Riviera franceză, la extremitatea sudică a unei peninsule deluroase, se înalță un oraș mare. Este Vladivostokul. Populația lui se ridică la aproape 450 000 de oameni.

Înainte ca, la 2 iulie 1860, aici, în Golful Zolotoi Rog (Cornul de aur), să fi aruncat ancora corabia „Manjur", întreaga zonă a litoralului era nepopulată. În deceniile care au urmat, aici s-au mutat mii de țărani ruși.

În toamna trecută, Vladivostokul a îmbrăcat veșminte de sărbătoare. Orașul marca un eveniment de seamă — 50 de ani de la terminarea războiului civil și de la instaurarea Puterii sovietice. În octombrie 1922, partizanii și ostașii Armatei roșii au intrat în Vladivostok, alungîndu-i pe alb-gardiști și intervenționiști. Citeva zile mai tîrziu, ultima navă străină — crucișătorul american „Sacramento" — părăsea rada portului.

■

August, septembrie și octombrie formează la Vladivostok „sezonul de aur". Se coc strugurii, oameni bronzați se desfată în apa plăcută și caldă a mării. Iar o lună mai tîrziu încep să cadă ploi lungi de toamnă, izbucnesc taifune vijelioase de iarnă, care acoperă navele cu troiene de zăpadă.

De la o extremă la alta... De altfel, locuitorii Vladivostokului nu se plîng din cauza climei. S-au obișnuit. Adesea, timpul se schimbă de mai multe ori pe zi. Uneori, dinspre ocean se lasă ceața, care se transformă într-o ploaie mărunță și agasantă, apoi în zăpadă. Alteori, cerul este albastru, așa cum poate fi numai în sud, iar soarele strălucește orbitor. Și totdeauna vîntul suflă dinspre mare, sărat, proaspăt.

...Golful Zolotoi Rog prezintă o curbură accentuată. Două insule și două promontorii îl feresc de furtunile Mării Japoniei. De-a lungul golfului trece un inel dublu de cheiuri și de linii de cale ferată. De o parte — navele, de alta — case de un alb sclipitor, ce se înalță semeț pe coline abrupte.

Nave de pasageri de culoarea zăpezii, vase pentru transportul mărfurilor, docuri plutitoare, vase frigorifice, bananiere, ambarcațiuni de salvare, remorchere... Ele sînt vizibile din orice punct, căci Golful Zolotoi Rog este centrul orașului.

De la bordul navelor și de pe chei, construcțiile Vladivostokului par niște zgîrie-nori. În realitate, ele nu sînt așa de înalte: cel mult 16 etaje. Pur și simplu, fiecare stradă este cu 10-15 metri mai înaltă decît cealaltă, căci orașul a fost construit pe coline. În trecut, considerată specialiștii, această amplasare împiedica extinderea Vladivostokului, care nu depășea cu mult fîșia îngustă de la țărm. Acum, așezarea lui îi conferă un plus de frumusețe.

■

Prin arhitectura sa, gara din Vladivostok amintește de gara Iaroslavl, din Moscova, de unde pornește în cursă expresul transsiberian. Pe un stîlp — o tăblită cu inscripția „9 302", indică distanța în kilometri pînă la Moscova.

Peste 9 000 de kilometri... Mai mult decît suficient pentru a simți depărtarea, izolarea de centru. Și totuși, la Vladivostok nu percepi această depărtare. La 7 dimineața străzile se umplu de oameni. Ei se îndreaptă spre institute și Universitate, spre „Dalzavod"

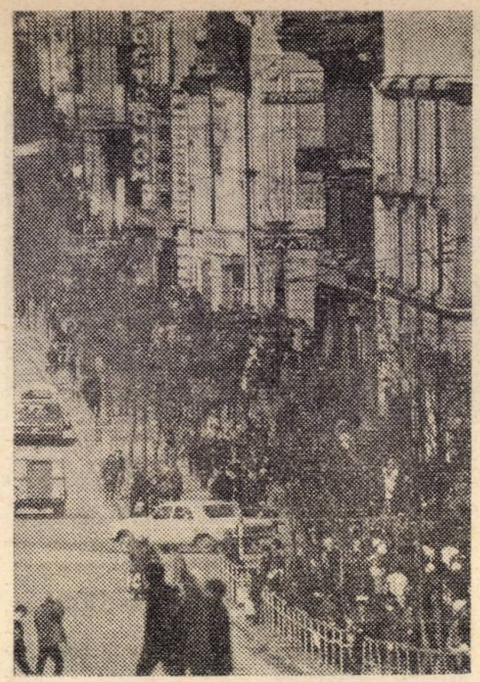

Arhitecții au lăsat vechiul centru al orașului aproape intact : clădiri solide, ale foștilor negustori autohtoni și străini dinainte de revoluție... Într-una din acestea s-a născut actorul Yul Brynner

„Acolo unde înainte, la periferie, se aflau case de lemn, poate fi admirată acum panorama arhitecturii moderne"

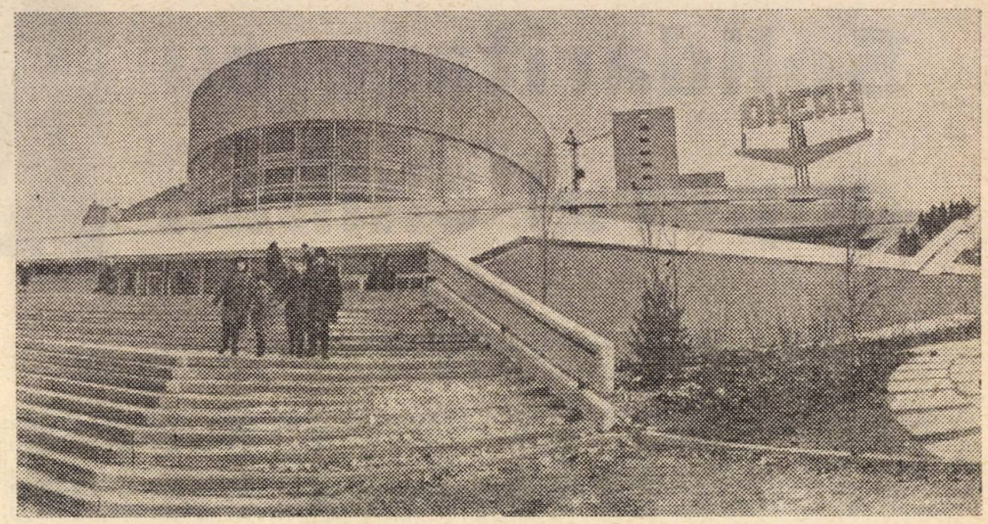

și alte uzine : „Metallist", „Radiopribor". Chioșcurile pun în vînzare cele mai noi ziare. Cele locale sînt din ziua respectivă, iar cele sosite din Moscova poartă data zilei precedente. Nu pentru că nu ar fi fost timp să se aducă matrițele de la tipografie, ci pur și simplu pentru că Vladivostokul este despărțit de Moscova de șapte fuse orare, iar atunci cînd la Vladivostok este 7 dimineața, în capitală mai este încă miezul nopții trecute, adică ieri.

Oamenii întîlnesc cunoștințe, comentează ultimele știri. Amatorii de sport discută despre ultimul meci de fotbal sau de hochei...

Majoritatea bărbaților din oraș poartă, dacă nu uniforme de marină, cel puțin o șapcă neagră cu emblemă. La Vladivostok, cele mai răspîndite profesii sînt marinar, pescar, muncitor la șantierele navale.

Vladivostokul trăiește pe seama portului, iar portul pe seama oceanelor. Nave ale flotei din Extremul Orient pot fi întîlnite în Golful Persic, în apropierea Antarctidei, de-a lungul coastelor Americii de Nord și de Sud, în Oceania.

În 1880, din Zolotoi Rog și-au început cursele regulate de-a lungul litoralului Extremului Orient al Rusiei trei vapoare — „Moskva", „Novgorod" și „Petersburg". Astăzi, Direcția navigației din Extremul Orient este cea mai mare din Uniunea Sovietică : ea dispune de 239 de nave numai pentru transportul mărfurilor. Și, pe deasupra, alte numeroase vase de pasageri, spărgătoare de gheață, remorchere, docuri, șlepuri...

Mările îndepărtate sînt un subiect romantic pentru elevi, dar pentru marinari ele reprezintă realitatea cotidiană. Pentru familiile lor, ele echivalează cu o așteptare plină de răbdare. În fiecare dimineață, cei rămași pe țărm răsfoiesc avid cronicile ziarelor locale : „Amgun" și „Aktiubinsk" au sosit la Haifong, „Aihal" pleacă din Haifong, „Aniui" se apropie de Alexandria, „Aiexeevsk" a ancorat la Melbourne...

Curse peste hotare. De la cîteva zile, la cîteva luni. Se transportă cărbune și lemn în Japonia, mașini și utilaje în Bangladesh și India. Se aduc zahăr din Cuba, îngrășăminte din Noua Zeelandă. Apoi, cîteva zile în mijlocul familiei, și din nou pe mare. Un concediu, și iar în cursă. Cursele sînt felurite, dar toate se destășoară după un grafic precis. Nici furtunile, nici ceața nu trebuie să le tulbure.

Prin transportul de mărfuri, portul Vladivostok se situează pe locul 3 în U.R.S.S., după Odesa și Leningrad. În cincinalul trecut (1966-1970), el și-a mărit circuitul de mărfuri cu 45 la sută, și numai în primul an al noului cincinal lucrătorii portuari au descărcat și încărcat peste plan 130 000 tone de mărfuri.

În actualul cincinal, circuitul de mărfuri va crește cu încă o treime : munca tuturor lucrătorilor Direcției de navigație, de la căpitan la simplu docher, se va mecaniza, durata curselor urmează să se reducă, iar în fiecare an vom primi zeci de noi nave.

■

De la aeroport în oraș străbați o șosea largă, care trece printre dealuri stîncoase. Primul lucru care se vede din oraș este silueta elegantă a turnului de televiziune, înalt de 180 de metri, care tronează pe cea mai înaltă colină din Vladivostok, Orlinaia.

M-a dus spre oraș un șofer de taxi foarte comunicativ — Stanislav Borovikov. Mi-a vorbit despre Vladivostok așa cum numai un îndrăgostit poate să vorbească.

— Am străbătut toată țara — de la Baltica la Oceanul Pacific : oraș mai frumos ca Vladivostokul n-am văzut. Priviți — bulevardul Stoletie. Nu cu mult timp în urmă, aici mai erau coline pustii și cîteva cocioabe. Acum, pe locul lor se înalță sute de case cu zece, douăsprezece, șaisprezece etaje, cafenele, magazine, ca la noi în capitală.

— Sînteți localnic ?

— Nu, sînt din Leningrad. După ce am terminat școala am început să lucrez ca șofer. Apoi am făcut stagiul în marină, în Pacific. M-am însurat și am rămas aici. Ce oameni minunați sînt aici...

Și mie mi-au plăcut locuitorii orașului. Ei se aseamănă prin blîndețe, amabilitate, un calm uimitor și atașament față de orașul lor. Mulți au venit aici din cele mai îndepărtate colțuri ale Uniunii Sovietice. La început ca să lucreze pe o anumită perioadă. Dar trece termenul și omul rămîne la Vladivostok, se leagă de oraș și nu l-ar mai schimba cu nici un alt loc de pe pămînt.

În centrul vechiului Vladivostok, pe o zonă deluroasă, unde străzile urcă și coboară, nu există străzi mari și bulevarde drepte. În schimb pe stada Lenin, care se întinde pe 7 kilometri pe malul nordic al golfului, există locuri de unde acesta poate fi admirat în întregul său, pot fi văzute corăbiile în radă, insula împădurită Russki cu farul ei la intrarea în golf.

Arhitecții au lăsat vechiul centru al orașului aproape neschimbat. Ei n-au făcut altceva decît să îndepărteze construcțiile inestetice. Clădirile solide, construite cu jumătate secol în urmă, sînt o mărturie a bunăstării stăpînilor lor de dinainte de revoluție. Mulți negustori, care și-au făcut case în acest oraș înfloritor erau de origine străină. Unii erau americani, germani sau elvețieni. Bunăoară, firma „Kunst und Alberte" era hamburgheză. Ea poseda cel mai mare magazin universal, o fabrică de vopsele și o bancă. Iar în clădirea unde este acum Direcția navigației din Extremul Orient se afla firma „Brynner &" care dispunea de o flotă uriașă, de mine și zăcăminte. Tocmai în această casă s-a născut și și-a petrecut copilăria moștenitorul firmei, care avea să devină celebrul actor de cinema american Yul Brynner.

Spre deosebire de vechiul oraș, noul Vladivostok este orientat spre țărmul pitoresc cu stîncile, peninsulele și golfurile lui. Principiul de bază după care a fost el construit era de a deschide o largă perspectivă asupra frumuseților împrejurimilor.

Locul vechii arhitecturi planimetrice a fost luat de construcția în trei dimensiuni — sub formă de terasă. Desigur că au fost folosite pentru aceasta și metodele industriale adoptate în întreaga Uniune Sovietică, de aplicare a construcțiilor din beton armat. Dar arhitecții au căutat să realizeze o varietate estetică cu ajutorul culorilor, mozaicurilor, elementelor ceramice și amplasării originale a balcoanelor și logiilor.

Am trecut să-mi iau rămas bun de la președintele Comitetului Executiv al Vladivostokului, Vasili Orlov. El îmi arată proiectul de sistematizare a orașului.

— Ați observat, îmi spune Orlov, că pe toate străzile se înalță construcții noi. Și acesta este doar începutul. În actualul cincinal, se prevede să se construiască aproape 2 milioane metri pătrați suprafață locuibilă. Va fi sistematizat în mare măsură și centrul, ceea ce va permite să se stabilească legături rapide și comode între toate zonele orașului.

E drept că și acum dispunem de suficiente mijloace de transport — tramvaie, troleibuze, autobuze. Nu avem „ore de vîrf" ca în alte mari orașe. Dar vrem să deschidem linii directe care să străbată colinele...

Vasili Orlov mi-a povestit pe larg despre noile construcții care încă de pe acum se conturează clar în silueta orașului reînnoit. Mi-a vorbit despre noul circ și despre hotelul „Vladivostok", care se înalță pe malul mării, despre teatrul de operă și balet, despre complexele Casei științei și tehnicii, Casei tineretului, despre marele magazin gastronomic „Darurile Mării"...

În oraș se construiește mult. În fiecare an apar școli noi, grădinițe, biblioteci, clădiri ale institutelor. Locuitorii Vladivostokului sînt convinși că peste cîțiva ani el va fi unul dintre cele mai frumoase orașe din lume. Orașul de pe malul mării. Orașul mării.

HELSINKI

Solidaritate cu poporul chilian

Helsinki. Conferința internațională de solidaritate cu lupta poporului chilian ; în imagine — Isabel Allende, una din fiicele fostului președinte

Paul Alexandru Georgescu

Sub însuflețitoarea deviză *Un pueblo unido jamás será vencido !* (Un popor unit nu va fi învins niciodată), s-au desfășurat la Helsinki, în zilele de 29 și 30 septembrie, lucrările Conferinței internaționale de solidaritate cu poporul chilian, convocată la inițiativa unui comitet alcătuit din majoritatea partidelor politice din Finlanda. Urmînd unor reuniuni similare, ca aceea de la Roma, din 18 septembrie, inițiată de chilienii din străinătate, și aceea de la Paris din 26 septembrie, inițiată de unele organizații naționale și internaționale de tineret, Conferința de la Helsinki a evidențiat extinderea tot mai largă, proporțiile mondiale pe care le dobîndește mișcarea de protest împotriva regimului de teroare instaurat în Chile și manifestările de solidaritate cu lupta poporului chilian pentru recucerirea drepturilor și libertăților sale democratice, pentru dezvoltarea liberă și progres social.

Participarea la conferință a fost amplă și compoziția delegațiilor, foarte variată. Au fost reprezentate în capitala finlandeză partide politice — comuniste, socialiste, democrat-creștine, liberale și altele ca și organizații de masă, de opinie publică și profesionale.

E de notat nivelul de reprezentare : au venit la reuniunea de la Helsinki un secretar de partid comunist (Paul Werner, P.S.U.G.), membri ai birourilor politice (Roland Le Roy, P.C.F., Alessandro Natto, P.C.I., Jean Debrouwere, P.C. Belgian, Mitsuiro, P.C. Japonez, Jup Angefort, P.C. German, Zaki Khairi, P.C. Irakian), membri ai conducerii unor partide socialiste, miniștri, deputați, președinți de organizații internaționale. În total, s-au reunit la Helsinki 270 de delegați reprezentînd 53 de țări și 14 organizații internaționale. Cele mai numeroase delegații au fost cea finlandeză și cea chiliană. Delegația română a fost alcătuită din Sanda Rangheț, secretar al Comitetului Național pentru pace, și prof. univ. dr. Paul Alexandru Georgescu.

Lucrările conferinței au fost deschise de Ulf Lundgvist, ministrul culturii din guvernul finlandez, care a exprimat hotărîrea autorităților, a forțelor politice și a opiniei publice finlandeze de a denunța violența și represiunile săvîrșite de junta militară din Chile și de a sprijini lupta de eliberare dusă de forțele patriotice, democratice și progresiste din această țară. Tot în prima zi a conferinței, înainte de începerea discuțiilor generale, a luat cuvîntul Isabela Allende, fiica președintelui Salvador Allende, care, primită cu deosebită căldură de participanți, a relatat împrejurările în care și-a pierdut viața președintele legal și constituțional al țării, victimă a reacțiunii și a loviturii militare. Conferința a ascultat cu emoție ultimele cuvinte ale președintelui, imprimate pe bandă de magnetofon în ziua de 11 septembrie. În zgomotul bombelor care cădeau asupra palatului prezidențial, Salvador Allende declara hotărîrea lui neclintită de a rămîne, cu prețul vieții, leal clasei muncitoare și poporului chilian, exprima încrederea sa în Chile și în viitorul poporului chilian. Ultimele cuvinte ale președintelui au fost : „Alți chilieni vor veni. În aceste momente sumbre și amare, cînd trădarea pretinde să se impună, fiți siguri că mai devreme sau mai tîrziu, și cu cred că foarte curînd, se vor deschide largi marile drumuri pentru omul liber, edificator al unei societăți mai bune. Trăiască Chile, trăiască poporul, trăiască muncitorii !"

Deschizînd discuțiile generale, senatorul V. Teitelboim, membru al Comisiei Politice a Comitetului Central al Partidului Comunist Chilian, a prezentat raportul delegației partidului. Analizînd cauzele complotului care a dus la răsturnarea guvernului legal al dr. Salvador Allende, vorbitorul a subliniat ura reacțiunii față de reformele progresiste înfăptuite sub impulsul forțelor Unității populare — naționalizarea bogățiilor de bază aflate în mîinile capitalului străin, reforma agrară, controlul băncilor — și teama oligarhiei de a-și pierde privilegiile, în urma mutațiilor sociale corespunzătoare acestor prefaceri înnoitoare. Denunțînd crimele comise de junta, senatorul comunist a exprimat convingerea că poporul chilian va fi victorios în eforturile sale de eliberare și că vinovații își vor primi pedeapsa meritată. Raportul a arătat în continuare că încă de pe acum junta a cunoscut trei eșecuri : nu a izbutit să înlăture „convenabil" pe președintele Allende, moartea eroică a acestuia pătînd cu sînge mîinile autorilor loviturii de stat, nu a putut împiedica poporul să opună rezistență, fapt pentru care junta a trebuit să ucidă mii de oameni cu tunul și aviația și, în sfîrșit, nu a putut opri glasul de protest și sentimentele de solidaritate ale opiniei publice internaționale. Teitelboim a terminat făcînd un apel vibrant la ajutor imediat și concret, sub semnul devizei de uniune și încredere care a prezidat apoi, așa cum am menționat de la început, lucrările conferinței.

În sens asemănător au analizat situația și au subliniat necesitatea solidarității active, prin acțiuni imediate, numeroșii delegați care au luat cuvîntul în ședințele următoare. De asemenea, s-a arătat ce s-a realizat în diferitele țări în favoarea poporului chilian, formele variate de solidaritate cu lupta sa pentru libertate și democrație.

Delegata țării noastre, Sanda Rangheț, a luat cuvîntul pentru a sublinia faptul că declarația Comitetului Central al P.C.R. a înfierat încă din 13 septembrie lovitura militară de stat ca un grav atac împotriva luptei poporului chilian pentru progres economico-social și deplină independență națională și a arătat că opinia publică românească, organizațiile de masă și reprezentanți ai tuturor claselor și categoriilor sociale au manifestat și continuă să-și manifeste solidaritatea lor cu această luptă.

Delegații au pus un accent deosebit asupra măsurilor practice pe care Conferința urma să le recomande ca necesare pentru ajutorarea poporului chilian. Comitetul chilian împreună cu delegația finlandeză au lucrat intens și au prezentat două documente principale :

1. Un „Apel urgent la solidaritate internațională cu poporul chilian" în care se cere oprirea băii de sînge, deschiderea închisorilor și desființarea lagărelor de concentrare, libertate și respect pentru poporul chilian. Totodată, se adresează o chemare tuturor oamenilor de bună voință spre a acorda imediat un sprijin efectiv,

Santiago : cetățeni sub amenințarea mitralierelor

material, moral și politic, forțelor patriotice chiliene.

2. „Recomandări referitoare la planul de acțiuni de solidaritate cu poporul chilian", din care menționăm : crearea în fiecare țară, în funcție de condiții și de posibilitățile proprii, a unor comitete de solidaritate, campanii de denunțare a crimelor și represiunilor, elaborarea unei „Cărți negre" despre atrocitățile comise de reacțiune, constituirea unui Tribunal internațional pentru judecarea crimelor săvîrșite după răsturnarea regimului legal, solicitarea ca guvernele să intervină pentru terminarea masacrelor, mitinguri de protest, presiuni (refuzul de a îmbarca arme pentru junță — Franța — suspendarea ajutoarelor — Finlanda), trimiterea unei delegații la O.N.U. pentru a protesta în fața Secretarului general.

Un punct care a prilejuit utile discuții și precizări l-a constituit propunerea de a „instituționaliza" Conferința de la Helsinki, creîndu-se un comitet de legătură care să coordoneze și să impulsioneze realizarea măsurilor preconizate. Un număr de delegații au exprimat dorința ca acest comitet să fie compatibil cu integrarea sau colaborarea unor sectoare ale vieții publice și politice care nu sînt decît foarte puțin reprezentate la conferință. Luînd cuvîntul din partea delegației române, semnatarul acestor rînduri a precizat că aplicarea măsurilor trebuie făcută într-un spirit larg, deschis și flexibil, potrivit realităților din fiecare țară și cu tendința clară de a înmănunchea toate forțele și acțiunile de natură a ajuta poporul chilian în lupta lui pentru restabilirea regimului constituțional și a ordinii democratice. În cuvîntul final, Ulf Lundqvist a dat asigurări că acest comitet va fi numai de legătură, că se acceptă sugestia italo-franceză de a se încredința chilienilor sarcina organizării unui secretariat la Roma și că, în continuare, comitetul finlandez de inițiativă va duce mai departe, cu cel mai larg sprijin internațional, acțiunile prevăzute, rămînînd deschis pentru toate organizațiile.

Documentele conferinței au fost aprobate împreună cu o moțiune prin care se protesta energic împotriva arestării lui Luis Corvalán, secretar al Partidului Comunist Chilian, și se cerea punerea în libertate a sa și a tuturor celor arestați numai fiindcă au militat pentru emanciparea socială și națională a patriei lor.

Ca participant la această conferință în care spiritul internațional de solidaritate cu poporul chilian a luat proporții impresionante și forme concrete, am putut constata că s-a înverșerat din nou interesul și prețuirea de care se bucură pretutindeni acțiunile de politică externă ale țării noastre. Numeroși delegați, perfect informați de călătoria președintelui Consiliului de Stat al României în America Latină, s-au referit elogios la rezultatele acestei vizite și și-au exprimat acordul deplin cu poziția României la Conferința de la Helsinki.

CHILE, după o lună

A trecut o lună de la lovitura de stat militară din Chile, iar valul de teroare și persecuții dezlănțuit împotriva forțelor democratice și progresiste crește în intensitate și amploare, dezmințind încercările juntei de a acredita ideea „normalizării" treptate a situației din țară. Știrile provenind din Chile continuă să informeze despre numeroase arestări și execuții, despre o adevărată „vînătoare sîngeroasă" a comuniștilor, socialiștilor și altor militanți progresiști, — campanie favorizată de menținerea stării de asediu și a interdicțiilor de circulație.

Nici chiar armata chiliană nu mai poate ascunde adevărul. Lista oficială a victimelor represiunii se mărește în fiecare zi. Din comunicatele autorităților militare rezultă că 4 600 de persoane sînt încă deținute preventiv la Santiago, 1 500 — pe o navă ancorată în portul Valparaiso, și cîteva sute — în insulele din apropierea coastelor chiliene. „Persoanele aflate în prezent sub stare de arest — declara ministrul de interne, generalul Oscar Bonilla — vor fi menținute în detenție pînă după ridicarea stării de asediu și lichidarea organizațiilor de guerrilla". De cele mai multe ori, persoanele executate nu sînt judecate în prealabil. De altfel, tribunalele militare — care, în practică, se substituie tot mai mult tribunalelor civile — nu dispun decît de 48 de ore pentru a stabili vinovăția și a cere pedepse.

Diplomații sau ziariștii străini apreciază numărul morților la 3 000, iar totalul victimelor pe întreg teritoriul țării la 10 000. Conducători ai mișcărilor de stînga avansează cifre net superioare pentru Santiago și Valparaiso, citînd în sprijinul lor exemple ale „unor zeci de execuții" după o sumară judecată, în principal în zonele industriale și cartierele muncitorești ale capitalei.

Nopțile și zilele chiliene fără execuții au devenit tot mai rare — arată corespondenții de presă străini. „Corpurile a numeroase persoane arestate sînt găsite cîteva zile mai tîrziu în locuri îndepărtate" — scrie trimisul special al cotidianului spaniol „Informaciones", citînd cazul lui Manuel Canto, secretarul primarului din Santiago, găsit împușcat la două zile după arestare.

Luis Corvalan

O serie de operațiuni militare au fost inițiate în regiunile unde s-au format puncte de rezistență ; au fost mobilizate, în acest scop, importante efective ale armatei, avioane și elicoptere. Pentru prima oară de la lovitura de stat, veritabile operațiuni militare au fost declanșate într-o vastă regiune situată în jurul orașului Valdivia, la circa 900 km sud de Santiago. Operațiuni de „curățire" sînt întreprinse în pădurea de la Panguipulli, în apropierea Anzilor, unde tăietori de lemne și muncitori de la gatere s-au ascuns, înzestrați cu arme și cantități apreciabile de dinamită. În aceeași regiune se operează percheziții pe marile latifundii. Numeroși partizani au reușit să scape din încercuire și se îndreaptă spre frontiera cu Argentina. Întreaga zonă a fost pusă sub control militar. O altă operațiune, de mai mică anvergură, se desfășoară la 600 km de Santiago. Ea s-a soldat, pînă acum, cu arestarea a 35 de membri ai Mișcării stîngii revoluționare (MIR), Mișcării disidente a democrației creștine și ai partidului comunist.

Cuvîntul de ordine : represiune armată

„Nu mă tem de moarte..."

După arestarea, la 27 septembrie, a secretarului general al partidului comunist, Luis Corvalan, junta militară a hotărît să-l aducă în fața Curții Marțiale. Procesul urmează să se desfășoare la Academia Militară din Santiago, unde Luis Corvalan se află sub stare de arest. Pentru moment, ancheta se găsește în „faza desfășurării interogatoriului", declara un purtător de cuvînt oficial. El arăta că sentința

va fi pronunțată în cursul unei „judecări rapide", conducătorul partidului comunist fiind acuzat de „înaltă trădare" și „subversiune" ; ca urmare — explică el — Corvalan este pasibil de condamnare la pedeapsa cu moartea fără drept de apel. Acesta ar fi primul proces intentat de junta sub acuzația de „înaltă trădare" unei personalități de frunte a Unității Populare. Autoritățile militare au anunțat, de asemenea, că o serie de miniștri și tovarăși ai președintelui Allende urmează să compară sub aceeași acuzație în fața tribunalelor militare.

După arestarea lui Luis Corvalan, un corespondent al agenției „Associated Press" a reușit să-i ia un scurt interviu pe care-l relatăm în continuare :

„Sînt calm, iubesc foarte mult libertatea și viața, dar nu mă tem de moarte dacă trebuie să mor pentru o cauză justă", a declarat conducătorul partidului comunist. Corvalan era într-adevăr calm. Corespondentului i s-a permis să-i dea două pachete de țigări. „Am conștiința împăcată — a spus el — deoarece, după cum știe întreaga lume, noi am organizat o revoluție fără acțiuni violente, fără folosirea armelor. Ne-am dat seama că, în 1970, era posibil să cîștigăm alegerile. Mulți nu ne-au crezut, dar am avut dreptate. În acel an, Allende a devenit primul președinte marxist, ales în mod liber, din emisfera occidentală, conducînd o coaliție formată din cîteva partide de stînga, inclusiv comuniștii. Ulterior, noi am făcut tot ce am putut pentru a înfăptui schimbări în țară. Am făcut greșeli. Nu contest acest lucru și nu ne absolvim de aceste greșeli. Dar nu cunosc nimic în legătură cu acuzația că noi eram pe punctul de a pune în practică un plan subversiv, menit să lichideze forțele armate, să decapiteze instituțiile militare, să asasineze oameni politici și familiile oamenilor politici din partidele adverse Unității Populare". „Mi s-au dat informații despre acest plan aici și-l condamn în mod public. Asemenea planuri îmi repugnă", a spus Corvalan.

Luis Corvalan nu are permisiunea să citească ziare sau să urmărească programe de televiziune. El a arătat că soția și fiul său mai mare i-au adus îmbrăcăminte, dar nu li s-a permis să-l vadă.

Corvalan nu știe cînd va fi judecat. „Nu am nici cea mai mică idee despre aceasta, nu sînt jurist și cunosc și mai puțin despre justiția militară. Sper însă că voi avea dreptul la apărare".

În acel moment, ofițerul înarmat, care urmărise interviul, a anunțat că timpul ce-i fusese afectat s-a scurs.

Vestea despre arestarea și hotărîrea de a fi adus în fața Curții Marțiale a tovarășului Luis Corvalan — fruntaș politic chilian, personalitate marcantă a mișcării comuniste și antiimperialiste internaționale, cunoscut luptător pentru pace și colaborare între popoare — a fost primită cu profundă indignare de opinia publică din țara noastră. **DECLARAȚIA COMITETULUI EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.** exprimînd un protest energic împotriva arestării tovarășului Corvalan și a celorlalți reprezentanți ai Unității Populare, a dat glas gîndurilor și sentimentelor întregului nostru popor. În mesajul adresat de **tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU** președintelui Adunării Generale, Leopoldo Benites, și secretarului general al O.N.U. Kurt Waldheim, se exprimă îngrijorarea față de pericolele care amenință viața tovarășului Corvalan și a altor militanți democrați chilieni, și se face un apel de a se interveni în vederea salvării lor ; de asemenea, în mesajul transmis autorităților chiliene se cere încetarea procesului intentat împotriva secretarului general al P.C. din Chile, evitarea oricăror acte care i-ar pune în pericol viața și asigurarea posibilității de a emigra, guvernul român fiind gata să-i ofere azil politic în România. În același spirit de profundă solidaritate internaționalistă, organizații de masă, sindicale, de tineret, obștești și profesionale au protestat energic împotriva gravelor pericole care amenință viața lui Luis Corvalan, a altor militanți de seamă ai vieții politice chiliene, cerînd autorităților de la Santiago să înceteze urmăririle, represiunile și procesele intentate, să pună capăt oricăror acte ce le-ar pune viața în pericol.

Declarații de protest și indignare față de arestarea de către junta militară a secretarului general al P.C. din Chile au fost date publicității de conducerile partidelor comuniste și muncitorești, de guvernele a numeroase țări, de o serie de organizații internaționale. Au loc demonstrații, mitinguri și acțiuni de protest în diverse capitale ale lumii, s-au înregistrat multiple intervenții pe lîngă autoritățile militare chiliene, s-a oferit azil politic. Opinia publică mondială, șefi de state, guverne și partide protestează împotriva măsurilor luate față de liderul Partidului Comunist din Chile, cerînd eliberarea lui neîntîrziată.

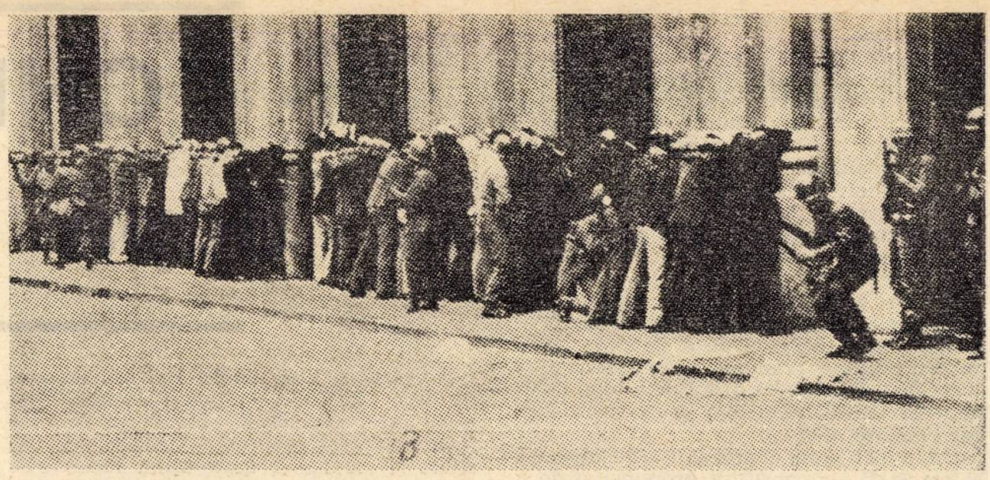

În bătaia armelor automate...

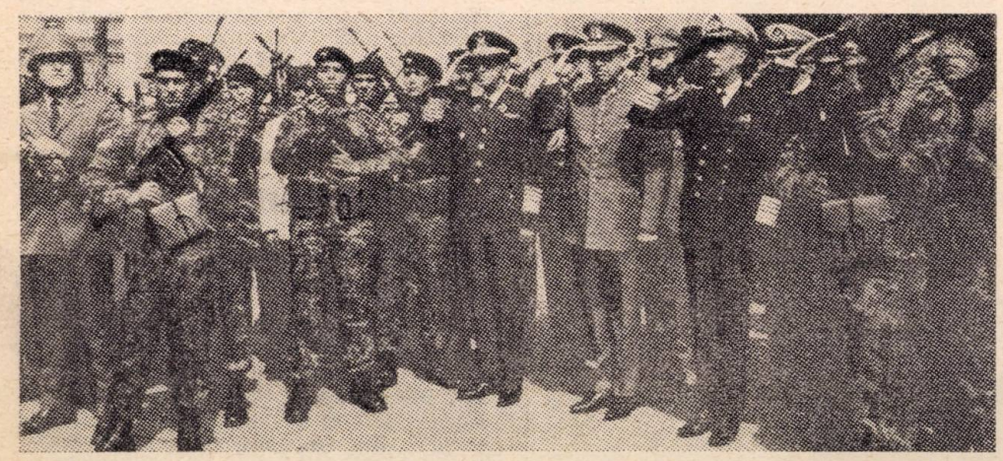

Fotografie de grup : în dreapta — generalii Guzman și Pinochet, amiralul Merino, generalul Mendoza. „3 500 de civili uciși" — declară, contrazicînd datele oficiale, însuși amiralul Toribio Merino postului de televiziune olandez „Vara"

Noi mărturii

Și în cursul acestei săptămîni, presa internațională a continuat să publice ample relatări ale unor martori oculari despre evenimentele dramatice din Chile, despre atmosfera de teroare și represiune care domnește în această țară. Reproducem cîteva fragmente.

ZIARISTUL VENEZUELEAN PABLO ANTILLANO DE LA REVISTA „PUNTO" : „Vineri 14 septembrie, carabinierii au invadat apartamentul nostru. Îl tîrau după ei pe Flaco Lesmes Castazada, un venezuelean cu mîinile ridicate. Surorile mele pregăteau bagajele, ale lor și ale unei fetițe de un an, pentru a se refugia la ambasadă. În casă se mai aflau : Enrique Leon, director de teatru, și Nabor Zambrano, corespondent al ziarului «El Dia». Carabinierii au percheziționat casa și au distrus tot. Au luat cu ei cărți, ziare, afișe, colecții și reviste periodice, fotografii. Am salvat un film de 8 mm cu bombardarea Palatului La Moneda. Printre perdelele apartamentelor vecine străluceau ochii denunțătorilor. Am plecat, înconjurat de carabinieri înarmați cu arme automate. Crima noastră era că eram străini. Am fost duși la comisariatul din str. Miguel Claro nr. 14 pentru a fi reînregistrați. Le-au lăsat pe femei să plece, iar despre noi au cerut informații dacă sîntem pe listele celor căutați. Li s-a răspuns de la cartierul general că vor veni să ne ia. Atunci au început să ne lovească.

În jurul orei 4,00 dimineața ne-au luat, pe rînd, la interogatoriu. Un băiat de 20 de ani, i-a spus colonelului cu un glas aspru : «Mă numesc Ramigo Bascuan, sînt muncitor în construcții și militant al P.C. din Chile. M-au prins cu un revolver, apărînd guvernul popular. Știu că, în orice caz, mă vor împușca». Un altul a declarat că este ziarist la radiodifuziune și militant socialist. Apoi, am fost trimiși sub escortă la Stadionul Național.

Stadionul oferea un spectacol de groază. În ghionturi și lovituri de picioare, ne-am aliniat, cu brațele ridicate și picioarele depărtate, de-a lungul zidului, unde am stat pînă ne-au apucat cîrceii. După cîteva

ore, cîțiva s-au prăbușit cu brațele amorțite, dar i-au ridicat lovindu-i. Nici eu nu mai puteam să-mi controlez brațele...

Am suit scările printr-un tunel și un alt ofițer a început un nou interogatoriu. Apoi m-au dus pe terenul de fotbal unde se aflau vreo 20 de persoane, printre care fiica lui Luis Figueroa, președintele C.U.T. Era acolo și un fiu al lui Luis Corvalan, secretarul general al P.C. din Chile. Sub pretextul că se apropia ora stingerii și a interzicerii circulației, nu ne-au permis să plecăm.

Au început apoi să sosească noi grupuri de deținuți : 40 de muncitori și vreo 15 femei. O nouă spaimă : unii dintre noi au început să fie strigați încă o dată, și mulți dintre ei nu s-au mai întors. Focurile de armă care au răsunat într-o parte a stadionului au făcut să se aștearnă imediat tăcerea în tribune. Începuseră execuțiile de care ne temeam atît de mult.

Duminică, ne-au împins pe stradă, dar pe stadion au rămas prietenii mei, împreună cu alți 7 000 de deținuți".

VITTORIO LONSI, CERCETĂTOR PE LÎNGĂ CURSUL DE STUDII DEMOGRAFICE AL NAȚIUNILOR UNITE LA SANTIAGO : „Încă din primele momente, mulți cetățeni, democrați de stînga sau numai suspectați de simpatie pentru partidele Unității Populare, au fost arestați, maltratați, insultați. Oameni maturi, chiar bătrîni, au fost rași în cap, ținuți cu mîinile în sus timp de multe ore, supuși la violențe și amenințări în legătură cu ei și cu familiile lor... Represiunea, știu sigur că s-a extins și a fost puternică și în armată. Nu puțini au fost militarii, în special în rîndurile carabinierilor, care au refuzat să se supună ordinelor primite. Eu însumi am văzut un parașutist tulburat care mi-a mărturisit că a fost constrîns să împuște mulți soldați, unii fiindu-i chiar prieteni. Am auzit spunîndu-se că 2 000 de carabinieri au fost împușcați pentru că au refuzat să execute ordinele..."

„În toate universitățile din Santiago au fost persecuții : numeroase arestări, în special la Universitatea catolică, în cea de stat și la agronomie. Mulți tineri — adaugă același martor — au fost omorîți".

În legătură cu situația clasei muncitoare din capitală, Lonsi menționa că, în unele fabrici, unde majoritatea muncitorilor era organizată în partide muncitorești, au avut loc adevărate masacre. „Dar represiunea cea mai dură a avut loc în centura muncitorească a orașului, în cartierele muncitorilor chilieni, la periferia capitalei, unde populația a fost supusă unui tir încrucișat al militarilor care au folosit chiar și cîini polițiști. Cred că circa 50 la sută din locuitorii acestor cartiere au fost arestați sau împușcați".

GEORGES MENANT, CORESPONDENTUL REVISTEI „PARIS MATCH" : „Un militant de stînga nord-american, care a fost eliberat după 15 zile de detențiune pe stadionul municipal, a declarat că a încercat să numere prizonierii ridicați noaptea și a căror plecare era urmată de zgomotul rafalelor de armă. Cifra pe care o avansează este de 300. Petele de sînge observate în acel loc arată că ei au fost executați sub panoul pe care se înregistrau golurile în partidele de fotbal. Pe de altă parte, morga adăpostește încă 200 de cadavre nereclamate. Cifra a fost dată de un vizitator care își căuta o rudă dispărută. Majoritatea morților sînt incinerați. Crematoriul fumegă continuu. Eu am constatat că se ardeau, în același timp cu morții, tone de cărți de propagandă. Stadionul din Santiago este mai mult un centru de triere, unde mașinile armatei aduc, zi și noapte, numeroase persoane arestate din care unele sînt eliberate după cîteva zile de anchetă și de intimidări însoțite

La Santiago, în aceste zile...

Pe străzi și piețe publice — ruguri de cărți considerate „subversive"

de cele mai multe ori de lovituri brutale. Au fost văzuți prizonieri orbiți de lovituri, cu ochii acoperiți de sînge, pe care tovarășii lor trebuiau să-i susțină, altii cărora a trebuit să li se facă respirație artificială pentru a-și reveni după interogatoriu.

Se știe și mai puțin în legătură cu ceea ce se întîmplă pe vasele de transport ancorate în largul portului Valparaiso, unde au fost îngrămădiți prizonierii din marele port. Și nimic în ce privește prizonierii din Conception, deportați pe insula Quiriquina. Un element de apreciere este furnizat însă de coada care se formează, în fiecare zi, în fața ministerului apărării : sînt rudele celor arestați care așteaptă noutăți ; aproape o mie de persoane au defilat pe aici zilnic în ultimele două săptămîni".

SĂPTĂMÎNALUL AMERICAN „NEWSWEEK" denunță, sub titlul „Abator la Santiago", regimul de teroare instalat în Chile, care, afirmă el, depășește în oroare tot ce se poate imagina.

Corespondentul revistei, John Barnes, a avut posibilitatea să pătrundă, în mai multe rînduri, la morga din Santiago. La prima sa vizită, a numărat aproximativ 150 de morți la primul etaj și 50 — la al doilea. Erau goi, ciuruiți de gloanțe, tineri și, judecînd după mîinile lor, muncitori. Printre victime se aflau și femei. A doua zi s-a întors la morgă însoțit de un prieten chilian, care îi poate servi drept martor, și a numărat alte 70 de cadavre la primul etaj. Nu erau aceleași ca în ziua precedentă. Asupra acestui lucru corespondentul este categoric. Fiica unui funcționar de la morgă i-a declarat că, în primele două săptămîni după lovitura de stat, au fost aduse aici 2 796 cadavre. De la alți martori a aflat că elicopterele transportă zeci de victime ale execuțiilor sumare pe care le aruncă în ocean. „Majoritatea victimelor provin din cartierele din jurul capitalei în care trăiesc jumătate din locuitorii orașului — continuă «Newsweek». Cu toate că nu există informații din restul țării, se poate presupune că astfel de execuții au avut loc și în celelalte orașe".

Pentru ilustrarea articolului, revista publică fotografia unui cadavru acoperit cu un ziar. Lîngă el — două cîrje. „Victima era un infirm", scrie „Newsweek".

Riguroase măsuri economice

În zilele din urmă, semnele accentuatei înrăutățiri a situației economice interne devin tot mai evidente. Lipsa gravă de cereale, mai ales grîu — scrie „France Presse" — ar putea duce la o apropiată criză de pîine. Recentele măsuri adoptate de junta militară — între care blocarea salariilor, devalorizarea escudo-ului chilian și numeroasele concedieri — vor avea repercusiuni extrem de defavorabile, în special asupra nivelului de trai al păturilor populare. Ziarul „La Prensa" relevă că, în urma aplicării planurilor de „reorganizare a economiei", circa 120 000 de muncitori vor fi în curînd concediați, fără a mai vorbi de faptul că numeroși salariați sînt complet lipsiți de posibilitatea de a-și cîștiga existența.

De altfel, după lovitura de stat din 11 septembrie, oficialitățile militare nu au încetat să efectueze noi și noi concedieri masive din rîndul personalului unor importante obiective economice ale țării, ai căror muncitori au reprezentat un sprijin de bază pentru guvernul Unității Populare, în timp ce multe alte întreprinderi continuă să rămînă închise în așteptarea „reorganizării". Pe de altă parte, negocierile pentru obținerea de noi credite externe „nu vor da rezultate imediate", s-a anunțat la Santiago.

Serioase nemulțumiri — chiar și printre unii lideri democrat-creștini — a provocat măsura privind militarizarea universităților. Junta a desemnat, în fruntea tuturor universităților din țară, noi rectori care provin din rîndul forțelor armate și au ca sarcină reorganizarea procesului de învățămînt. Tot în domeniul universitar, autoritățile de la Santiago au hotărît închiderea definitivă a facultăților de sociologie, pedagogie și ziaristică, sub motiv că aici erau predate, între altele, și cursuri de filozofie marxist-leninistă. Au fost închise, de asemenea, universitățile tehnice, considerate drept „focare ale stîngii". Studenții din aceste universități, dintre care unii au încercat să opună rezistență puciului militar, furnizează un contingent apreciabil din deținuții politici.

Rodica Georgescu

„SOIUZ—12" și perfecționarea pilotajului cosmic

Nava cosmică „Soiuz-12" și-a încheiat cu succes misiunea. La 29 septembrie, ora 14,34 (ora Moscovei), după un zbor orbital de 48 de ore, aparatul de coborîre al cosmonavei a efectuat o aterizare lină, la 400 kilometri sud-vest de orașul Karaganda, din Kazahstan, readucînd pe Terra pe cei doi cosmonauți sovietici, locotenent-colonelul Vasili Lazarev (comandantul navei) și inginerul de bord Oleg Makarov. Examenul medical la care au fost supuși cosmonauții chiar la locul aterizării a arătat că starea sănătății lor este bună. De altfel, încă de la începutul acestui nou experiment spațial sovietic, comandantul navei raporta centrului de coordonare că „echipajul" s-a adaptat condițiilor imponderabilității fără dificultăți, trecînd la îndeplinirea programului de zbor stabilit.

Nava cosmică „Soiuz-12" a fost lansată la 27 septembrie, în conformitate cu programul de cercetări în spațiul circumterestru, fiind plasată pe o orbită de satelit al Pămîntului. În timpul zborului au fost efectuate verificări complexe și s-au experimentat o serie de sisteme de bord perfecționate. A fost, de asemenea, continuată punerea la punct a procedeelor de dirijare manuală și automată în diferite regimuri de zbor. Scopul acestor manevre era verificarea calităților navei de tipul „Soiuz" atît ca laborator cosmic autonom cît și ca navă de transport destinată pentru legătura cu stațiile orbitale. Încă din prima zi de zbor, cosmonauții au efectuat (la cea de a cincea rotație în jurul Pămîntului) pe parcursul a două reprize — cuplînd motoarele inițial la apogeu iar apoi la perigeu — o ridicare a înălțimii orbitei de la 190 la 350 kilometri, dîndu-i un traseu aproape circular. În a doua zi, ei au continuat să efectueze diferite manevre în Cosmos, aplicînd și o corectare a orbitei. Avîndu-se în vedere faptul că una din tendințele actuale în zborurile cosmice pilotate o constituie asigurarea unei mai mari independențe în mișcare a echipajului, a unor posibilități sporite pentru așa-numitele manevre operative, la bordul lui „Soiuz-12" au funcționat sisteme experimentale de navigație autonomă, acestea urmînd, după cum scrie „Pravda", să joace rolul principal în pilotarea viitoarelor nave spațiale sovietice. Lazarev și Makarov au verificat, în consecință, modul în care acționează sistemele de control ale orientării, acestea permițînd determinarea propulsării navei, respectiv dacă motoarele au dat impulsul necesar și în direcția dorită. Cu ajutorul dispozitivelor de observare pe timpul nopții, cosmonauții au controlat, pe partea întunecată a Pămîntului, orientarea navei după stele. O altă sarcină, îndeplinită cu succes, a fost cea a spectrografierii fenomenelor naturale. S-au realizat, de asemenea, spectrofotografii ale unor sectoare ale suprafeței Pămîntului, în vederea obținerii de date necesare rezolvării unor sarcini economice.

Pe tot parcursul zborului, sistemele și aparatajul științific ale navei „Soiuz-12" au funcționat ireproșabil, actualul experiment sovietic reprezentînd o nouă etapă în cadrul activității de perfecționare continuă a navelor cosmice pilotate.

În încheiere, cîteva date despre cei doi cosmonauți de la bordul lui „Soiuz-12". V.G.Lazarev are 45 de ani. A terminat în 1952 Facultatea de medicină militară de pe lîngă Institutul de medicină din Saratov și a lucrat ca medic. A urmat apoi cursurile unei școli militare de pilotaj, pe care le-a absolvit în 1954. A intrat în grupul cosmonauților în 1966. Lazarev a fost dublura comandantului de echipaj la pregătirea zborului navei „Soiuz-9". Soția sa, Luiza Ivanova, lucrează la Centrul de pregătire a cosmonauților. Are un băiat, Alexandr. O.G.Makarov este în vîrstă de 40 de ani. În 1957 a terminat Institutul tehnic „Bauman" din Moscova, după care a lucrat într-un serviciu de construcții. A luat parte la lucrările de construire a navelor cosmice. În 1966 a intrat în rîndurile cosmanuților. Soția sa lucrează într-un serviciu de construcții. Are un fiu, Leonid, de 12 ani.

Vasile Crișu

CONTRAPUNCT

Al 60-lea...

Radu Budeanu

Al 60-lea salon al automobilului s-a deschis. La Paris. Prin porțile sale au trecut mai întîi, strălucitoare și lenețe, automobilele prototip care au fost urcate, spre a fi scutite încă de la apariție de unghiuri dubioase, pe podiumuri învîrtitoare. Apoi, printre ele, au început să se perinde, cu o tipică agilitate, robii lor cu mai multe sau mai puține parale, dar avînd toți o imaginație tehnică înaripată și voluptoasa ambiție a recordului absolut. Clientela automobilistică de pe toate meridianele, inclusiv cel parizian, este, în dorințe, aceeași. Doar automobilele pot diferi de la un salon la altul.

Ca și saloanele precedente, cel mai proaspăt nu a scăpat de clasica uvertură de dileme. A fi sau a nu fi un automobil de viteză, a fi sau a nu fi spațios, a consuma sau a nu consuma peste 10 litri de benzină la suta de kilometri, acestea sînt cîteva întrebări dintr-o suită fără de sfîrșit. Pentru că un automobil care consumă, are comodități de dormitor, rulează cu o viteză ce nu sfidează bunul simț și domină o stradă întreagă printr-o caroserie opulentă poate fi comparabil ca preț cu unul îngust, scund, caraghios, neîncăpător dar de foarte mare viteză. În schimb un automobil scump, fie sfidător de clasic, fie sfidător de extravagant, nu se poate compara cu unul obișnuit din toate punctele de vedere, inclusiv al prețului. Automobilul fiind, înainte de orice, marfă, trebuie vîndut. Și se poate vinde ce se poate cumpăra. În consecință, la al 60-lea salon, ca și la altele, majoritatea a fost reprezentată, cu o cochetărie indiscutabilă, de automobilele normale. Ce înseamnă însă un automobil normal? S-ar părea că un mijloc de locomoție care să corespundă adecvat unor exigențe tehnice, estetice, și de performanță normale. Normalitatea fiind în continuă perfecționare și la cel de al 60-lea salon al automobilului s-au prezentat prototipuri și mai și. Toate prototipurile sau aproape toate pot rula, în intenția proiectanților, mai grăbite. Fapt complet lipsit de importanță din moment ce pe majoritatea copleșitoare a autostrăzilor europene vitezele au fost limitate. Oricum, avînd sau nu posibilitatea de a-și exploata la singe caii putere, automobilele au reușit, după cum rezultă dintr-un recent sondaj, să devină în atît de mișcătoarea concepție a clientelei, „mai mult obiecte utile decît semne exterioare ale prestigiului social". Deși rămîne problematic dacă un posesor de Rolls sau de mini-Citroën simte, circulînd, aceleași utile satisfacții, concesionarii dedică tot mai mult spațiu în vocabularul publicitar datelor strict tehnice. Termenul obsesiv, de o crîncenă frecvență, a devenit „nervozitatea". O mașină nervoasă reprezintă un summum de speranțe. Peste nervozitate nu mai există nimic. Decît neantul. Pentru că în ceea ce privește securitatea vehiculului, capacitatea sa de a rezista la șoc, firmele producătoare neajungînd la un rezultat rezonabil, preferă să se mențină într-o elegantă ambiguitate atît din punctul de vedere al terminologiei cît și al realizărilor tehnice propriu-zise. În definitiv, accidentele se întîmplă întotdeauna celorlalți. Al 60-lea salon nu a zdruncinat, prin nimic, această axiomă. Și nici piedestalul de dileme tradiționale. Căci, vai, și acum minusculele R4 și Citroënul de 2 cai putere au fost înconjurate cu duioșie și constanță de un numeros public în timp ce reprezentantul departamentului Fiat—France declara în perfectă cunoștință de cauză: „Dacă am propune clientelei, la același preț, mai mult confort sau performanțe mai agresive, se vor alege performanțele".

Pe de altă parte, așa e.

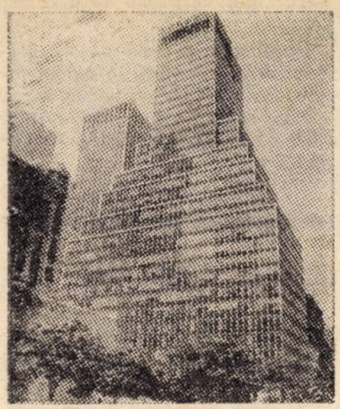

ISTORIA ŞI MISTERELE CONCERNULUI I.T.T. (II)

I.T.T. şi al treilea Reich

Sosthenes Behn, om fără prea multe scrupule, îndrăzneţ şi întreprinzător, provenea din insulele apropiate. Fiu al unui danez şi al unei franţuzoaice, încă înainte de izbucnirea războiului el lucrase cu un unchi al său la o firmă de intermediere şi avusese astfel ocazia să intre pentru prima dată în contact cu aparatele moderne de telecomunicaţii. Unul din clienţii unchiului său a devenit peste noapte insolvabil, iar proprietatea acestuia – o reţea neinsemnată şi primitivă de telecomunicaţii în Porto Rico – a fost ipotecată. Tînărul Behn, care auzise că în America telefonul a devenit o mare afacere, şi-a încercat norocul, a preluat afacerea debitorului falit şi a cumpărat aparate telefonice, întîi în Porto Rico, apoi în Cuba.

După război, pe care Sosthenes Behn l-a făcut în cadrul unei unităţi de transmisiuni şi în cursul căruia a reuşit să ajungă la gradul de colonel, cei doi fraţi s-au asociat într-o singură firmă, pe care au numit-o pompos „International Telephone and Telegraph (IT&T)", înregistrînd-o la New York în registrul firmelor.

Ducele de Alba numit în Consiliul de administraţie

Denumirea a fost aleasă de fraţii Behn cu un scop precis : ei au dorit ca viitorii parteneri de afaceri să confunde imaginea firmei lor cu cea a puternicei firme „American Telephone and Telegraph (AT&T)". Trucul a folosit : şi în prezent neavizaţii consideră I.T.T. ca sectorul internaţional al lui AT&T.

Primul prilej favorabil s-a ivit în 1923, în Spania. Dictatorul Miguel Primo de Rivera tocmai se hotărîse să predea unei societăţi particulare punerea la punct a haoticului sistem de telecomunicaţii existent. Behn a alergat la Madrid şi a descins cu mare fast la „Ritz", preocupat ca întotdeauna să apară mai bogat decît era în realitate.

În timpul sejurului său în capitala spaniolă, el reuşeşte să se împrietenească cu regele Alfons al XIII-lea. Mulţumită intervenţiei regelui, obţine în cele din urmă contractul. El întemeiază imediat „Compania Telefonica de Espana" în fruntea căreia instalează pe unul din cei mai distinşi şi cu relaţii grandi de Spania, ducele de Alba, ca preşedinte al Consiliului de administraţie. Abia după aceea trece Behn la atragerea specialiştilor americani care erau în stare să ducă la îndeplinire contractul.

Doi ani mai tîrziu, colonelul are din nou noroc. Concernul electrotehnic şi de telefoane american „Western Electric" este nevoit, în urma intentării unei acţiuni anti-trust, să se despartă de afacerile sale internaţionale privind instalaţii de telecomunicaţii în întreaga lume. Fraţii Behn – a căror reputaţie a crescut în Wall Street considerabil ca urmare a „operaţiunii spaniole" – oferă, cu sprijinul băncii newyorkeze Morgan, 30 milioane dolari şi astfel dobîndesc filialele din străinătate ale lui „Western Electric" (astăzi „International Standard Electric").

Peste noapte, deci, fraţii Behn deveneau stăpînii unui concern telefonic cu largi ramificaţii internaţionale.

După această primă etapă de extindere, Sosthenes Behn, cel mai puternic dintre fraţi, a trecut la consolidarea imperiului. În 1928 şi-a mutat firma sa într-un zgîrie-nori de 33 etaje, proaspăt construit pe Broad Street-ul newyorkez. Aici, precum şi în apartamentul său de la hotelul Plaza, ducea un stil de viaţă princiar, neobişnuit pentru industriaşii din acea epocă. El lucra într-un salon stil Louis XIV, pe perete fiind fixat un tablou al papei Pius al XI-lea. În sufrageria imensă a cartierului său general, bucătarul francez pregătea banchete pentru 200 de oaspeţi. Îi plăcea să-şi ospăteze regeşte invitaţii şi ţinea toasturi în cinci limbi. Henry Ford, Rockefeller-ii, Morgan-ii erau tot atît de frecvent invitaţi ca şi regele chibriturilor suedeze, Ivar Kreuger. Chiar dacă nu putea să-i primească pe toţi la curtea sa de la New York, el ştia totuşi să-i pună în situaţia de a face reclamă pentru firma sa. Într-o zi, cu prilejul instalării reţelei telefonice la Vatican de către I.T.T., firma a făcut cadou papei un telefon de aur. Behn a avut grijă ca lumea să afle despre acest lucru.

În timp ce Behn petrecea la New York, fără să ţină seamă de criza economică ce se apropia, concernul său creştea de la lună la lună, tot mai mult dincolo de graniţele Statelor Unite.

Şi totuşi mai lipsea un element important din reţeaua telefonică internaţională pe care o crease : Germania. În 1930, Behn întemeiază la Berlin, împreună cu firma Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft (AEG) pe care ulterior a cumpărat-o, un „holding" cu denumirea de Standard Elektrizitäts-Gesellschaft. Scurt timp după aceea, a cumpărat de la Philips firma electrotehnică Lorenz. Astfel a reuşit să-şi creeze, aşa cum dorise, şi baza din Germania.

Noile posibilităţi erau însă grevate de un dezavantaj : prin prezenţa sa în Germania, I.T.T. se aşezase în bătaia focului celui mai puternic concurent pe pieţele internaţionale – Siemens.

Falsificarea registrelor de evidenţă contabilă

A început o luptă acerbă pentru putere şi pieţe. La început, Siemens s-a asociat cu concernul electrotehnic suedez Ericsson care era controlat pe atunci de Ivar Kreuger. Ericsson şi Siemens au pus împreună la punct reţeaua telefonică din Grecia. Behn a ripostat cumpărînd de la Kreuger un pachet din acţiunile Ericsson ; afacerea l-a costat pe Behn 11 milioane dolari, bani gheaţă, precum şi un pachet de acţiuni I.T.T. care dădeau lui Kreuger dreptul să dispună de un loc în Consiliul de administraţie al I.T.T. Încheierea tranzacţiei a fost sărbătorită de Behn în Broad Street printr-un banchet suedez cu 200 de invitaţi.

Peste puţine zile, societatea britanică de expertize „Price Waterhouse" descoperea în evidenţele firmei Ericsson anumite „manipulări" (falsuri) care nu puteau fi explicate. A fost primul indiciu al imensei escrocherii pusă la cale de Kreuger şi că-

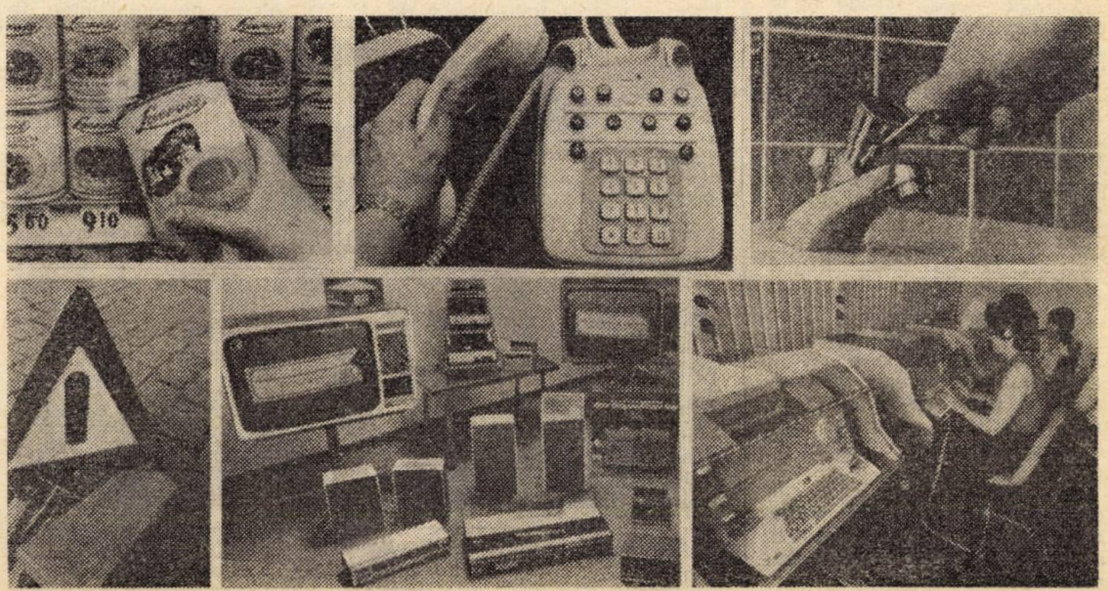

Un imperiu care produce o deconcertantă gamă de obiecte : telefoane, microfoane, televizoare, telexuri, aparatură electrică, instalaţii sanitare etc.

rela i-au căzut victime, la începutul anilor '30, zeci de bănci și întreprinderi europene. George Soloveytchik, biograful lui Kreuger, scrie peste un număr de ani : „Apare cu totul de neînțeles cum a fost posibil ca management-ul (conducerea) I.T.T. să nu fi descoperit acest lucru din timp..." Imediat după descoperirea experților britanici, Behn a informat pe bancherii săi. Scurt timp după aceea, Kreuger se sinucide. Behn trimite la înmormîntare flori în valoare de 75 dolari.

În 1933, Sosthenes Behn devine unicul conducător al I.T.T. : fratele său Hernand — oficial, președinte al I.T.T. — moare subit. Pînă în ultimul moment, acesta influențează pozitiv, temperîndu-l pe Sosthenes, activitatea firmei. De altfel spaniolii îl și numeau „Behn bueno" (Behn cel bun) pentru a-l deosebi de fratele său Sosthenes, „Behn malo" (Behn cel rău). Din acest moment nu mai există decît Behn cel rău.

Tot atunci începe, în zbuciumata istorie a lui I.T.T., un cupitol considerat ca unul din cele mai bine păzite secrete ale firmelor din secolul nostru : relațiile particulare dintre I.T.T. și cel de-al treilea Reich.

La 2 august 1933, noul cancelar al Reichului, Adolf Hitler primește la Berchtesgaden, pentru prima dată, o delegație de oameni de afaceri americani formată din două persoane : Sosthenes Behn și Henry Mann, reprezentantul său în Germania.

Behn era deosebit de interesat să colaboreze strîns cu noul regim al lui Hitler. Pentru aceasta, îl roagă pe consilierul economic Wilhelm Keppler să-i dea numele unor național-socialiști pasibili de a fi numiți în anumite funcții de conducere ale firmelor I.T.T. germane.

Între personalitățile numite de Keppler, se află și Kurt von Schröder de la banca „Stein" din Köln care, ulterior, va ajunge comandant de brigadă SS, dovedindu-se un important intermediar pentru transferul valorilor naziste ale lui Himmler. Behn l-a numit pe Schröder în consiliul de administrație al firmei I.T.T. „Standard Elektrizitäts-Gesellschaft" (SEG).

Imediat după venirea sa la SEG, Schröder a început prin a reorganiza firma. El i-a lichidat datoriile și a aprovizionat-o cu importante comenzi militare. La fel a procedat și cu „Lorenz".

Prin intermediul lui Schröder, Behn a reușit, la scurt timp, să primească o gratificație germană pentru acțiunile întreprinse, pînă la data aceea, de el : în 1935 și 1936, Schröder facilitase cumpărarea de către Banca Reich-ului a unor obligațiuni „Mefo", aparținînd firmei „Lorenz" — ceea ce alte firme refuzaseră. În măsura în care creștea ritmul înarmării, creștea și interesul lui Behn de a investi în Germania și cu atît a fost mai folositor naziștilor sprijinul acordat de el.

Behn a purtat, așa cum s-a descoperit ulterior, mai multe convorbiri cu ministrul aviației Hermann Göring și nu a trecut mult pînă cînd I.T.T. i-a făcut un

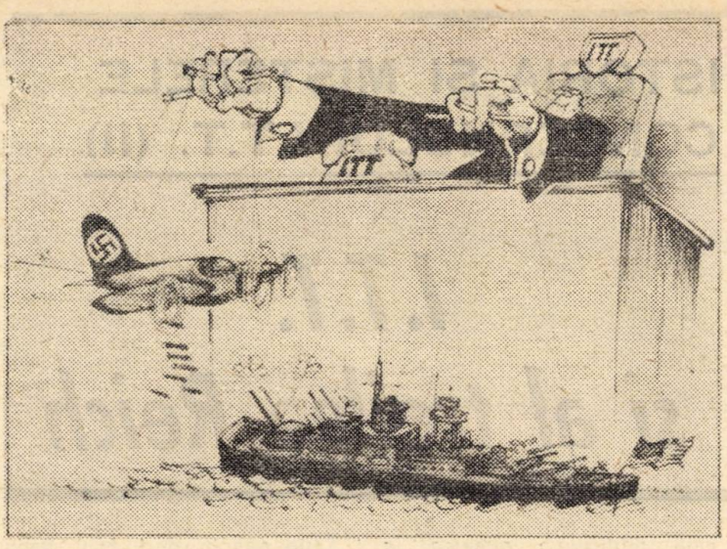

(Din **Der Spiegel**)

mare serviciu. În 1938, „Lorenz" obține o participare de 28 la sută la firma „Focke-Wulf" ale cărei bombardiere urmau să producă grele pierderi convoaielor de aprovizionare aliate.

După război, cînd Schröder a fost audiat de către Tribunalul militar de la Nürnberg, el a declarat că participarea societății „Lorenz" la firma „Focke-Wulf" a fost aprobată de către colonelul Behn, adăugînd : „Din 1933 pînă la izbucnirea războiului, cea mai mare parte a profiturilor societăților germane I.T.T. au fost transferate în Statele Unite firmelor colonelului Behn — cu toate că n-am fost rugat să fac aceasta. Probabil că el nu avea nimic împotrivă ca firmele din Germania, la care el și societățile sale aveau participații, să facă noi investiții, în utilaj și alte instalații industriale, pe baza acestor profituri".

Schröder a fost întrebat : „Ați știut sau ați auzit pe cineva spunînd că, fie colonelul Behn, fie locțiitorii săi de la aceste firme care participau la pregătirea de război a Germaniei, s-ar fi plîns de acest lucru ?". Răspunsul lui Schröder a fost „nu".

Behn avea atît de mare încredere în Hitler încît era gata să dezvolte filialele I.T.T. din Germania în defavoarea celor din alte țări. Cu toate că, în 1935, Hitler a interzis transmiterea de patente și de informații tehnice unor firme din străinătate și, în cazuri excepționale, le condiționa de obținerea unor autorizații, I.T.T. punea la dispoziție, ca și mai înainte, filialelor sale germane patente și mărea importurile din Germania. Un raport din 1943 al guvernului american menționa : „prin finanțarea expansiunii Germaniei, prin înțelegeri, prin împărțirea afacerilor și prin alte metode, I.T.T. a reușit să-și sporească producția din Germania, în timp ce desfacerile celorlalte filiale I.T.T. erau în scădere sau stagnare".

Între timp, în întreprinderile germane ale I.T.T., angajații evrei au fost concediați și înlocuiți. Consiliile de administrație ale societăților I.T.T. din Berlin făceau totul pentru a sublinia că întreprinderile lor sînt germane. Vizitatorii din Statele Unite erau primiți cu foarte puțin entuziasm.

După anexarea Austriei, în martie 1938 firma austriacă I.T.T. „Czeija-Nissl" a fost subordonată centralei din Berlin. Curînd au fost concediați și de aici angajații evrei. Printre ei, și șeful firmei Frank Nissl.

Inițial, naziștii intenționau să subordoneze uzina I.T.T. din Austria Oficiului pentru transferarea proprietăților, pe motiv că aparținuse unor cetățeni americani. Alertat de posibilitatea de a pierde filiala sa austriacă, Behn s-a adresat direct lui Hitler.

După cum a povestit el, ulterior, directorilor săi, în cursul întrevederii, Hitler l-a liniștit în ce privea viitorul tuturor societăților I.T.T. ce activau în cadrul Reichului.

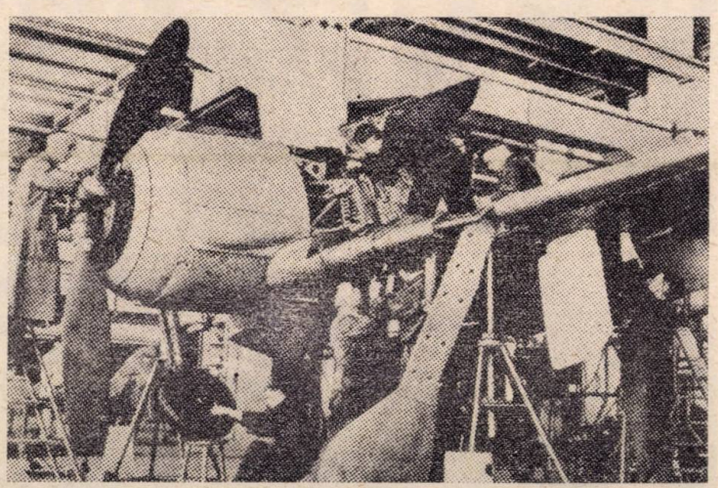

Producție de avioane „Focke-Wulf" : „I.T.T. deținea 28 la sută din capital"

Strînsa colaborare cu Göring

În afara lui Kurt von Schröder, Behn avea în Germania nazistă și un alt prieten de nădejde care i-a făcut mai multe vizite la New York : dr. Gerhard Alois Westrick, din cadrul biroului de avocați „Albert und Westrick — Berlin".

Westrick — fratele mai mare al lui Ludger Westrick, viitorul ministru al cancelariei vest-germane, în guvernul Ludwig Erhard — se ocupa de interesele mai multor firme americane pe teritoriul german. Astfel, a ajuns să lucreze și pentru I.T.T. În colaborare cu biroul de avocați „Sullivan and Cromwell-Washington" precum și cu partenerul acestora, John Foster Dulles, viitorul secretar de stat al S.U.A., Westrick a ajutat firmele americane în realizarea unor importante investiții.

Înainte de izbucnirea războiului, Westrick a descins de mai multe ori la hotelul newyorkez „Plaza" iar, potrivit constatărilor ulterioare ale F.B.I.-ului, notele de plată erau achitate în mod sistematic de către un american: Sosthenes Behn. În 1938, Westrick devine președintele Consiliului de administrație al holdingului tuturor societăților I.T.T. de pe teritoriul german.

Cînd, în septembrie 1939, a izbucnit cel de-al doilea război mondial, societăților I.T.T. din Germania le erau subordonate nu numai firma din Austria, dar și uzinele din Ungaria și Elveția. Dr. Westrick era elementul de legătură între ele. Datorită eforturilor lui Westrick și Schröder în colaborare cu Göring, societățile I.T.T. din Germania ajunseseră la o poziție privilegiată.

Mai tîrziu, Schröder a mărturisit că, în urma intervenției sale pe lîngă dr. Saager de la ministerul economiei Reich-ului, firmele I.T.T. au fost primele societăți străine trecute în evidență ca societăți germane, cu scopul evident de a nu intra în subordinea altor foruri. A fost o victorie a tacticii de cameleon adoptată de Behn : dacă Germania — gîndea el — ar cîștiga războiul, societățile I.T.T. rămîneau germane, dacă Germania pierdea războiul, ele redeveneau americane.

În momentul în care, în primăvara lui 1940, continentul european era cucerit, treptat, de către trupele hitleriste, dr. Westrick își făcea apariția, într-un stil pompos, la New York, descinzînd, împreună cu cei doi fii ai săi, Klaus și Peter, la Hotelul Plaza. Bineînțeles pe banii I.T.T.

Dr. Westrick începu imediat convorbiri cu o serie de oameni

de afaceri americani, printre care și cu Henry Ford, pentru a-i determina să întrerupă livrările către Marea Britanie. Potrivit aprecierii lui Westrick, în cazul în care acest lucru ar fi reușit pe deplin, războiul s-ar fi terminat în mai puțin de un trimestru.

O vreme a fost găzduit la un conac din Scarsdale, în apropiere de New York. A împrumutat o limuzină de la căpitanul Rieber, fostul președinte al Concernului petrolier „Texas Co", care, la fel ca și Behn, simpatiza fățiș cu Germania hitleristă (din acest motiv a și fost, de altfel, silit, în cele din urmă, să demisioneze). Mai mulți oameni de afaceri l-au vizitat pe Westrick, pentru a se informa în legătură cu evoluția relațiilor comerciale cu Germania. Westrick le prezenta tuturor, într-o lumină cît mai favorabilă, perspectivele de dezvoltare a comerțului americano-german în cazul înfrîngerii Marii Britanii.

Cu acest prilej, Westrick s-a dovedit util colonelului Behn, aflat în acea perioadă într-un turneu european. Potrivit relatării ulterioare a F.B.I.-ului, Westrick a scris la Berlin, obținînd pentru Behn permisiunea de a se deplasa pentru trei zile de la Lisabona la Biarritz, pe atunci sub ocupație nazistă. Behn s-a folosit de ocazia oferită, între altele, pentru a-și lua o serie de lucruri personale din reședința sa franceză.

Spre sfîrșitul lunii iulie 1940, cîțiva ziariști ajunseseră, în cele din urmă, pe urmele lui Westrick. Indicații prețioase le-au fost, de altfel, furnizate și de către biroul lui William Stephenson, care conducea activitatea serviciilor britanice de informații din Statele Unite. „New York Times" a dezvăluit mașinațiunile lui Westrick, publicînd, totodată, numele a o serie de oameni de afaceri cu care acesta intrase în legătură.

Sfera de acțiune europeană a „I.T.T. — Berlin"

S-a aflat atunci că Westrick ar fi fost un trimis personal al lui Ribbentrop și că ar fi acționat conform indicațiilor lui Hitler. A rămas, totuși, secret faptul că această călătorie a lui Westrick a fost aranjată de Behn, în cursul ultimului său voiaj de afaceri în Germania și Olanda.

Dr. Westrick a părăsit urgent „Plaza" descinzînd sub numele de Arthur Webster la alt hotel. Apoi, împreună cu însoțitorii săi, a traversat întreg teritoriul S.U.A., a vizitat Grand Canyon și, în cele din urmă, s-a îmbarcat în San Francisco la bordul unui vapor japonez. A ajuns pe un drum ocolit din nou în Germania.

Sosit la Berlin, el îi confirmă lui Schröder puterile discreționare cu care l-a investit Behn pentru a-i reprezenta interesele. Așadar, Westrick trecu din nou în fruntea administrației imperiului german al I.T.T. care cuprindea, în acel moment, aproape întreaga Europă.

Totuși, după cum a declarat Schröder mai tîrziu, Westrick nu a acționat, întotdeauna, în conformitate cu interesele lui Behn. Atunci cînd firma „Lorenz", datorită expansiunii impuse de angajamentele militare, a avut nevoie de un împrumut de 15 milioane mărci, ministerul economiei Reich-ului l-a aprobat, dar cu condiția ca acesta să se realizeze pe baza vînzării de noi acțiuni, astfel încît să se dubleze capitalul. De astă dată, firma „Lorenz" a devenit, într-adevăr, o întreprindere germană, Behn pierzînd controlul asupra ei.

Cu toate acestea, Behn a rămas în bune relații cu naziștii. După cum a comunicat ulterior ministerului american al finanțelor, el l-a căutat de mai multe ori pe Göring pentru a rezolva împreună probleme financiare curente.

Odată, chiar Göring personal l-a rugat pe Behn să întreprindă tatonări în vederea încheierii unei păci separate cu Anglia. Astfel, Behn se pare că a transmis această dorință lui Churchill, Chamberlain și Eden. Totuși, nu s-au găsit, pînă acum, nici un fel de documente care să ateste că destinatarii ar fi primit un asemenea mesaj.

Göring a discutat cu Behn și posibilitatea cumpărării societăților germane aparținînd I.T.T. cu plata în mărfuri sau materii prime livrabile în Elveția. La un moment dat, s-a pus problema ca Behn să primească, în schimbul societăților sale din Germania, o misterioasă firmă americană, de altfel înfloritoare, cu numele de „General Aniline and Film Corporation" (GAF). Era, în fapt, vorba de o firmă aparținînd concernului chimic german „IG-Farben" care producea filme, coloranți și produse chimice pentru piața americană. Adevărații proprietari au putut rămîne mult timp ascunși datorită cunoscutei discreții a băncilor elvețiene. În cele din urmă, negocierile I.T.T. în problema „GAF" au eșuat, firma fiind confiscată de către guvernul american.

De o parte și de alta a Atlanticului

După atacul japonez asupra bazei americane din Pacific, Pearl Harbor, guvernul american a început să se ocupe mai intens de legăturile I.T.T. cu firme aflate în țările inamice.

Colaborării strînse a societăților germane ale I.T.T., conduse de dr. Westrick, cu unele țări din Europa ocupată, precum Franța, Belgia sau Olanda, i se adaugă și problema implicării mondiale a concernului I.T.T. din Germania, care întreținea relații strînse cu țările europene neutre — Spania, Portugalia, Elveția, Suedia — și, în același timp, cu rețeaua latino-americană a firmelor I.T.T.

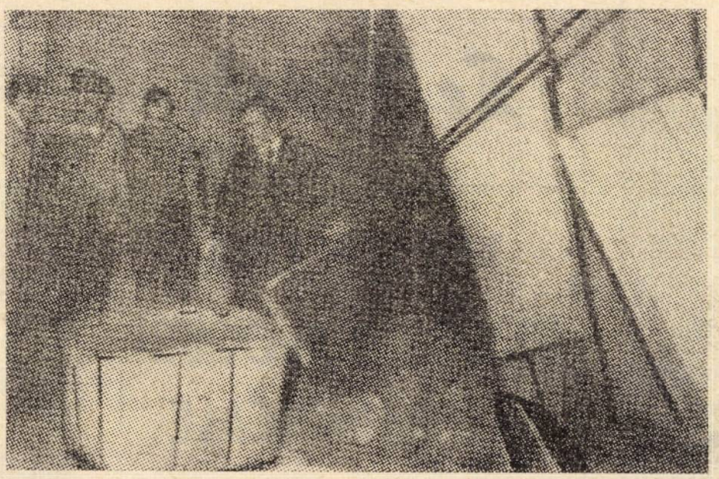

O imagine recentă: zilele trecute, o violentă explozie a devastat sediul I.T.T. din New York

Elveția era pe atunci teatrul unei rentabile colaborări între I.T.T. și puterile Axei. Aici se aflau trei mari firme electrotehnice, între care și o filială a lui Siemens, care nu dispunea decît de capacități limitate, precum și societatea elvețiană „Hasler" care evita să livreze puterilor Axei instalațiile respective.

Filiala I.T.T. din Elveția continua, în schimb, să producă aparatură tehnică pentru Germania. În acest moment, intervine directorul Edouard Hofer, care era și intermediar al lui Westrick și al I.T.T. din Germania, avînd astfel posibilitatea să încheie contracte fără să fie nevoit să părăsească Elveția.

Într-o scrisoare adresată lui Henry Pease de la centrala I.T.T. din New York, Hofer explica faptul că I.T.T.-ul elvețian era nevoit să se aprovizioneze de la firmele I.T.T. din Germania, Italia, precum și de la filiale existente pe teritoriile ocupate — din Belgia, Danemarca, Ungaria și Norvegia. În afara acestui fapt, uzina pe care o conducea era nevoită să execute comenzi ale firmei „Lorenz" din Berlin; în caz contrar, i-ar fi fost refuzate livrările din țările ocupate de către germani.

În anul 1942, raportul anual al I.T.T. indica pierderi în valoare de un milion dolari față de situația din anul precedent — 2,6 milioane dolari. „Filialele din Portugalia, Spania, Suedia și Elveția — se arată în raport — produc, în condiții deosebit de dificile, întrucît numărul pieselor este limitat, iar livrările în vederea înlocuirii lor — efectuate anterior de către anumiți furnizori — nu mai sînt în prezent posibile".

Bineînțeles, raportul nu menționează nici un cuvînt despre greutățile care au putut fi totuși depășite. Raporturile anuale din vremea războiului sînt pline de fraze patriotice și fotografii ale uzinelor I.T.T. pe care flutură drapelul american.

În luna septembrie 1942, Behn a anunțat că, în New Jersey, se va construi o mare uzină I.T.T. destinată producției și cercetării. Cu sprijinul unor ingineri francezi refugiați, institutele de cercetări ale I.T.T. din America au realizat o serie de invenții tehnice, între care „High Frequency Direction Finder" numit în glumă și „Huff-Duff". Era un aparataj de interceptare servind la depistarea submarinelor germane care atacau convoaiele aliate din Atlantic. În timp ce avioanele „I.T.T. — Focke-Wulf" bombardau vasele aliate, aparatajul de interceptare I.T.T. îi prevenea pe aliați de torpilele germane.

În momentul în care, odată cu debarcarea aliaților în Europa, s-a produs o cotitură și în evoluția războiului, colonelul Behn a avut, din nou, posibilitatea să-și dovedească însușirile sale cameleonice. Behn avea atunci 62 de ani și, în ciuda vîrstei, dădea dovadă de o surprinzătoare agerime intelectuală și putere de muncă; totul — pus în slujba profitului. Fără a pierde timp, el a purces la recucerirea teritoriului său european, de astă dată de partea aliaților.

Cînd, la 25 august 1944, colaboratorii I.T.T. din laboratoarele franceze sărbătoreau eliberarea Parisului arborînd drapele tricolore, colonelul Behn își făcu apariția: în uniformă americană de luptă stropită în culorile camuflajului, într-un jeep condus de fiul său William.

Behn intrase în rolul unui specialist în probleme de comunicație, consultant al armatei americane; în realitate, se ocupa cu inspectarea întreprinderilor I.T.T. din Europa occidentală și punerea lor în funcțiune.

El făcu o călătorie de la Anvers la Bruxelles și apoi la Paris. În momentul în care forțele armate aliate înaintau pe teritoriul german, colonelul Behn își dovedea legăturile sale strînse cu armata americană. La vremea respectivă, relațiile dintre armată și lumea de afaceri americană erau suficient de importante pentru a estompa trecutul nazist al I.T.T.

(Va urma)

Новое ВРЕМЯ

MOSCOVA

COOPERAREA ECONOMICĂ SOVIETO-JAPONEZĂ

Revenit de la Tokio, unde s-a aflat în fruntea unei delegaţii a Comitetului sovieto-japonez pentru cooperarea economică, Ivan Semiceastnov, *prim-adjunct al ministrului comerţului exterior al U.R.S.S., s-a referit, în convorbirea cu un redactor al revistei „Novoe Vremea", la unele aspecte ale convorbirilor purtate cu o delegaţie economică japoneză la sfîrşitul lunii august a.c.*

— Convorbirile noastre la Tokio s-au desfăşurat într-o atmosferă bună, de lucru.

Cele două părţi au supus unei examinări minuţioase problemele ridicate la conferinţa economică precedentă. Am examinat, bunăoară, mersul tratativelor privind elaborarea acordurilor de livrare de gaze naturale şi cărbune cocsificabil din Iakuţia în Japonia, a livrărilor de echipamente şi materiale japoneze pentru prospectarea şi exploatarea zăcămintelor sovietice, precum şi transportul produselor. Au fost abordate, de asemenea, alte probleme importante şi anume exportul către Japonia a unor cantităţi de petrol din Tiumen şi achiziţionarea din această ţară, cu credite bancare, a unor maşini, nave şi echipament necesar prospectării şi amenajării zăcămintelor de ţiţei şi transportului lui în Japonia. De asemenea, a fost examinat stadiul convorbirilor în vederea încheierii unui acord asupra prospectării petrolului şi gazelor din insula Sahalin şi a unui al doilea acord de cooperare în exploatarea bogăţiilor forestiere ale Siberiei.

Interlocutorii noştri au relevat progresul realizat în rezolvarea acestor probleme şi au formulat recomandări pentru intensificarea lucrărilor. În cursul discuţiei pe marginea proiectelor de anvergură amintite, partea japoneză şi-a exprimat dorinţa ca noi să ne dăm consimţămîntul la o eventuală asociere a firmelor S.U.A. la realizarea lor. Noi ne-am dat consimţămîntul.

Cele două părţi au constatat că absenţa unei decizii ferme şi definitive a guvernului japonez asupra creditelor bancare pentru realizarea proiectelor frînează convorbirile.

Părţile au fost de acord că cooperarea în realizarea unor proiecte atît de vaste şi pe termen lung poate crea un climat favorabil pentru o nouă creştere considerabilă a schimburilor comerciale sovieto-japoneze. S-a procedat, de asemenea, la un schimb de opinii asupra aplicării acordurilor generale deja existente, ca de pildă primul acord forestier, acordul privind livrarea de echipament şi construirea, cu asistenţă japoneză, a unui port în golful Vranghel, precum şi acordul asupra livrării către Japonia de talaş tehnologic şi de lemn pentru fabricarea hîrtiei din esenţe de foioase, precum şi livrarea de către Japonia a utilajului pentru aceste obiective. Interlocutorii au constatat că aceste acorduri se îndeplinesc favorabil.

Delegaţia sovietică a acceptat propunerea părţii japoneze de a organiza următoarea conferinţă economică — a şasea — a Comitetelor sovieto-japonez şi nipono-sovietic la Moscova, la începutul lunii august 1974. S-a convenit asupra unui proiect al ordinii de zi. Data convocării conferinţei a fost propusă de partea japoneză în speranţa că în acel moment va fi deja soluţionată definitiv problema creditelor bancare pentru U.R.S.S. în vederea începerii proiectelor de anvergură prevăzute şi că acest lucru va permite să se activizeze tratativele asupra acordurilor generale care privesc aceste proiecte.

Le Monde

PARIS

PERSPECTIVA UNOR DIALOGURI INTERSINDICALE

Interviu cu Georges Séguy

secretar general al C.G.T.

— În discursul dv. din 6 septembrie de la Palatul sporturilor aţi declarat că dezvoltarea luptelor muncitoreşti ar putea crea „o situaţie propice schimbărilor politice fără să fie nevoie să se aştepte o scadenţă electorală decisivă". Ce trebuie să înţelegem prin aceasta ?

— Trebuie să înţelegem exact ceea ce am afirmat în cartea mea „Luna mai a C.G.T." Dacă în mai 1968 am fi avut programul comun al stîngii, rezultatul politic al grevei ar fi putut fi altul. Aţi putea atunci să mă întrebaţi dacă credem că ne aflăm în pragul unui nou mai 1968 şi aş răspunde că istoria nu se repetă niciodată de două ori în acelaşi fel, dar că există, incontestabil, în situaţia actuală elemente asemănătoare acelora care au precedat luna mai 1968.

Se pare că lumea uită că în anii 1966—1967 au avut loc conflicte serioase de lungă durată. A descoperi o nouă concepţie a acţiunii muncitorilor francezi prin prisma conflictelor de la Lip sau Romans, mi se pare ceva subiectiv. Acest stil de acţiune revine întotdeauna cînd lupta se ascute între cele două mari clase ale societăţii. Toate aceste conflicte care se prelungesc cristalizează solidaritatea muncitorilor, servesc într-o oarecare măsură drept catalizator şi creează condiţiile unor lupte de o şi mai mare anvergură. Astfel s-au produs lucrurile în 1967 pentru a ajunge la marea grevă din 1968.

Astăzi noi apreciem că criza care afectează capitalismul va continua să se agraveze şi că aspectul ei cel mai periculos pentru muncitori, inflaţia, se va precipita în detrimentul puterii de cumpărare a salariaţilor, al folosirii forţei de muncă şi al drepturilor cîştigate. Credem că ea nu va cruţa nici celelalte categorii ale populaţiei de la oraşe şi sate, aşa după cum o dovedeşte actuala recrudescenţă a luptelor agricultorilor.

— Totuşi, de un an încoace, salariile nu au crescut niciodată atît de repede...

— Noi contestăm mărirea salariilor aşa cum reiese din statisticile oficiale. Preferăm să vorbim despre evoluţia veniturilor familiilor, care ţine seama de prestările sociale şi de creşterea sarcinii fiscale. Toate acestea, comparate cu variaţiile indicelui preţurilor al C.G.T., fac să apară în medie o tendinţă spre stagnarea puterii de cumpărare : creşterea în sectorul particular este minimă, iar în sectorul public şi naţionalizat se înregistrează o scădere.

Nu este deci nerealist să considerăm că conflictele sociale se vor intensifica şi nu numai printre muncitorii salariaţi, şi că vor tinde să conveargă spre o exigenţă generală de schimbare politică.

Astfel, la noi se poate crea, chiar înainte de o scadenţă electorală prevăzută de calendarul politic, o situaţie caracterizată printr-o voinţă populară majoritară de schimbare. Într-un asemenea caz, pot exista mai multe modalităţi legale ca stînga să ajungă la putere, fiind de la sine înţeles că în orice ipoteză votul universal va fi cel care va hotărî — acest judecător

suprem în fața căruia, potrivit declarațiilor lui A. Peyrefitte, conducătorii U.D.R. ar fi refuzat să se încline, dacă ar fi acordat majoritatea stîngii în martie trecut.

— Îi îndemnați pe militanții C.G.T. să nu se teamă de acțiuni curajoase și ați dat ca exemplu imaginația de care au dat dovadă muncitorii de la Lip.

— Muncitorii au întotdeauna nevoie să dea dovadă de imaginație pentru a-și apăra interesele. Am fost întrebat dacă am descoperit importanța „inițiativei creatoare a maselor" odată cu conflictul de la Lip. Desigur că nu. Studiindu-l pe Lenin acum 25 de ani, am început să înțeleg sensul profund al acestui fapt, la fel ca mulți militanți muncitori din generația mea.

Ceea ce este interesant în fenomenul Lip este preocuparea pe care o au militanții sindicali de a scoate în evidență particularitățile producției lor pentru a rezista, asigurîndu-se de sprijinul muncitorilor și de simpatia opiniei publice.

În această afacere, unde s-a pus în mare măsură problema legalității, nu trebuie să uităm că la început principala ilegalitate a fost comisă de patronat care a operat concedieri, violînd reglementările în vigoare. Ar fi mult de spus sau mai degrabă de filozofat asupra a ceea ce trebuie înțeles prin respectul și violarea legalității în materie de acțiune sindicală.

Cînd minerii din Asturia fac grevă, în pofida unei legislații ce interzice exercitarea dreptului la grevă în Spania franchistă, legitimitatea este de partea lor. Cînd muncitorii se ridică pentru dreptul lor la muncă, la viață al familiilor lor, trecînd de limita mijloacelor de acțiune la care au dreptul, cine poate contesta că legitimitatea este de partea lor ? În sfîrșit, a trebuit să se treacă peste „legalitatea" lui Pétain pentru a-l combate pe ocupantul nazist. Nu sîntem niște dogmatici ai legalismului.

— Peste cîteva zile veți relua discuțiile cu C.F.D.T. cu privire la socialism. Care sînt elementele care vă încurajează să reluați discuția ?

— Dezbaterea cu privire la socialism a permis degajarea a numeroase puncte de acord și scoaterea în evidență a punctelor de dezacord. Poziția C.F.D.T. cu privire la programul comun a împiedicat continuarea dezbaterii în măsura în care ea nu putea evolua spre trecerea de la capitalism la socialism. În plină bătălie pentru programul comun, noi nu voiam să se creeze iluzia posibilității trecerii de la capitalismul monopolurilor la socialism, fără tranziție.

În fața interlocutorilor noștri de la C.F.D.T., noi am susținut întotdeauna ideea necesității unei tranziții democratice, care să deschidă calea socialismului.

Astăzi tovarășii de la C.F.D.T. se declară dispuși să discute această chestiune. Este ceva nou. Dacă din dezbaterea noastră sindicală rezultă idei sau propuneri susceptibile să precizeze anumite capitole ale programului comun și să-l îmbunătățească, vom fi primii care ne vom felicita de acest lucru.

Pentru noi programul comun nu este o biblie, ci mijlocul de a ajunge la o vastă uniune populară necesară pentru schimbările și transformările progresiste de care Franța are nevoie. În primul rînd, pentru realizarea acestui obiectiv noi vrem să colaborăm cu C.F.D.T.

— În timp ce direcțiunile confederale ale C.G.T. și C.F.D.T. se arată hotărîte să practice unitatea de acțiune, se manifestă reticențe uneori remarcabile, de o parte și de alta, în sindicatele de la bază sau în uniunile locale. Oare persistența unor asemenea atitudini nu pune în cauză spiritul unitar ?

— În ceea ce ne privește, continuăm să fim în favoarea unei concepții tot mai avansate în cadrul organizației noastre sindicale cu privire la raporturile unitare cu celelalte organizații, bazată pe toleranță, deschidere, spirit democratic și descoperirea într-o atmosferă frățească a tot ceea ce ne poate uni. Nu aș afirma că pe acest plan n-ar mai fi necesară perseverența.

— Luna viitoare veți relua împreună cu alte organizații sindicale contactele cu Consiliul Patronatului Francez pentru a discuta îmbunătățirea condițiilor de muncă.

— Reprezentanții noștrii își vor confirma voința de a obține ca negocierea să înglobeze toate aspectele îmbunătățirii condițiilor de muncă : durata, prevenția, igiena, securitatea, pregătirea, clasificările.

Nu ne facem însă iluzii în ceea ce privește intențiile patronale și guvernamentale în această direcție. Caracterul restrictiv al proiectului de lege al guvernului arată, evident, că muncitorii nu pot renunța la acțiune pentru a-și îmbunătăți condițiile de muncă...

PRESSE INFORMATIONEN

COMERȚUL DINTRE R. D. G. ȘI ȚĂRILE CAPITALISTE DEZVOLTATE

G. Beil
secretar de stat la Ministerul pentru Economia Externă a R. D. Germane

EFECTELE pozitive pe care le are progresul înregistrat de eforturile de destindere ale statelor socialiste asupra cooperării economice favorizează dezvoltarea relațiilor economice externe ale R. D. Germane cu statele industriale capitaliste.

Acordurile pe termen lung privind colaborarea economică, industrială și tehnico-științifică pe care R. D. Germană le-a încheiat în ultimele luni cu Italia, Finlanda și Franța, precum și acordurile comerciale pe termen lung cu Islanda, Suedia și Finlanda constituie temeiuri pentru dezvoltarea în perspectivă a relațiilor economice, pe bază de egalitate în drepturi și avantaj reciproc.

Dezvoltarea din ultimii ani a comerțului exterior între R. D. Germană și țările capitaliste industriale creează o bază de plecare favorabilă pentru extinderea multilaterală a relațiilor economice externe. În comparație cu perioada de referință din anul precedent, comerțul cu țările capitaliste industriale a crescut în primul semestru al anului 1973 cu 11 la sută. Cu Franța, Italia și Suedia se constată o evoluție deosebit de favorabilă.

Cifrele dovedesc creșterea capacității economice a R. D. Germane și sporirea aprecierii de care se bucură produsele exportate în țările capitaliste industriale.

8 la sută din totalul aparatelor optice și mecanice pe care le cumpără Suedia sînt livrate de industria mecanicii fine și optice a R.D.G. La aparatele de fotografiat — în cadrul unei puternice concurențe internaționale — acest procent este de 7 la sută. R.D.G. a cucerit poziții stabile de piață pentru mașinile-unelte în Marea Britanie și Japonia. De exemplu, jumătate din mașinile de rectificat ghidaje din Japonia provin din R.D.G. Tricotezele rectilinii fabricate în R.D.G. sînt, de pildă, foarte solicitate în Belgia. Produsele chimiei din R.D.G. au un cerc de clienți fermi în Austria.

Pe de altă parte, în cadrul dezvoltării economiei naționale planificate, R.D.G. a

Portul maritim al Rostock-ului, unul din marile centre industriale ale R.D.G.; în fotografie — descărcarea importurilor de lemn; „în țările industriale capitaliste există un interes crescînd pentru dezvoltarea relațiilor economice externe cu R.D.G."

importat într-o măsură apreciabilă mașini și instalații, precum și materii prime industriale din țările industriale capitaliste. Mașini de construcție de cale ferată și alte aparate din Austria contribuie la modernizarea rețelei căilor ferate din R.D.G. Produsele chimice și metalurgice sînt prelucrate în continuare în R.D.G. Pentru completarea nevoilor de bunuri de consum de valoare ridicată pentru populație au fost importate mari cantități de fibre textile și confecții de lux din Italia, Marea Britanie, Franța, Belgia și Austria, încălțăminte și îmbrăcăminte de piele din Italia și Franța. Lista ar putea fi completată și cu alte exemple.

A sosit timpul ca, prin noi acorduri guvernamentale pe termen lung, să se precizeze în care anume domenii și în ce mod pot fi dezvoltate relațiile în perspectivă largă. Avînd în vedere faptul că în R.D.G. se lucrează deja la planificarea pînă în 1980, astfel de precizări pot cîștiga o și mai mare importanță pentru viitor.

De ani de zile există comitete comune economice ale R.D.G. cu Finlanda, Franța și Japonia, precum și comisii mixte formate în ultimele luni, care servesc dezvoltării continue pe termen lung a relațiilor economice și tehnico-științifice cu țările capitaliste industriale, pe baza egalității în drepturi și avantajului reciproc. Activitatea constructivă a acestor organe va favoriza luarea de alte măsuri pentru promovarea comerțului.

Asemenea pași sînt adecvați folosirii climatului favorabil existent pe continentul european în practica relațiilor bilaterale în avantajul reciproc.

Rinascita

ROMA

AFGANISTANUL ÎN SECOLUL XX

INSTAURAREA Republicii va determina oare Afganistanul să-și slăbească legăturile cu un sistem paternalist-feudal și să accelereze pasul pe calea vieții moderne, făcînd mai puțin apăsătoare izolarea față de lumea modernă dinafară și valorificîndu-și mai profund resursele locale ? Într-o astfel de întrebare sînt conținute motivele fundamentale și perspectiva mai largă a unei schimbări care l-a surprins pe însuși regele Zahir și o opinie publică internațională care foarte rar are prilejul să analizeze poziția geo-politică a acestei țări muntoase, îndepărtate și despărțite de mare, a cărei populație (în proporție de o treime nomadă și care niciodată nu a fost recenzată) pare să atingă 13 500 000 locuitori.

Noul regim de la Kabul pare mult mai mult preocupat să-și găsească o linie proprie de acțiune în interior, adică să descopere echilibrul corect între o indispensabilă evoluție administrativ-socială și cucerirea unor ritmuri mai înalte de dezvoltare economică. Cheia viitorului stă în capacitatea de a scoate Afganistanul dintr-o stagnare și o somnolență care s-au prelungit excesiv. Este și scopul unei răsturnări care prin mijlocirea armatei, organul cel mai modern și mai eficient al țării, a înlăturat odată cu monarhia o piedică instituțională cunoscută în calea progresului națiunii. Din acest punct de vedere, întregul eveniment se poate în mod întemeiat înscrie, cel puțin ca tendință, în capitolul aspirațiilor și luptelor popoarelor pentru dezvoltare.

Pînă recent, Afganistanul era condus de o monarhie bazată pe lealități tribale, care încă din secolul trecut apăruse în contradicție cu însăși natura sa de afirmare a autorității statului central. Monarhia nu a reușit să înlăture haosul și corupția, din cauza incapacității intrinsece de a tăia firele cîrdășiei cu puterile locale, la care o constrîngea permanent Adunarea Națională a „notabilităților", un organism mai influent și, în cadrul sistemului, mai reprezentativ decît Parlamentul însuși. Într-o țară în care nu există partide și în care un efectiv schimb și o efectivă confruntare de idei sînt necunoscute, politica s-a limitat întotdeauna la „marile familii", în primul rînd familia domnitoare, și apoi șefii de armată, latifundiarii, capitalul comercial și, în măsură mult mai mică, profesioniștii și intelectualii. Din rîndurile păturilor „noi" (și în relativă dezvoltare) s-au ridicat permanent semnele de nemulțumire și protest, cu nimic potolite de „experimentele democratice" patronate de rege însuși, conform Constituției din 1964. Parlamentul a avut întotdeauna un rol pur consultativ, a fost menit să aprobe retrospectiv bugetele, putea interpela un ministru, dar, odată primit „răspunsul", nu-l mai putea discuta.

Daud a vorbit despre venirea la putere a unei „democrații reale". Cererile de participare au devenit, treptat, mai intense. În ultimii 8—10 ani, studenții au făcut să se audă glasul revoltei în Universitatea de la Kabul (3 000 de studenți la o populație orășenească de aproape jumătate de milion), unde poliția a intervenit cu duritate în diferite prilejuri pentru a pune capăt manifestațiilor ramurii de tineret a Ligii Awami, în curs de constituire. În momentul prăbușirii monarhiei, Afganistanul se află în perioada îndeplinirii, fără mult succes, a celui de-al treilea plan cincinal al său, care nu a afectat cu nimic structurile social-economice.

90 la sută din populație depinde de agricultură, adică activează într-o economie de subzistență în cadrul unei rețele de relații feudale. Pămînturile sînt cultivate numai în proporție de 5-6 la sută (3 500 000 hectare) din întreaga suprafață. Creșterea vitelor (15 000 000 ovine, 5 500 000 piei de miel karakul anual) are o importanță hotărîtoare. Dar, treptat, se extind culturile cu caracter comercial, se intensifică de asemenea procesul de dislocare de la sate, fără o posibilitate corespunzătoare de absorbire a forței de muncă la orașe. Slăbește îndeosebi poziția dijmașilor, care înregistrează o decădere a drepturilor lor asupra bucății de pămînt pe care o au în folosință.

Afganistanul este bogat în minereuri, dar este un potențial care în mare parte abia urmează să fie exploatat. Sectorul tradițional este reprezentat de prelucrarea pietrelor semiprețioase (unul dintre exporturile „tipice" împreună cu pieile). Sectorul modern înregistrează creșterea producției gazului natural, cu mijloace financiare și asistență tehnică sovietică, și primele proiecte pentru exploatarea unei imense capacități hidroenergetice.

Într-o țară în care dezvoltarea depinde atît de strîns de comerțul exterior, poziția negustorimii are o importanță excepțională. „Monopolul licențelor" a creat în ultimii 40 de ani o pătură de multimiliardari, o restrînsă „burghezie compradoră", care domină practic prima Bancă Națională a Afganistanului, constrîngînd statul să creeze o a doua instituție de credit public, dar reușind să condiționeze în orice caz opțiunile economice cele mai importante. De mult timp, cercurile cele mai luminate cer o intervenție radicală a statului, adică redobîndirea unui patrimoniu și a unei bogății lăsate de decenii în seama intereselor particulare.

Același raționament este valabil în ce privește învățămîntul public. Studenții au fost primii care au aplaudat venirea la putere a lui Daud pentru că speră să se pună capăt unui sistem de selecție după criteriile castei și privilegiilor, ce rezervau posturile în universitate și bursele de studiu în străinătate vîrfului unei piramide și așa restrînse.

Prințul Daud nu este un nume nou în politica Afganistanului. Din 1953 și pînă la brusca lui înlăturare din 1963 a îndeplinit funcția de prim-ministru într-un guvern care, cu toate limitele de manevră impuse de prezența monarhului, dăduse absolută prioritate dezvoltării economice, eficienței administrative, lărgirii sferei de consens în rîndurile păturilor de la orașe și ale intelectualilor. Sub Daud s-a înregistrat și răsturnarea unei politici de „ajutoare" externe care avusese pînă atunci pe primul loc S.U.A. Afganistanul are și acum de suferit de pe urma poverii dobînzilor masive la împrumuturi. La ultimul buget, dintr-un total de 60 milioane dolari anual, numai refinanțarea datorii-

Vedere panoramică a capitalei afgane, Kabul

lor acumulate anterior a ajuns la 18 milioane dolari anual. Zgomotosul faliment al proiectului de irigare a văii Helmand, la granița cu Pakistanul („paradisul verde" promis de tehnicienii americani a rămas un miraj), a accelerat o inversare de tendință în „ajutoare". Cele din S.U.A. au înregistrat un declin tot mai accentuat, și Daud a fost acela care a intensificat contactele și schimburile cu Uniunea Sovietică și alte țări socialiste. Rețeaua foarte bună de drumuri naționale, ce străbat de la un capăt la altul țara, legînd Kabulul de punctele comerciale de desfacere de-a lungul granitei pe Amu-Daria, sînt o mărturie concretă (îndeosebi într-o regiune lipsită de căi ferate) a valabilității unei politici de diversificare a cooperării economice.

Nu va fi ușor să se determine intrarea Afganistanului în secolul XX, iar calea de străbătut nu poate fi scurtată prin intervenții miraculoase. Dar un obstacol de mare importanță a fost înlăturat în măsura în care în jurul coroanei se împleteau : acel nepotism care disprețuia orice tentativă de democratizare promisă (și niciodată realizată) de Constituția din 1964 ; provincialismul și izolarea de o politică devenită o feudă de familie în mîinile șefilor marilor caste ; precumpănirea capitalului privat în cadrul statului, prin intermediul monopolului virtual al comerțului exterior de care, în ultimă analiză, depinde posibilitatea de finanțare și de dezvoltare a industriei naționale. Se remarcă, de fapt, un proces de întinerire a tradiționalei societăți afgane și de promovare și întărire a vieții sale economice.

Antonio Bronda

PROFIL

WILLI STOPH

președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane

Willi Stoph s-a născut la 9 iulie 1914 la Berlin, într-o familie de muncitori. După absolvirea școlii elementare, a învățat meseria de zidar. A început să muncească de la vîrsta de 14 ani. Dornic de învățătură, a reușit să se califice tehnician constructor, însușindu-și, totodată, cunoștințe temeinice în diferite alte domenii. În 1928 a fost primit în Uniunea Tineretului Comunist, unde desfășoară o vie activitate îndeplinind diferite funcții de răspundere. În 1931 devine membru al Partidului Comunist din Germania, în rîndurile căruia se remarcă printr-o activitate politică susținută. A participat din tinerețe la luptele de clasă ale muncitorimii germane împotriva amenințării naziste. Începînd din 1933, după venirea la putere a naziștilor, și pînă în 1945, Willi Stoph a luat parte activă la lupta de rezistență antifascistă în ilegalitate.

În anii postbelici, își consacră eforturile edificării unei Germanii noi, democratice. I-au fost încredințate funcții de răspundere în aparatul de partid și de stat, în special în dezvoltarea industriei și construcțiilor, precum și în formarea Armatei populare naționale. După unificarea partidului comunist cu partidul social-democrat, Willi Stoph conduce, din 1947 pînă în 1950, Secția economică a C.C. al P.S.U.G. În 1950, el este ales, de Congresul al III-lea al partidului, membru al Comitetului Central al P.S.U.G. În perioada 1950—1953, a activat ca secretar al C.C. al P.S.U.G., iar în 1953 a fost ales în Biroul Politic. Din 1950, este deputat în Camera Populară a R.D. Germane. În 1954—1962, Willi Stoph a deținut funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.D.G., iar în 1962—1964 pe cea de prim-vicepreședinte al guvernului. Camera Populară l-a desemnat, în septembrie 1964, președinte al Consiliului de Miniștri. Din același an a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Consiliului de Stat al R.D.G. La 3 octombrie a.c., Camera Populară l-a ales în înalta funcție de președinte al Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane.

Willi Stoph a adus o contribuție însemnată la întărirea multilaterală a R.D.G., la dezvoltarea și perfecționarea activității de conducere a statului. Pentru meritele sale, i-au fost conferite numeroase ordine și medalii.

New Age
NEW DELHI

BANGLADESH: ACȚIUNEA COMUNĂ A CELOR TREI PARTIDE

LA 3 SEPTEMBRIE, în Bangladesh a avut loc un eveniment foarte important : conducătorii Ligii Awami, ai Partidului Național Awami, condus de Muzaffar Ahmed, și ai Partidului Comunist din Bangladesh (P.C.B.) s-au întrunit sub președinția șeicului Mujibur Rahman și au hotărît să acționeze în comun pentru înfăptuirea celor patru principii călăuzitoare ale statului și anume : naționalism, democrație, secularism și socialism.

În urma rezultatelor întrunirii, cele trei partide vor lupta în comun, pe baza unei platforme comune, menită să elibereze țara de pericolul reprezentat de forțele antinaționale, de speculanți și de alte elemente corupte și vor colabora pentru rezolvarea numeroaselor probleme care se pun în fața țării.

În trecut, cele trei partide au acționat cîtva timp în comun în anumite probleme concrete, dar nici una din aceste acțiuni unite nu a depășit problemele concrete pentru care au fost organizate. Acum, este prima dată cînd cele trei partide patriotice din Bangladesh au convenit asupra unui front unit, foarte larg programatic.

Detaliile organizatorice și programatice ale frontului unit urmează abia să fie precizate. Urmează, de asemenea, să fie precizată problema dacă frontul unit va fi extins la nivel ministerial, sub forma unui comitet consultativ al celor trei partide. Dar ceea ce s-a realizat deja constituie, fără îndoială, unul din evenimentele politice cele mai importante din Bangladesh. Dacă va fi menținută și dezvoltată, această unitate va contribui la consolidarea suveranității și economiei tînărului stat. Partidul Comunist din Bangladesh s-a pronunțat permanent pentru realizarea acestei unități. După obținerea suveranității, P.C. din Bangladesh a relevat, în repetate rînduri, că rezultatele de pînă acum ale tînărului stat nu pot fi menținute și nici consolidate și că politica progresistă a guvernului, concretizată în naționalizare, secularism și prietenie cu țările antiimperialiste și socialiste nu poate fi înfăptuită, fără unitatea celor trei partide patriotice principale din țară. Problemele țării, a arătat P.C. din Bangladesh, sînt prea vaste și dificile pentru a fi rezolvate de un singur partid. Rezolvarea lor, a subliniat P.C.B., depinde de valorificarea potențialului uriaș de forță de muncă al țării într-o mișcare națională pentru reconstrucție. Numai efortul unit al partidelor patriotice poate declanșa și dirija acest entuziasm de masă.

Interesant este faptul că din conducerea Ligii Awami, cel care s-a pronunțat cel mai ferm în favoarea unității a fost însuși șeicul Mujibur Rahman... Încă din aprilie 1972, el a reafirmat acest apel cu prilejul întrunirii Consiliului partidului său. Abia în ultimele patru luni însă, s-au înregistrat unele progrese concrete în direcția unității, sub forma unor acțiuni unite. La 19 august 1973, șeicul a adresat un nou apel la unitate cu prilejul ședinței inaugurale a Conferinței Ligii Studenților din Bangladesh (Liga Awami). P.C. din Bangladesh a salutat apelul și a luat inițiativa de a atrage cele trei partide într-un front unit.

Frontul unit al celor trei partide are în fața sa o sarcină dificilă, deoarece s-au irosit luni de zile, timp în care situația generală din Bangladesh s-a înrăutățit.

Alianța celor trei partide poate, totuși, schimba această orientare, deoarece în Bangladesh forțele patriotice sînt mai puternice decît toate forțele dezbinării.

Unitatea celor trei partide constituie, deci, un pas important în direcția justă. Celelalte progrese pe calea succesului vor depinde de modul în care fiecare partid va adera la spiritul unității și cum va înfăptui programul și, în primul rînd, în ce măsură vor putea atrage masele împotriva forțelor antisociale și antinaționale, pentru deșteptarea națională.

POSTA REDACTIEI

„Căştile albastre"

Mihai Alexoaie, Cimpulung Moldovenesc, jud. Suceava. Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite a căpătat, după adoptarea rezoluţiei din 3 noiembrie 1950, competenţă în caz de ameninţare a păcii, de ruptură a păcii şi de agresiune atunci cînd absenţa unanimităţii paralizează Consiliul de Securitate: ea face recomandări chiar şi în ce priveşte folosirea forţei armate pentru restabilirea ordinii şi securităţii. Astfel, a fost creată o forţă de urgenţă a Naţiunilor Unite, aşa-numitele trupe O.N.U., formată din contingente naţionale (statele membre au datoria să pună la dispoziţia Organizaţiei forţe armate, asistenţă şi facilităţile necesare menţinerii păcii şi securităţii), dar depinzînd de Organizaţie. Li se mai spune şi „căştile albastre".

„Afacerea Agnew"

Alexadru Dan, Bucureşti ; S. Viorel, Braşov. Theodore Spiro Agnew, vicepreşedinte al Statelor Unite, a fost acuzat cu cîtva timp în urmă de a fi luat (sau „acceptat") mită. Ştirea a produs surpriză la început, apoi s-au aflat amănunte : înainte de a deveni vicepreşedinte, pe vremea cînd era guvernator al statului Maryland, diferite firme îi ofereau „onorarii" de mii de dolari săptămînal, preţuri de favoare la un hotel Sheraton, alte diverse „atenţii", ceea ce a şocat : această mită a continuat şi după numirea lui Agnew în funcţia actuală. A fost deschisă o anchetă şi, potrivit unor declaraţii ale procurorului general Elliot Richardson şi ale adjunctului său principal Henry Petersen, s-au strîns suficiente dovezi pentru a se cere vicepreşedintelui să se prezinte în faţa unui juriu şi a unei Camere de punere sub acuzaţie. S-a aflat, concomitent, că Agnew ar fi inculpat doar de delicte minore, dacă ar accepta să demisioneze. Or, pînă acum, Spiro Agnew a refuzat categoric. Marele Juriu este o comisie compusă, în general, din 20-25 de persoane ; e numit de guvernul federal sau de guvernul unui stat, pentru a stabili adevărul în legătură cu acuzaţiile ce se aduc unei persoane. Dacă acest juriu ajunge la concluzia că acuzaţiile sînt adevărate, persoana este adusă în faţa justiţiei. Se pare că, în cazul lui Agnew, se va refuza procedeul numit „impeachment" (procedură prin care Congresul poate suspenda pe preşedinte sau vicepreşedinte). În cazul în care Camera Reprezentanţilor hotărăşte, cu o majoritate simplă, că acesta a violat constituţia, poate fi decretat „impeachment" ; urmează ancheta Senatului, condus de primul judecător al Curţii Supreme. Dacă Senatul, cu o majoritate de două treimi, confirmă acuzaţiile formulate de Camera Reprezentanţilor, acuzatul e demis din funcţiile sale. Acest procedeu a fost folosit o singură dată în istoria S.U.A., împotriva preşedintelui Andrew Johnson, succesorul lui Lincoln, cînd Senatul, cu un vot lipsă, n-a reuşit să confirme acuzaţiile Camerei. Spiro Agnew este al treilea vicepreşedinte american pe cale de a fi adus în faţa justiţiei : în 1826. John C. Calhoun a fost acuzat de a-şi fi însuşit unele beneficii dintr-un contract al armatei, pe vremea cînd era ministru de război, dar a fost declarat nevinovat ; vicepreşedintele Schuyler Colfax (Ulysses Grant era preşedinte) a fost acuzat de a fi acceptat mită pe vremea cînd era speaker al Camerei dar, întrucît delictul era anterior noii sale funcţii, Camera s-a pronunţat contra „impeachment"-ului. În cazul lui Spiro Agnew, mulţi sînt de părere că singura ieşire este demisia sa. Preşedintele Nixon a cerut să fie privit cazul cu toată seriozitatea, întrucît acuzaţiile sînt grave. Deocamdată este greu să se prevadă în ce fel se va sfîrşi „afacerea Agnew" : printr-o aducere a vicepreşedintelui american în faţa unui Mare Juriu, prin demisia sa ori prin înlăturarea sa din funcţie. „Afacerea Agnew" a cunoscut un aspect nou către sfîrşitul săptămînii trecute, cînd avocaţii vicepreşedintelui au remis citaţii judiciare pentru patru cotidiene şi două mari săptămînale („Washington Post", „Washington Star News", „The New York Times", „New York Daily News", „Time" şi „Newsweek"), cerîndu-le să facă cunoscute originea informaţiilor pe care le-au publicat în legătură cu Agnew. Aceiaşi avocaţi susţin că Marele Juriu care se ocupă de acţiunile de corupţie şi trafic de influenţă (din Baltimore) nu poate inculpa un vicepreşedinte atît timp cît nu a fost destituit de Congres ori n-a renunţat singur la funcţia sa. Pe de altă parte, într-un memoriu adresat Curţii din Baltimore, Departamentul Justiţiei a propus o formulă de compromis : dacă Agnew este inculpat de Marele Juriu din Maryland, procesul va fi amînat pentru a permite Camerei Reprezentanţilor să-şi urmeze propria ei anchetă, în vederea angajării unei proceduri de destituire. Agnew a susţinut de mai multe ori, recent, că un vicepreşedinte în exerciţiu nu poate fi inculpat, iar acuzaţiile ce îi sînt aduse nu pot fi examinate decît de Camera Reprezentanţilor. **Fotografia din stînga** îl reprezintă pe vicepreşedinte în biroul său.

S. Variu, Oradea, str. Severinului 4, et. I, ap. 13 ; Tinca Ionescu, Bucureşti, str. Seculor nr. 6, sector 5, tel. 83 92 79 oferă spre vînzare, tuturor celor interesaţi, colecţia completă a revistei „Lumea".

Doina Lăzăroiu, com. Asău, jud. Bacău. Vă mulţumim pentru aprecieri. Femeile-şefi de stat la care vă referiţi (sînt de fapt regine) sînt : Elisabeta a II-a — Marea Britanie, Margareta a II-a — Danemarca, şi Iuliana — Olanda. Femei prim-miniştri sînt trei : Indira Gandhi — India ; Golda Meir — Israel ; Sirimavo Bandaranaike — Sri Lanka. Veţi găsi răspuns la celelalte întrebări ale dv. într-unul din numerele noastre viitoare.

Ion Stancu, Constanţa. Rezultatele definitive ale alegerilor din Argentina au fost : Juan Peron şi Isabel Peron (Frontul justiţialist) — 7 381 249 voturi (61,85 la sută din total) ; Ricardo Balbin şi Fernando de la Rua (Uniunea civică radicală) — 2 905 235 voturi (23,34 la sută din total) ; Francisco Marinque şi Rafael Martinez Raymonda (Alianţa populară federalistă) — 1 445 981 voturi (12,11 la sută din total). În unele regiuni, generalul Peron a obţinut, afirmau agenţiile de presă, un procentaj impresionant. Astfel, în provincia Tucuman el a obţinut 77,40 la sută din totalul voturilor exprimate, în provincia Jujuy, 76,15 la sută din voturile exprimate, în Salta, 73,63 la sută din voturile exprimate, la Buenos Aires, 64,24 la sută din voturile exprimate. **Imaginea** pe care o alăturăm acestui răspuns reprezintă unul din momentele în care susţinătorii lui Juan Peron sărbătoresc, în faţa palatului prezidenţial, victoria liderului lor.

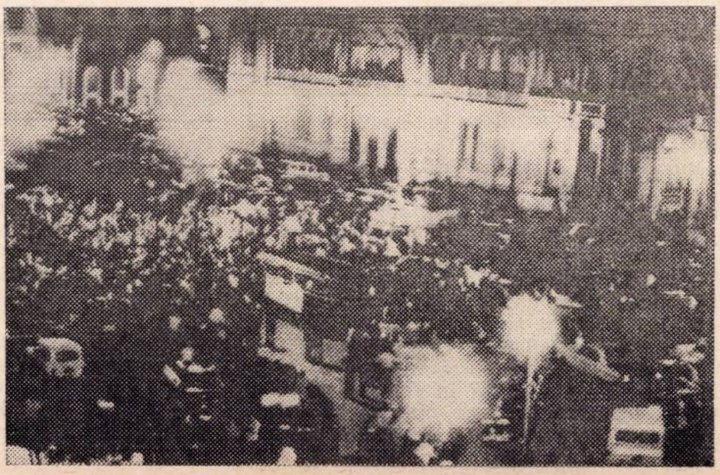

POSTA REDACȚIEI

Lin Biao

Stancu M. Dumitru, com. Mischii, jud. Dolj ; Nelu Blaga, Arad. Într-adevăr, Lin Biao a fost înlăturat din conducerea Partidului Comunist Chinez în septembrie 1971. În raportul prezentat recent în fața celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Chinez, se arată : „...Lin Biao s-a alăturat partidului comunist în primele timpuri ale noii revoluții democratice din China. Chiar în acel moment, el era pesimist în ce privește revoluția chineză. Imediat după adunarea de la Kutien (decembrie 1929), președintele Mao a scris o amplă scrisoare «o scînteie a unui foc aprins în preerie», adresată lui Lin Biao, în care încerca, cu seriozitate și răbdare, să-l educe. Dar, așa cum au arătat ulterior faptele, concepția idealistă și burgheză despre lume a lui Lin Biao nu a fost deloc refăcută". Făcîndu-se o analiză a activității lui Lin Biao în preajma, în timpul și după Congresul al IX-lea al P.C. Chinez (aprilie 1969), în raportul Congresului al X-lea se spune: „După cum știm cu toții, raportul politic prezentat la Congresul al IX-lea a fost elaborat sub conducerea personală a președintelui Mao. Înaintea Congresului, Lin Biao a prezentat proiectul unui raport politic, în colaborare cu Cen Bo-da. Ei se împotriveau continuării revoluției sub dictatura proletariatului". Aceasta era de fapt — se arată în documentul citat — „o versiune pusă la punct, în condiții noi", a ceea ce „Liu Șaoți și Cen Bo-da strecuraseră în rezoluția Congresului al VIII-lea". Acest proiect al lui Lin Biao și Cen Bo-da a fost respins de Comitetul Central. Lin Biao — se arată, de asemenea, în raport — l-a sprijinit în secret pe Cen Bo-da în opoziția acestuia față de raportul politic elaborat sub conducerea președintelui Mao. Abia mai tîrziu a acceptat Lin Biao linia politică a Comitetului Central. „Totuși, — se arată în raport — atît în timpul cît și după Congresul al IX-lea, Lin Biao și-a continuat uneltirile și actele de sabotaj în pofida mustrărilor, admonestărilor și eforturilor depuse de președintele Mao și de Comitetul Central al partidului pentru a-l salva. El a continuat pe calea efectuării unei lovituri de stat care a eșuat la cea de-a doua plenară a celui de-al IX-lea Comitet Central din august 1970 ; apoi, în martie 1971, el a elaborat planul în vederea unei lovituri de stat armate contrarevoluționare, intitulat «Schiță de proiect 571». La 8 septembrie, el a declanșat lovitura". Lin Biao — se arată în raport — a murit la 13 septembrie 1971, în avionul care s-a prăbușit la Undur Khan, R.P. Mongolă, avion în care se afla în intenția de a părăsi R.P. Chineză.

Oprea Săndulescu, Bacău. Potrivit unui raport al Băncii Mondiale pentru anul fiscal 1972—1973, această instituție a aprobat acordarea unor credite țărilor în curs de dezvoltare în valoare totală de 3 555 milioane dolari, cea mai mare sumă alocată acestor scopuri de la înființarea Băncii. De cele mai însemnate fonduri din suma menționată dispun India (564 milioane dolari), Brazilia (232,2), Coreea de Sud (203), Mexic (200), Turcia (185,6), Iran (165,3), Indonezia (162), Columbia (125,1), Tailanda (105,6) și Iugoslavia (104).

Emil Eugeniu Dumitrache, Pitești. Revista noastră a avut o asemenea inițiativă în urmă cu doi ani. După cum ați putut constata, de altfel, publicăm în cadrul rubricii „Poșta redacției" scrisorile interesante pe care ni le trimit cititorii noștri și vom proceda în continuare la fel.

Ion Barbu, București. Despre președinții Statelor Unite am scris în nr. 12 din acest an. Casa Albă (The White House) este numele dat, începînd cu 1902, reședinței din Washington a președintelui nord-american. Reședința aceasta a început a fi construită în 1792 de James Hoban și inaugurată în anul 1800 de președintele John Adams. Clădirea (două etaje, precedată de un portic în stil ionic, pictată în întregime în alb) a fost mărită între 1949—1952.

Vasile Domnica, str. M. Sadoveanu nr. 18 C, Fălticeni, jud. Suceava dorește să **cumpere** nr. 35 a.c. al revistei noastre.

Constantin Gheorghiu, Constanța. În cadrul celei de-a 27-a sesiuni a Conferinței generale a Agenției Internaționale pentru Energia Atomică, ținută în luna septembrie, în postul de director general a fost reales Sigvard Eklund. Este cel de-al 4-lea mandat al lui Eklund, care a fost ales pentru prima dată în 1961, apoi în 1965 și 1969. Noul mandat va dura 4 ani. Sigvard Eklund, de origine suedeză, este doctor în științe. El a ocupat funcții importante în cadrul Institutului Nobel de științe fizice, la Institutul de cercetări pentru apărarea națională și la Institutul regal de tehnologie din Stockholm. Este membru al Academiei suedeze de științe mecanice și membru onorific al Societății nucleare americane și al Societății pentru energia nucleară din Marea Britanie. Este Doctor Honoris Causa al Universității din Graz și decorat, în 1968, cu medalia „Atomul pentru pace". De asemenea, este Doctor Honoris Causa al Academiei de geologie și metalurgie din Cracovia (1971) și al Universității din București. A devenit membru al Academiei regale de științe din Stockholm în 1972.

Andreas Fillipi, Petrești — Sebeș, jud. Alba dorește să **cumpere** nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 10 din acest an ale revistei noastre. Regretăm, dar redacția nu dispune de un stoc pentru a vă satisface dorința. În legătură cu întrebarea dv., în nr. 49 din 1972 am publicat un interviu acordat de Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., ziarului „The New York Times" în care se ocupă și de problema relațiilor comerciale dintre R.D. Germană, R.F. Germania și Piața comună. Ulterior, în nr. 2 a.c. în cadrul acestei rubrici, am răspuns despre relațiile comerciale dintre R.D. Germană și R.F. Germania.

C. Zamfir, București. Amerizarea capsulei spațiale „Apollo" în care se afla cel de al doilea echipaj al misiunii „Skylab" **(în imaginea de jos)**, devenită o operație de rutină datorită experienței acumulate cu prilejul celorlalte misiuni spațiale, s-a desfășurat conform programului, deși o parte din motoarele direcționale ale cabinei „Apollo" nu funcționau. În cursul misiunii lor, Bean, Garriott și Lousma au efectuat 859 de rotații în jurul Terrei, parcurgînd în total peste 39 milioane kilometri. **În fotografia alăturată**, Arabella, unul din cei doi păianjeni luați la bordul „Skylab"-ului de astronauți, singurul care a suprevieţuit zilelor petrecute în Cosmos. Arabella face parte din specia „Araneus diadematus".

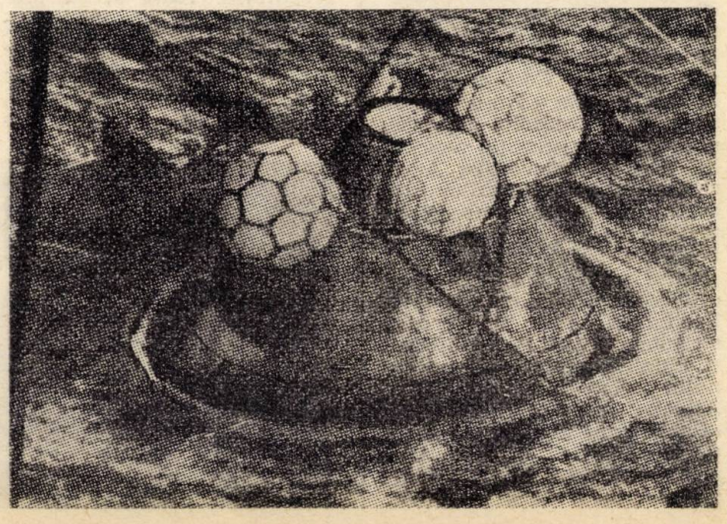

POSTA REDACTIEI

Neruda

V. Stănescu, București. Pablo Neruda era de mai multă vreme bolnav și nu a fost ucis de militarii chilieni după recenta lovitură de stat, cum se afirmase în primul moment. Dar casa lui a fost percheziționată, după cum ați putut constata citind articolul reprodus în grupajul despre Chile din nr. 41. Neruda a fost, cu adevărat, unul din cei mai cunoscuți chilieni în lumea întreagă. Membru al partidului comunist, el a aderat cu toată convingerea la măsurile guvernului Unității Populare. Considerăm că putem răspunde mult mai bine unora din întrebările dv. privind personalitatea sa, reproducînd un fragment dintr-un articol al lui Miguel Angel Asturias, alt mare scriitor latino-american, laureat al Premiului Nobel: „Primind Premiul Nobel, Neruda a declarat: «Fiecare din versurile mele a vrut să fie ca un obiect palpabil, fiecare din poemele mele a vrut să fie un instrument de lucru util, fiecare din cînturile mele a vrut să fie în spațiu ca un semn de unire, unde se încrucișează drumurile, fragmentele de piatră și de lemn, unde cei care vor veni vor putea adăuga noile lor semne». Versurile poetului obișnuit cu planeta populată de toate lucrurile pămîntului, mării și cerului, peste această apropiere a realului prin poezie, se manifestă ca un semnal de trecere plin de iluzii în mijlocul infinităților planetare, cum o spune el însuși despre America noastră. Poemele sale au fost făcute, s-ar spune, din pămînt și suflet. Sufletul, aici, e deja un alt element pe care l-aș numi captator, pentru că Neruda unește darurile pămîntului, ceea ce sufletul său captează dincolo de vizibil, în acel invizibil care înconjoară orice lucru, ușurînd transformarea sa în poezie. Profund înrădăcinat în patria sa, în minunatul său Chile, în mările sale, în platourile sale, în deșerturile sale, în Cordilierii săi, în satele sale, el n-a putut supraviețui tragediei supreme, naufragiului speranței poporului său, ale popoarelor Americii și tuturor oamenilor care aspiră în lumea întreagă la justiție socială, la pace și libertate. A căzut ca o creangă a acestui arbore sîngerînd, care este astăzi Chile, cu zgomotul Pacificului vecin în urechi, strigătele haitei în uniformă și ultimele cuvinte ale prietenului său fidel, Salvador Allende, care ar fi putut fi: «Pablo, țara noastră, ca toate țările Americii, e azi o țară nenorocită prin greșeala militarilor». Ochii săi nu se închid. Vor rămîne deschiși în cărțile sale, în poemele sale, în poezia sa și lacrimile se vor rostogoli mult timp din inima sa, nu pentru că a plecat din viață, oricum vom pleca cu toții, ci știind mii și mii de chilieni duși la abator pentru delictul de a fi aspirat la ceva mai bun".

Ion Andreescu, str. Pînceta, nr. 84, București, sector 2 oferă spre vînzare colecția revistei „Lumea" pe anii 1967—1972.

Constantin Buruean, Barajul Pucioasa, jud. Dîmbovița dorește să cumpere nr. 2 din 1964 și 42 din 1972 ale revistei noastre.

Ion Tot, Orăștie, jud. Hunedoara. Sperăm ca articolul publicat în cadrul rubricii „Puncte de vedere" din nr. 41, precum și grupajul de articole reproduse în același număr vor fi răspuns întrebărilor dv. Avem în vedere propunerea dv. În ceea ce privește „Transamazonica", lucrările se desfășoară în mod normal, nu există informații foarte recente privind stadiul lucrărilor. Vom reveni.

Valentina Ionescu, București. Republica Populară Chineză întreține relații diplomatice cu Spania, începînd din martie a.c. **Fotografia de mai sus** reprezintă momentul sosirii în Spania a ambasadorului R.P. Chineze, Chen Chao-Yuan, la Madrid. Ambasadorul chinez este întîmpinat pe aeroport de un reprezentant al secției de protocol al ministerului de externe spaniol.

Constantin Gh. Crăciun, com. Pîngărați, jud. Neamț; Gheorghe N. Luxandra, com. Stîlpeni, jud. Argeș. Vă sugerăm consultarea tuturor articolelor în legătură cu evenimentele din Chile, publicate de revista noastră începînd cu nr. 39.

Adrian Zaharia, Ploiești. Neconcordanțele la care vă referiți se datorau informațiilor contradictorii transmise de agențiile de presă în primele momente. Vă sugerăm și consultarea articolelor publicate de revista noastră pe această temă. Nu dispunem de informațiile necesare pentru un răspuns la cea de-a doua întrebare.

Pavel Vasilescu, Vatra Dornei. 1. Pe minusculul teritoriu al Cetății Vaticanului (44 hectare), Sfîntul Scaun se bucură de o suveranitate absolută, în virtutea acordurilor de la Latran încheiate la 12 februarie 1929, între Papa Pius XI și guvernul italian. Cetății propriu-zise (basilica și Piața Sfîntul Petru, palatul și grădinile) i se adaugă un număr de clădiri extrateritoriale (ca basilica și palatul de la Latran) și universitatea gregoriană. Toate aceste proprietăți sînt scutite de exproprieri și impozite. În 1972, Vaticanul număra 358 cetățeni, 33 cardinali, 34 preoți, 4 călugări, 68 laici, 66 membri ai gărzii elveține și 153 nunți, delegați apostolici sau titulari ai reprezentanțelor Sf. Scaun în străinătate. La aceștia se adaugă 325 locuitori, care și-au păstrat naționalitatea de origine, și 4 268 formînd personalul care locuiește în diferitele clădiri ecleziastice din Roma. Vaticanul emite propria sa monedă, are o imprimerie, un ziar („l'Osservatore Romano"), un post de radio și chiar o gară feroviară. **2. Fotografia de mai jos** reprezintă un moment de la semnarea acordului de pace în Laos, la 14 septembrie. Acordul despre care revista noastră a scris în nr. 39 a pus capăt celor două decenii de război în Laos.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Ion Cârje

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001

C.P.C.S.

În atenţia constructorilor!

CIMENT • CLINCHER • VAR

de calitate superioară,
produse de

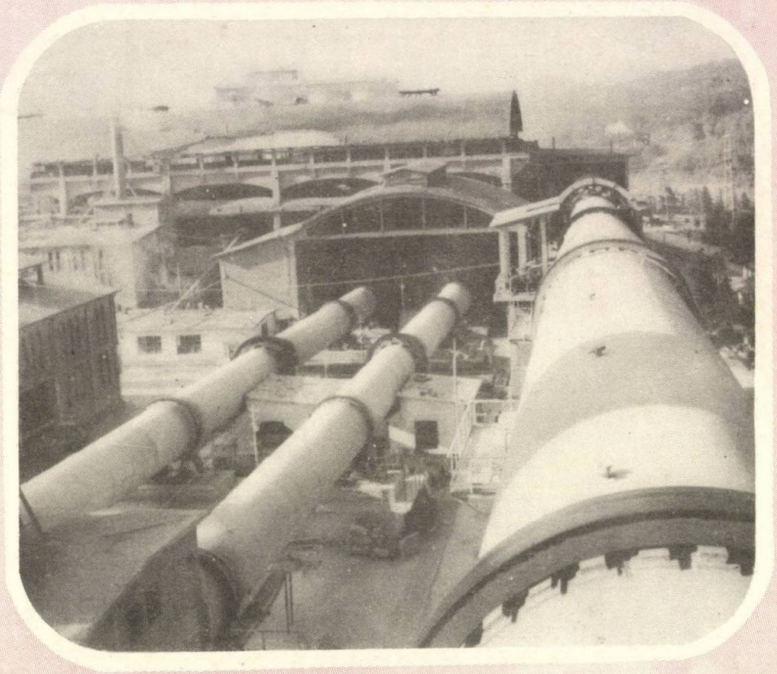

FABRICA DE CIMENT

fieni

jud. Dîmboviţa

Practică şi agreabilă, garnitura pentru camera de zi SM II, compusă din: bibliotecă, masă extensibilă şi 4 scaune tapiţate

Atît linia garniturii SM II, cît şi finisajul (lac mat, contururi contrastante, tapiţerie asortată) sînt moderne şi foarte îngrijite

Calitatea camerei de zi SM II, ca de altfel a tuturor mobilelor realizate de COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI ORADEA, este excepţională

Lei 2

Nr. 43 18 octombrie 1973

LUMEA

CABINETUL DE PARTID... SIBIU

Situația din Orientul Apropiat

GENEVA

Faza a doua a Conferinței europene — o lună de dezbateri

WASHINGTON

De ce a demisionat Spiro Agnew?

Reportaj pe glob SYDNEY

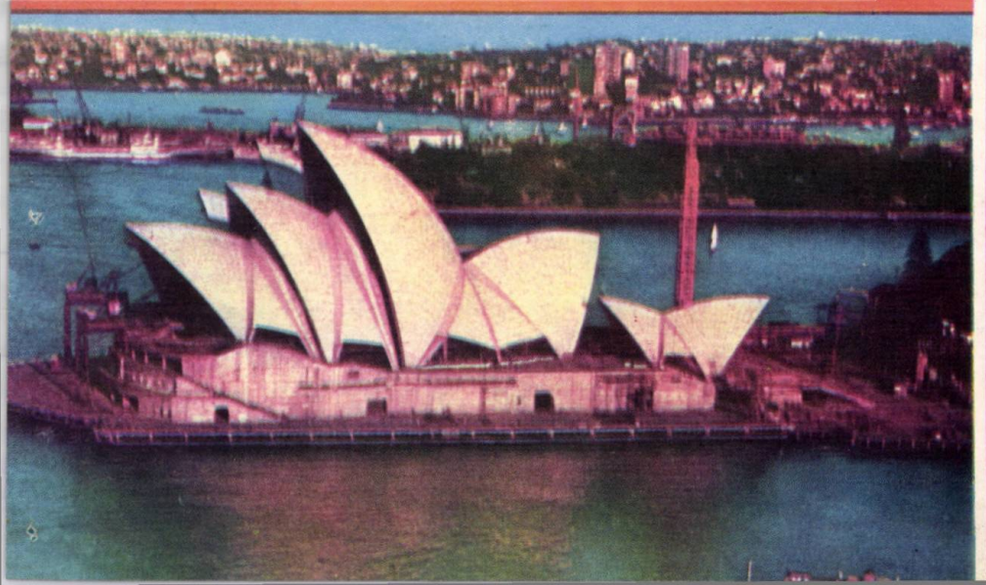

I.T.T. în perioada postbelică

Delegaţiile organizaţiilor de tineret din unele ţări socialiste şi F.M.T.D. participante la întîlnirea cu privire la activitatea în rîndurile tineretului muncitoresc

Primiri la tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU

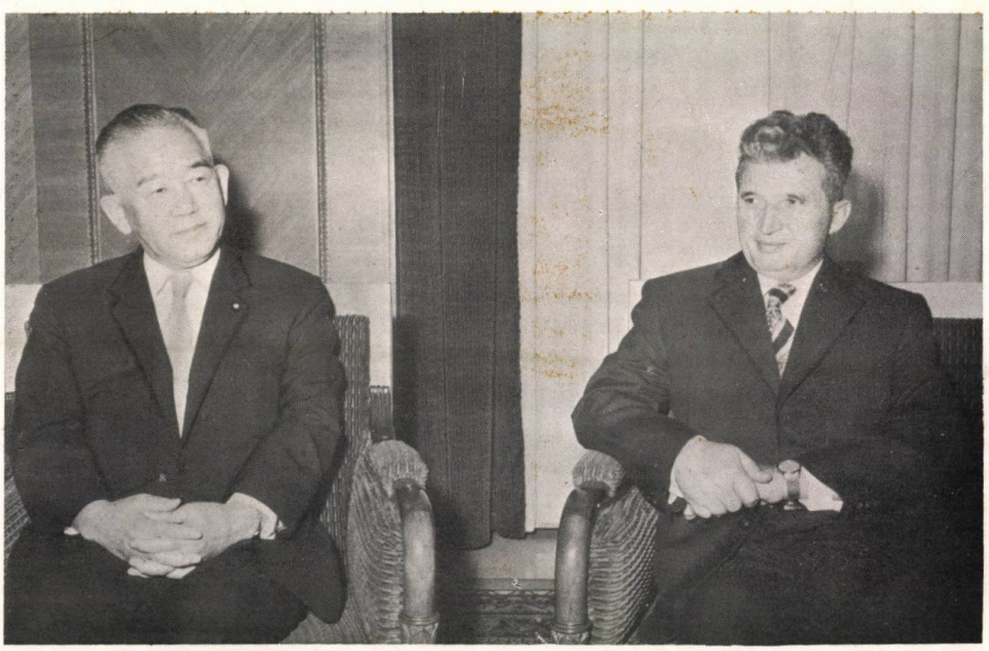

Delegaţia parlamentară japoneză, condusă de Daisuke Akita, vicepreşedinte al Camerei Reprezentanţilor

asemenea cu privire la problema coreeană, în care membrii Naţiunilor Unite nu numai că au susţinut dreptul reprezentanţilor nordului şi sudului Coreei cu privire la rezolvarea problemelor pendinte şi la unificarea ţării, dar au întreprins iniţiativa — aşa cum s-a procedat şi în cazul mişcărilor de eliberare africane — de a invita reprezentanţii acestor ţări să participe, cu statut de observatori, la lucrările O.N.U. în probleme care îi privesc.

Gravitatea şi actualitatea tragică a ostilităţilor militare din Orientul Apropiat au constituit principala temă a discursurilor din ultima săptămînă de dezbateri. Opinia majoritară exprimată în luările de cuvînt amintite a fost aceea că la originea reizbucnirii conflictului se află perpetuarea ocupaţiei de către Israel a teritoriilor arabe, acaparate prin forţă. Vorbitorii au deplîns reluarea ostilităţilor care cauzează serioase pierderi de vieţi omeneşti şi mari pagube materiale, generînd, în acelaşi timp, noi pericole pentru pacea şi securitatea internaţională. Majoritatea menţiunilor făcute conţin recomandarea aplicării cu stricteţe a rezoluţiei nr. 242 a Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, care conţine elementele necesare unei reglementări juste, capabile să stabilească o pace durabilă în regiune.

Aşadar, începute într-o atmosferă de calm şi de optimism, ca urmare a climatului internaţional de destindere, dezbaterile politice din plenul Adunării Generale s-au încheiat într-o conjunctură mai puţin favorabilă. Această schimbare de cadru nu a făcut însă decît să întărească hotărîrea şi atitudinea celor 135 de state membre, determinîndu-le să acţioneze cu o şi mai mare fermitate pentru întărirea rolului şi eficienţei O.N.U., pentru aplicarea şi respectarea normelor de drept internaţional în relaţiile dintre state. Recentele evenimente constituie o dovadă suplimentară a caracterului efemer al aşa-ziselor soluţii pe care le poate oferi utilizarea forţei pentru reglementarea unor probleme conflictuale, sînt un îndemn în plus la utilizarea cadrului pe care îl oferă O.N.U.

„Eforturile pe care le depunem — a declarat în cadrul dezbaterilor generale George Macovescu, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, şeful delegaţiei române — urmăresc creşterea rolului O.N.U., întărirea obiectivelor şi principiilor Cartei, folosirea mai completă a resurselor acesteia, cu scopul de a aduce organizaţia la ora comandamentelor zilei, de a o înscrie în procesul de destindere, cooperare şi democratizare a vieţii internaţionale ca un instrument de pază în mîna forţelor păcii şi progresului, capabil să riposteze oricăror manevre ale reacţiunii şi imperialismului, pe scurt, pentru ca O.N.U. să-şi îndeplinească misiunea încredinţată de popoare în condiţiile prezente".

VARŞOVIA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

În întîmpinarea Conferinţei Naţionale a P.M.U.P.

Corespondenţă de la trimisul nostru special Rodica Dumitrescu

Pregătirile pentru Conferinţa Naţională a Partidului Muncitoresc Unit Polonez, ce urmează a avea loc la Varşovia între 22-23 octombrie, sînt pe sfîrşite : plenarele comitetelor de partid voievodale s-au încheiat, cei 2 084 de delegaţi la conferinţă au fost aleşi, cea de-a X-a Plenară a C.C. al P.M.U.P. a discutat, la 11 octombrie, tezele raportului C.C. la conferinţă şi informarea Comisiei de Planificare de pe lîngă Consiliul de Miniştri „Cu privire la dezvoltarea social-economică a Poloniei în 1971-1973".

Conferinţa Naţională a P.M.U.P. este aşteptată de întreaga ţară, de comunişti şi necomunişti, cu un interes cu atît mai viu cu cît — ni se explică aici — evenimentul constituie o premieră : Conferinţa Naţională a partidului, care în alte ţări a devenit o practică a muncii partidelor comuniste şi muncitoreşti, este prima de acest gen în istoria P.M.U.P.

Hotărîrea de a o convoca îi aparţine Congresului al VI-lea al P.M.U.P., care preciza că această primă conferinţă va urma să aibă loc la jumătatea perioadei de realizare a planului cincinal 1971-1975, pe linia formulată de congres, aceea a unei mai ample consultări a oamenilor muncii, care să participe, astfel, efectiv, la luarea deciziilor şi la realizarea lor.

În perioada scursă de la Congresul al VI-lea al partidului, „politica noilor perspective" — cum i se spune aici programului de dezvoltare economică şi socială a ţării — a înregistrat mari succese. Ni se vorbeşte cu mîndrie despre deosebitele realizări obţinute în îndeplinirea planului pe 1973, anul hotărîtor al cincinalului : depistarea şi fructificarea rezervelor existente, folosirea cît mai raţională a potenţialului uman, aplicarea tot mai largă în industrie a cuceririlor tehnicii moderne — iată cîteva obiective aflate permanent în atenţia celor mai înalte foruri de partid şi de stat, a oamenilor muncii din fabrici, uzine, de pe şantiere etc.

S-au creat astfel, prin eforturi comune, condiţii tot mai favorabile pentru îndeplinirea înainte de termen a întregului cincinal. Nu poate fi trecut cu vederea faptul că unele colective şi-au luat angajamentul de a-şi onora sarcinile ce le revin în perioada respectivă cu un an înainte de termen. „Acţiunea celor 30 de miliarde zloţi", întreprinsă de muncitorii din industrie, construcţii şi din alte domenii, ca răspuns la apelul lansat de Secretariatul C.C. al P.M.U.P. şi de guvernul ţării pentru fructificarea cît mai largă a rezervelor de producţie, contribuie la mobilizarea energiilor creatoare ale tuturor oamenilor muncii pentru o producţie sporită şi de cît mai bună calitate, pentru realizări peste plan. Numai cîteva cifre ilustrative : de la ultimul congres (decembrie 1971), s-a obţinut o creştere medie anuală a venitului naţional cu 9 la sută, a producţiei industriale cu 11 la sută, a producţiei agricole cu 5,6 la sută. În ce priveşte veniturile : hotărîrile Congresului al VI-lea prevedeau sporirea veniturilor reale cu 17—18 la sută. În primii trei ani s-a obţinut o creştere cu 24 la sută, 6 400 000 de salariaţi beneficiind de mărirea salariilor. „Politica noilor perspective" — spunea W. Wisznievski, secretar adjunct al Secţiei organizatorice a C.C. al P.M.U.P. — „a creat în rîndul populaţiei un climat psihologic pentru o activitate eficientă şi creatoare. Simţul responsabilităţii a crescut. Ne aflăm acum la jumătatea drumului între Congresul al VI-lea şi Congresul al VII-lea al partidului : avem în spate anii care au dus la realizarea hotărîrilor Congresului al VI-lea, ani — i-aş numi — ai soluţiilor curajoase, îndrăzneţe, ai deschiderii de noi perspective pentru naţiune".

Într-adevăr, anii scurşi de la Congresul al VI-lea au adus schimbări reale în viaţa Poloniei, dar, scria într-un recent editorial organul partidului, „Trybuna Ludu", „se poate mai mult, dacă vom munci mai bine, mai eficient, într-un ritm mai accelerat". Dezvoltarea economico-socială a ţării — sublinia acelaşi ziar — nu s-a desfăşurat, şi este normal să fie aşa, fără dificultăţi. „Sînt încă multe lipsuri, cu rădăcini în situaţia din trecut care nu se poate schimba de la an la an, dar sînt şi neajunsuri determinate de faptul că mentalitatea oamenilor nu se modifică foarte rapid (...). Nu se poate realiza nimic în

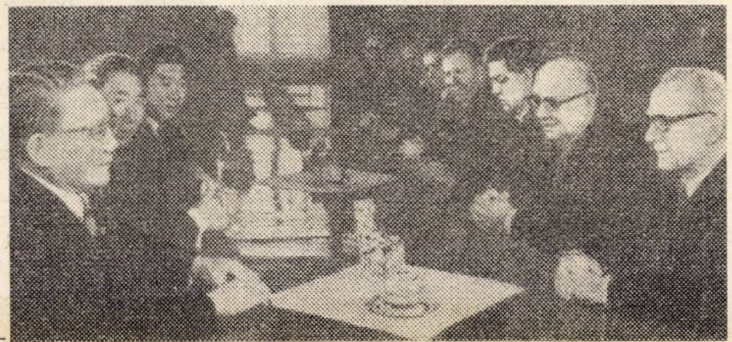

Ulan Bator. Convorbiri între delegaţiile de partid şi guvernamentale ale R. P. Mongole, condusă de Jumjaaghiin Ţedenbal, prim-secretar al C.C. al P.P.R.M., preşedintele Consiliului de Miniştri, şi R. D. Germane, condusă de Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G.

inerție și așteptînd decizii de sus. Trebuie modificată puterea de gîndire, iar apoi stilul de muncă. Cauzele lipsurilor sînt diverse, dar aceasta nu schimbă faptul că ele se manifestă și frînează mersul nostru înainte".

În aceste zile, presa poloneză publică dezbateri privind mai buna gospodărire a materialelor, îmbunătățirea cooperării între întreprinderi, introducerea rapidă a tehnicii noi. Se subliniază necesitatea creșterii mai mari a exportului, iar în ce privește produsele destinate pieței interne acestea să fie atractive, mai variate, destinate tuturor necesităților populației. De altfel, toate aceste probleme, de o importanță majoră pentru traducerea în viață a programului de dezvoltare accelerată social-economică a Poloniei, au fost reliefate de concluziile și normele adoptate de Plenarele a VII-a, a VIII-a și a IX-a ale C.C. al P.M.U.P., care au în vedere o mai efectivă folosire a tuturor energiilor și forțelor creatoare ale poporului, a talentului, patriotismului și abnegației sale, schimbări constructive în metodele de activitate ale partidului și guvernului, forme noi, mai largi, de atragere a oamenilor muncii la conducerea țării, întărirea legăturilor partidului cu clasa muncitoare, cu toți oamenii muncii, creșterea rolului de avangardă al clasei muncitoare, întărirea unității poporului — constructor al noii orînduiri.

Cea de-a X-a Plenară a C.C. al P.M.U.P. (11 octombrie) a subliniat faptul că, în momentul de față, întregul partid trebuie să examineze progresele realizate în înfăptuirea hotărîrilor Congresului al VI-lea și să tragă concluzii pentru dezvoltarea ulterioară, prima Conferință Națională a partidului urmînd să examineze probleme de o importanță vitală pentru poporul polonez. Obiectivul principal al Conferinței — s-a arătat la plenară — va fi acela de a trasa noi sarcini în domeniul dezvoltării social-economice în 1974-1975, în lumina îndeplinirii cincinalului, de a le concretiza și a stabili modalitățile de realizare. „În analizele și hotărîrile pe care le propunem Conferinței — sublinia în cuvîntarea sa tovarășul Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P. — trebuie să ne călăluzim după obiectivul fundamental — realizarea consecventă și optimă a programului social-economic al Congresului al VI-lea, adică îmbinarea ritmului înalt de dezvoltare economică și creșterea simțitoare a bunăstării oamenilor muncii. Obiectivul fundamental al tuturor inițiativelor noastre, al întregii noastre activități este edificarea Poloniei socialiste, puternice și îmbelșugate, care înfăptuiește pe deplin toate interesele vitale și năzuințele poporului nostru".

Prima Conferință Națională va lua, așadar, în considerare eficiența realizărilor de pînă acum în lumina hotărîrilor celui de-al VI-lea Congres al partidului și va face bilanțul primilor trei ani ai cincinalului „pentru a vedea — după cum ne spunea unul din interlocutorii polonezi — modul în care hotărîrile partidului sînt acceptate și duse la îndeplinire de societate". Avînd în vedere faptul, că între congrese, forul conducător al partidului îl reprezintă, conform statutului, Comitetul Central, rezoluțiile adoptate de prima Conferință Națională, care are un caracter de lucru, de consultare, urmează a fi aprobate de Plenara C.C. Ea va fi aceea care va da celor trei rezoluții ce urmează a fi adoptate (1. Aprecierea asupra realizărilor hotărîrilor Congresului al VI-lea și asupra activității C.C. în această perioadă ; 2. Întărirea rolului consiliilor populare ; 3. Schimbarea carnetelor de partid) forță de hotărîri de natură să accelereze dezvoltarea socialistă a țării, să dea un nou și puternic impuls economiei și culturii, să ducă la perfecționarea relațiilor sociale în ansamblu. În viitor — ni se precizează — conferințele partidului vor deveni o practică obișnuită între două congrese.

Din discuțiile purtate cu reprezentanți ai vieții politice și ai unor diverse categorii sociale și cercuri ale opiniei publice de aici se degajă încrederea în prezentul și viitorul socialist al Poloniei, convingerea că țara străbate astăzi o etapă decisivă pentru evoluția sa ulterioară, hotărîrea fiecăruia de a contribui efectiv la această „politică a noilor perspective", proces de transformare înnoitoare a țării, de propășire și progres continuu al Poloniei socialiste.

Primirea de către președintele Mao Tzedun a premierului canadian Pierre Elliott Trudeau

PEKIN

Vizita premierului Pierre Elliott Trudeau

Corespondență de la Ilie Tecuță

La mai puțin de o lună după vizita lui Georges Pompidou, președintele Franței, și înainte cu două săptămîni de sosirea la Pekin a secretarului de stat american, Henry Kissinger, în China a avut loc prima vizită oficială a premierului canadian, Pierre Elliott Trudeau. Înscrisă, astfel, în amplul context al unei politici externe vizînd cît mai profunda cunoaștere reciprocă, înțelegerea și colaborarea pe multiple planuri cu toate statele lumii, vizita premierului canadian în China și rodnicele convorbiri care au avut loc cu acest prilej s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, dovedind, în ciuda deosebirii dintre sistemele social-politice ale celor două țări și a unor neconcordanțe de opinii în anumite probleme, înaltul respect și stima reciprocă ce animă cele două părți. Convorbirile chino-canadiene au relevat, în acest sens, necesitatea instaurării în întreaga viață politică internațională a unor noi norme în virtutea cărora toate țările lumii, indiferent de mărimea lor geografică și potențialul economic, să se trateze de la egal la egal, să se respecte reciproc și să acționeze astfel încît independența și suveranitatea fiecărui stat să fie menținute, iar economia sa națională să se dezvolte nestînjenit. Cele două guverne și-au exprimat, în cursul recentelor convorbiri, dorința comună de a se alătura eforturilor continue, depuse pe plan internațional, în direcția înfăptuirii acestor principii.

În cursul vizitei pe care a întreprins-o în R.P. Chineză, premierul Pierre Elliott Trudeau a fost primit de președintele Mao Tzedun, cu care a avut o cordială întrevedere, și a desfășurat mai multe runde de convorbiri cu premierul Ciu En-lai. Constatînd că în anii care au trecut de la stabilirea relațiilor diplomatice, legăturile între cele două țări în domeniile comercial, tehnic și cultural s-au dezvoltat tot mai favorabil, contactele prietenești s-au multiplicat zi de zi, iar schimburile de vizite ale delegațiilor specializate au devenit din ce în ce mai frecvente, cele două părți au hotărît să continue și să consolideze aceste relații fructuoase prin intermediul unui acord comercial pe termen lung și al unor multiple înțelegeri bilaterale. Astfel, după ce au notat cu satisfacție creșterea considerabilă a volumului și compoziției comerțului dintre cele două țări, conducătorii celor două guverne și-au exprimat speranța că acesta va depăși în 1973 nivelul-record de peste 300 milioane de dolari, atins anul trecut, prevăzînd, în același timp, în urma înțelegerilor realizate, o evoluție și mai favorabilă a acestei tendințe ascendente, în avantajul reciproc al celor două țări și popoare. Realizarea acestui deziderat major va fi facilitată în continuare de acordul comercial semnat la 13 octombrie de către cei doi șefi de guverne, care asigură cadrul necesar dezvoltării și diversificării relațiilor comerciale bilaterale pentru următorii trei ani, înregistrînd, totodată, dorința celor două părți de a face tot ce le stă în putință pentru a crea condiții tot mai favorabile sporirii permanente a volumului de schimburi între cele două țări. Același acord prevede și înființarea unei comisii mixte pentru comerț, care urmează să se reunească anual, convenindu-se ca prima ei sesiune să aibă loc la Pekin, la începutul lunii decembrie a.c. În același timp, în acordul comercial chino-canadian cele două guverne au căzut de acord să faciliteze elaborarea unor aranjamente comerciale pe termen lung, reciproc avantajoase, între organismele și întreprinde-

rile de comerț exterior din cele două țări. Remarcînd deosebita utilitate a acordurilor comerciale pe termen lung, îndeosebi în ceea ce privește o anumită gamă de produse, s-a căzut de acord asupra inițierii cît mai grabnice a unor temeinice convorbiri între întreprinderile de comerț ale celor două țări, în vederea realizării unor înțelegeri cu privire la livrările de aluminiu, nichel, sodiu, potasiu și pastă de lemn. De asemenea, s-a stabilit faptul că, în viitor, China va considera cu prioritate Canada ca potențial furnizor pentru achiziționarea unor instalații de producerea cauciucului sintetic. Desigur, și exporturile chineze spre Canada vor continua să înregistreze creșteri semnificative ce vor fi favorizate de asistența și activitatea celor două guverne în această direcție.

Convorbirile chino-canadiene au permis, pe de altă parte, realizarea unor ample și rodnice înțelegeri bilaterale cu privire la viitoarea dezvoltare tot mai accentuată a schimburilor reciproce în cele mai variate domenii: medicină și ocrotirea sănătății, știință și tehnologie, cultură și învățămînt, sport și mijloace de informare în masă, afaceri consulare etc. În această ordine de idei, trebuie subliniată atmosfera de cooperare și cordialitatea care au caracterizat toate aceste înțelegeri.

Un loc important în contextul convorbirilor a fost acordat examinării unor probleme internaționale. Expunerea amănunțită și analiza unor aspecte ale politicii externe a celor două țări și ale situației internaționale actuale au dat posibilitatea celor doi șefi de guverne să aprofundeze cunoașterea reciprocă și să releve principiile ce stau la baza relațiilor chino-canadiene: respectul suveranității și integrității teritoriale, neagresiunea, neamestecul în treburile interne, egalitatea și avantajul reciproc.

În urmă cu cîteva zile, la palatul reprezentanților populari din întreaga Chină, avea loc recepția oferită de premierul canadian în onoarea gazdelor sale, înainte de a părăsi Pekinul pentru a vizita alte orașe ale Chinei. Încheierea primei părți a vizitei oficiale a premierului Pierre Elliott Trudeau coincidea cu aniversarea unui remarcabil eveniment în istoria relațiilor chino-canadiene, prilej cu care premierul Ciu En-lai declara: „Cu trei ani în urmă, Canada și China au stabilit oficial relații diplomatice. Această importantă măsură, care a deschis perspective noi relațiilor dintre cele două țări, a fost călduros salutată de popoarele noastre. Ea a avut efecte favorabile și pe plan internațional... Actuala vizită în China a excelenței sale premierul Trudeau a avut rezultate foarte favorabile... Sîntem unanimi în a considera că dezvoltarea relațiilor chino-canadiene este dorința comună a celor două părți și că aceasta corespunde intereselor fundamentale ale popoarelor noastre".

Casa Albă. Gerald Ford, desemnat, săptămîna trecută, vicepreședinte al S.U.A.

SOFIA

Todor Jivkov în Austria

Corespondență de la Constantin Amariței

Recenta vizită oficială la Viena (9-13 octombrie) a președintelui Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria, Todor Jivkov, a constituit un eveniment însemnat în viața popoarelor bulgar și austriac, de natură să impulsioneze dezvoltarea relațiilor lor prietenești, să ridice pe o treaptă superioară colaborarea dintre cele două state.

Comentatorii bulgari, care au urmărit îndeaproape călătoria președintelui Todor Jivkov, au subliniat în relatările lor atmosfera de prietenie și înțelegere care a caracterizat convorbirile purtate cu șeful statului austriac, Franz Jonas, ca și faptul că raporturile bulgaro-austriece se construiesc, astăzi, pe baza năzuinței comune a celor două popoare spre pace, securitate și cooperare.

Analizarea posibilităților de dezvoltare și adîncire a colaborării dintre cele două țări s-a aflat, cum era și firesc, în centrul dialogului bulgaro-austriac la nivel înalt, o atenție aparte fiind acordată domeniilor industrial, tehnic, conlucrării pe tărîmul științei și culturii. În acest context, cei doi șefi de state au subliniat importanța amplificării și activizării, pe mai departe, a legăturilor economice, nu numai prin intermediul formelor clasice de comerț și colaborare economică, ci și a altora noi, între care cea a cooperării tehnico-științifice.

Apreciat de presa bulgară ca un important succes al vizitei, noul program de extindere și adîncire a colaborării economice, industriale și tehnico-științifice dintre cele două state, încheiat la Viena pentru o perioadă de zece ani, va contribui la stabilirea unui echilibru relativ în balanța comercială bulgaro-austriacă, pe calea măririi exportului bulgar și a extinderii cooperării industriale dintre întreprinderile și firmele interesate din cele două țări. Părțile au examinat, de asemenea, posibilitățile de activizare a relațiilor bilaterale în domeniul culturii și științei, ca și în cel al turismului.

În cursul convorbirilor au fost abordate probleme actuale ale situației internaționale, în special chestiuni privind securitatea și colaborarea în Europa. Așa cum se menționează în comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei, cei doi șefi de stat au relevat unanim marea importanță a Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, subliniind hotărîrea statelor lor de a face totul pentru desfășurarea cu succes a acesteia. În legătură cu evoluția situației din Orientul Apropiat, cele două țări au exprimat o profundă îngrijorare față de reluarea acțiunilor militare, împărtășind ideea necesității depunerii tuturor eforturilor pentru încetarea neîntîrziată a ostilităților dintre țările în conflict și luarea unor măsuri corespunzătoare în vederea realizării, în cel mai scurt timp, a unei păci echitabile și trainice în această zonă, pe baza rezoluției nr. 242 a Consiliului de Securitate.

În cadrul declarației pe care a făcut-o la plecare reprezentanților presei austriece, Todor Jivkov s-a referit și la politica Bulgariei în Balcani. „Ca țară situată în centrul Peninsulei Balcanice, a spus el, Republica Populară Bulgaria acordă o deosebită importanță problemei păcii, securității și colaborării în această regiune a Europei. Popoarele balcanice nu sînt mai puțin cointeresate decît alte popoare europene în construirea pe continent a unui sistem stabil de securitate și mi se pare că, aici, premisele principale există. Popoarele țărilor balcanice au trecut prin focul nu numai al unui război și, de aceea, adînc în conștiința și sufletul lor arde nestinsă dorința să trăiască în pace trainică și înțelegere. Ele doresc ca guvernele lor să facă tot ce este posibil pentru a le asigura și un prezent și un viitor liniștit. În ceea ce privește Republica Populară Bulgaria, politica ei este în deplină concordanță cu aceste tendințe și dorințe ale popoarelor balcanice. Este îmbucurător faptul să prejudecățile moștenite din trecut au cedat în fața rațiunii și a unui mod de tratare realist. Aceasta este, aș spune, prima premisă psihologică. A doua premisă este politica. De ani la rînd, situația din Balcani este liniștită, încordarea și tul-

Convorbiri bulgaro-austriece. Todor Jivkov discutînd cu președintele Franz Jonas și cancelarul Bruno Kreisky

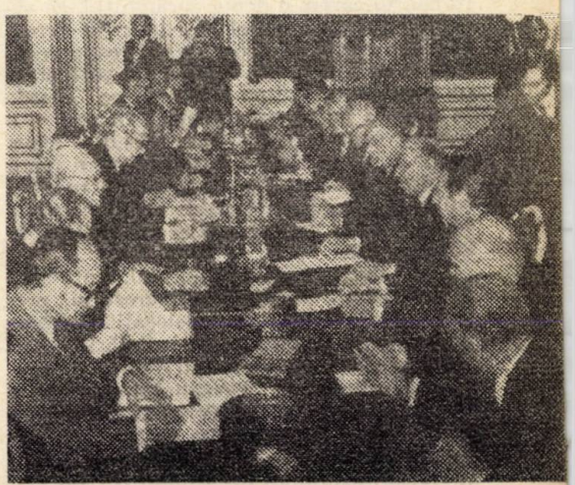

burările la granițe aparțin trecutului. Neîncălcarea granițelor și integritatea teritorială a statelor din această regiune nu este contestată de nimeni. A treia premisă este economică. Datorită diversității de climă și resurse naturale, țările balcanice se completează în multe privințe. Odată cu aceasta, diviziunea muncii populației și progresul tehnico-științific cer o tot mai largă colaborare economică reciproc avantajoasă între popoarele balcanice și tot așa între ele și alte țări europene".

Vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria în Austria, încheiată, așa cum sublinia ziarul „Rabotnicesko Delo", „cu rezultate fructuoase", este apreciată de comentatorii politici bulgari ca o contribuție de seamă la adîncirea și lărgirea colaborării pe multiple planuri dintre Bulgaria și Austria, în interesul ambelor popoare, al păcii.

BUENOS AIRES

Al treilea mandat al președintelui Peron

Corespondență de la Valentin Păunescu

La distanță de mai puțin de cinci luni, poporul argentinian a trăit din nou unul din actele fundamentale ale vieții sale politice naționale: instalarea președintelui țării, cu mandat electoral. De data aceasta, evenimentul a fost subliniat de faptul că noua transmitere a puterii purta semnificația revenirii pentru a treia oară la conducerea statului — după un exil involuntar de peste optsprezece ani — a generalului Juan Domingo Peron. O „reîntoarcere istorică" — cum a fost și este calificată aici, — care marchează totodată o situație unică în întreaga istorie a Argentinei: generalul Peron este singurul președinte care obține de trei ori sufragiul corpului electoral argentinian.

Conducătorul Mișcării Justițialiste a depus jurămîntul vineri, 12 octombrie, ora 11,15, la Palatul Congresului din Buenos Aires, îmbrăcat în uniformă militară, la fel cum a mai făcut-o de două ori în cariera sa politică. Ținuta vestimentară n-a fost însă doar o chestiune de tradiție sau de protocol, faptul avînd o dublă semnificație: președintele Juan Domingo Peron își asuma în acea clipă atît puterea civilă, cît și pe cea militară, act rezultat în urma unui consens electoral aproape fără precedent în viața politică a națiunii: în favoarea sa, la 23 septembrie, votaseră peste șapte milioane treisute de mii de argentinieni, aproximativ 62 la sută din totalul sufragiilor exprimate.

Ceremonia de la Palatul Congresului — în cadrul căreia a depus jurămîntul, ca vicepreședinte, și Isabel Martinez de Peron, acesteia revenindu-i onoarea și responsabilitatea de a fi prima femeie din țară și de pe continentul latino-american ce accede la această înaltă magistratură în stat — a durat — așa cum fusese prevăzut — exact 30 de minute. Noul președinte nu a rostit tradiționalul mesaj al inaugurării mandatului, deoarece s-a considerat că acesta a început la 25 mai 1973 și se va încheia la 25 mai 1977.

După depunerea jurămîntului, într-unul din saloanele Palatului Congresului, președintele Peron a primit delegațiile străine participante la ceremonia instalării.

Cu acest prilej, tovarășul Emil Bodnaraș, vicepreședinte al Consiliului de Stat, a transmis președintelui Peron și soției sale, Isabel Peron, felicitări din partea Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a președintelui Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urări de multe succese în conducerea țării, însoțite de dorința ca prietenia dintre țările și popoarele noastre să cunoască o dezvoltare puternică. Răspunzînd, președintele Argentinei, generalul Juan Domingo Peron, a mulțumit rugînd să fie transmise președintelui Nicolae Ceaușescu aceleași cordiale urări de succese, exprimîndu-și totodată încrederea în continua dezvoltare a relațiilor de prietenie dintre popoarele Argentinei și României.

Buenos Aires. Generalul Juan Peron depunînd jurămîntul ca președinte al Argentinei. În stînga, președintele Congresului, Jose Antonio Allende

A doua parte a actului instalării s-a desfășurat, conform protocolului, la Casa Rosada, în salonul alb, unde președintele provizoriu, Raul Lastiri, a înmînat președintelui ales insemnele puterii: eșarfa cu culorile naționale alb-albastru deschis, semn al puterii civile, și bastonul de comandant, valoare de simbol pentru autoritatea supremă pe care președintele o va exercita, în egală măsură, și asupra forțelor armate ale țării. Solemnitatea, la fel ca și cea de la Palatul Congresului, a fost riguros încadrată în protocolul oficial și a decurs fără nici o abatere de la programul amintit.

În toate aceste ore, marile artere de circulație ce duc spre Palatul Congresului, Casa Rosada (sediul guvernului) și Plaza de Mayo, locul unde argentinienii se întrunesc în marile momente ale vieții lor politice și sociale, erau străbătute de coloane nesfîrșite de cetățeni ai orașului sau veniți din interiorul țării, purtînd portretele generalului Peron și ale soției sale. Conform înțelegerii dinainte stabilite, pentru a demonstra dorința de unitate națională și a evita eventualele confruntări dintre diversele grupări politice sau organizații, singurul drapel purtat la manifestările din această zi era cel național și nimeni nu s-a abătut de la această rigoare.

Întreaga demonstrație — chiar în momentele sale de intensitate maximă, din timpul alocuțiunii rostite de generalul Peron după ceremonia actului transmiterii puterii la Casa Rosada —, s-a desfășurat fără nici un incident care să o umbrească și într-o ordine perfectă.

Această ordine, rigurozitatea și sobrietatea ceremoniilor oficiale de transmitere a puterii au fost aspecte reținute de observatori și considerate ca trăsături esențiale și semnificative pentru caracterul pe care președintele Peron vrea să-l imprime gestiunii guvernului său. De altfel, aceste aprecieri au primit o confirmare imediată, chiar în scurta cuvîntare a noului șef al statului, rostită în acele momente. Generalul Juan Domingo Peron a cerut, de la balconul Casei Rosada, ordine, bună înțelegere și eforturi reunite ale tuturor argentinienilor, pe deasupra oricăror diferențieri de ordin politic, pentru aplicarea programului de guvernare propus, considerînd rezultatele scrutinului de la 23 septembrie ca dovada cea mai incontestabilă a adeziunii populare față de acest program.

Unitate națională, ordine, pace internă și muncă intensă pentru reconstrucția economiei au fost elementele definitorii în campania electorală dusă de liderul Mișcării Justițialiste. Majoritatea observatorilor, ca și oameni politici din țară, adversari ai lui Peron în competiția alegerilor, apreciază că aceste elemente au contribuit într-o largă măsură la obținerea masivului procentaj de voturi realizat. Pentru largi pături ale societății argentiniene a devenit limpede faptul că alternativele dramatice pe care le-a trăit țara în ultimele decenii, ca urmare a divizării și a confruntărilor dintre diversele sectoare, au avut consecințe negative asupra situației economice și sociale. Actul electoral — remarca senatorul Jose Antonio Allende, vicepreședintele Senatului, primind jurămîntul președintelui Peron — nu reprezintă doar dorința de unitate națională și vocația pentru pace socială, ci reclamă, prin masivitatea expresiei sale, și o aspirație spre disciplină socială.

Al treilea mandat al președintelui Peron începe sub auspiciile unei situații deosebit de favorabile în Congres: în Camera Deputaților, Mișcarea Justițialistă deține 142 de locuri din 243 și 43 din cele 69 de locuri din Senat.

Noul guvern și-a început activitatea luni dimineața, iar o zi mai tîrziu a fost anunțată reînceperea activității Congresului în ambele sale Camere. În cursul săptămînii, potrivit unor surse apropiate conducerii Mișcării Justițialiste, va avea loc o reuniune a liderilor politici naționali în vederea identificării posibilităților de cooperare a acestora în cadrul activității guvernului.

BLACKPOOL

Conservatorii sînt încă optimiști

Spre deosebire de alți membri și chiar de liderul-premier, președintele în exercițiu al partidului conservator, lordul Carrington, deschizînd lucrările celei de-a 91-a conferințe anuale, a lăsat să se înțeleagă limpede că s-ar putea ca acestea să fie ultimele lucrări dinaintea alegerilor generale ; aceasta, deși nimeni nu-i poate cere lui Edward Heath să le programeze înainte de iunie 1975 cînd, oricum, vor trebui să se desfășoare. De aceea, discuțiile conservatorilor întruniți în aceeași așezare, puțin cosmopolită, de la Marea Irlandei unde, cu cîteva zile mai înainte, laburiștii făcuseră totul spre a restabili unitatea partidului, urmau să se ocupe, neîndoielnic, de strategia politică, de reușitele și, mai ales, nereușitele măsurilor de pînă acum, de pierderea constantă (potrivit sondajelor) a popularității și de starea actuală social-economică. În strategia politică a conservatorilor intră, desigur, și planul de luptă împotriva inflației, motiv pentru care nu credem a greși afirmînd că măsurile privind „faza a treia", anunțate și publicate („Green paper") înaintea începerii lucrărilor conferintei, sînt menite să joace un însemnat rol în programul electoral conservator. O privire mai atentă asupra lor se arată a fi, prin urmare, foarte necesară.

Lunea trecută, într-o conferință de presă la Lancaster House, primul ministru anunța o serie de măsuri pe care nu puțini comentatori le-au calificat drept „aproape revoluționare" pentru partidul conservator britanic. Esențialul a ceea ce prevede guvernul în viitoarea fază a treia a luptei antiinflaționiste, efectivă de la 1 noiembrie, îl va constitui, pe de o parte, o mai mare suplețe în controlul salariilor, pe de altă parte, o mai mare fermitate în controlul prețurilor. Guvernul consideră că a mers oarecum în sensul propunerilor sindicatelor care, deși nu vor obține revenirea la situația anterioară a liberei negocieri a salariilor, dobîndesc o marjă mai mare de manevră. În mod concret, s-a propus T.U.C. să aleagă între o creștere de 7 la sută a salariilor pentru toți muncitorii (caz în care sînt ușor favorizați lucrătorii cu venituri actuale mai mari), ori o creștere de 2,25 lire săptămînal (caz în care lucrătorii cu venituri actuale mai mici ar avea de cîștigat) — în amîndouă situațiile fixîndu-se un plafon de 350 lire anual. Se mai prevede o creștere de 1 la sută pentru a se corecta anomaliile actuale pe scara salariilor ; în cazul în care, în anul viitor, costul vieții va spori cu peste 7 la sută, lucrătorii vor primi 40 pence pe săptămînă în plus, pentru a împiedica o rapidă redeteriorare a situației ; se va acorda o atenție deosebită pensiilor, toți beneficiarii lor urmînd să primească la sfîrșitul anului o primă excepțională de 10 lire ; se optează pentru egalitatea salariilor femeilor, în orice condiții ; întrucît mari companii și bănci le au obținut în ultimul an enorme profituri (Heath a recunoscut-o în cuvîntul său), se va acționa spre limitarea cîștigurilor acestora ; alte 1 200 întreprinderi, de data aceasta de pondere medie, vor fi obligate să ceară în prealabil Comisiei speciale a prețurilor o autorizație pentru orice sporire a prețurilor ; s-a hotărît o reducere a bugetului militar cu 15 milioane lire etc. Pot fi observate ușor diferențele față de fazele anterioare ale planului luptei antiinflaționiste și anumite schimbări oarecum surprinzătoare la conservatori. (Reprezentanți ai industriașilor au și reacționat prompt, de altfel, susținînd că guvernul e prea generos cu sindicatele și că se îndepărtează prea mult de concepțiile sale tradiționale de a lăsa libertate economiei). Analizînd, însă, măsurile în contextul actual de nemulțumire, se observă că experții în economie ai guvernului au elaborat un plan adaptat cerințelor momentului (cu posibilitatea îmbunătățirii), chiar dacă par a nesocoti anumite tradiții conservatoare. Heath a declarat de mai multe ori că acțiunile guvernului său au fost urmate de o bunăstare sporită a populației. Or, opinia generală îi e potrivnică : insuccesul electoral din acest an a fost pronunțat ; măsurile economice, nepopulare ; sondajele de opinie oglindesc o insistentă pierdere a încrederii în rîndul electoratului ; chiar și printre membrii partidului se aud nemulțumiri. Spre a recîștiga din prestigiul pierdut, spre a-și apropia alegătorii, a ajunge la o înțelegere cu membrii sindicatelor, Heath a optat pentru un plan încadrat perfect în acel al său „pariu economic". Se va insista și asupra expansiunii economice (deși rata acestei expansiuni va fi mai scăzută), se va urmări și controlul prețurilor și salariilor. Dar, așa cum a fost elaborat — afirma „The Financial Times" — planul lui Heath depinde prea mult de prețurile pieței internaționale, șansele unui succes sigur reducîndu-se simțitor.

Măsurilor guvernului, comitetul economic al T.U.C. le-a și răspuns cu promptitudine : Len Murray a declarat că diferențele sînt prea mari între ceea ce s-a propus guvernului și răspunsul acestuia și guvernul nu trebuie să se aștepte la o abandonare a luptei din partea sindicatelor. Un exemplu de fermitate : minerii au respins miercurea trecută o propunere de sporire a salariilor cu 13 la sută, întrucît, declara președintele sindicatului lor, Joe Gormley, „altele sînt exigențele actuale ale industriei".

În condițiile în care menținerea conservatorilor la putere depinde în mod direct de reușita lui Heath în „pariul" său, apare de înțeles de ce, odată cu deschiderea conferinței conservatoare de la Blackpool, presa acorda o particulară atenție măsurilor prezentate cu două zile înainte (considerate și un răspuns la tactica laburistă) și de ce marea problemă a ordinii de zi a fost politica economică a guvernului. Pentru prima oară de mulți ani nu s-a discutat în mod special despre Piața comună, conservatorii neîmpărtășind, în majoritate, părerea laburiștilor că dificultățile britanice se datoresc aderării la acest organism. Se susține, de asemenea, că timpul scurs de la intrarea în C.E.E. e destul de scurt pentru a se îndrăzni o analiză a adevăratelor repercusiuni. Într-o problemă, totuși — nu întîmplător aceea în care laburiștii par să fie foarte hotărîți a acționa, elaborînd chiar și un proiect de mișcare — organismul „celor nouă" a fost amintit : piața agricolă. Joseph Godber, ministrul agriculturii, a lansat „un avertisment" (A.F.P.) partenerilor vest-europeni afirmînd că e „hotărît să obțină liberul import a 1,4 milioane tone zahăr de trestie de zahăr din Commonwealth". Iar în discursul său de închidere, Edward Heath a susținut că organismul economic vest-european ar trebui să fie mai suplu, evoluînd în funcție de nevoile membrilor, și a enumerat cîteva schimbări care, după opinia sa, sînt „cu siguranță" necesare : în funcționarea politicii agricole, în cheltuielile comunitare și controlul lor (cu referire în primul rînd la fondul de dezvoltare regională), în funcționarea parlamentului vest-european.

În schimb, inflația a constituit un subiect aprins dezbătut la Blackpool. Miniștrii agriculturii, consumului și finanțelor — reluînd ideile primului ministru — au reafirmat intenția guvernului de a continua politica sa de expansiune economică. Delegații s-au arătat însă puțin convinși de asigurările unei „creșteri regulate și susținute", date de Anthony Barber, fiind pe acest plan mai aproape de liderul de dreapta Enoch Powell, critic „fanatic" (expresia îi aparține lui Barber) al atitudinii guvernului. Powell a susținut că inflația e problema principală pe care guvernul trebuie să o rezolve și că „fără stabilitatea monedei, expansiunea economică nu înseamnă nimic". Dar dacă există dezacorduri asupra modului în care pot fi rezolvate actualele dificultăți (în fond, Powell nu-și susține critica printr-o alternativă economică posibil de înfăptuit), chiar și numai dezbaterea aprinsă a acestor probleme arată că membrii partidului conservator sînt conștienți că rămînerea lor la conducere depinde în mod direct de felul în care guvernul va reuși să ducă la îndeplinire acțiunile începute, în așa fel încît nemulțumirea existentă să fie redusă cît mai mult posibil. De aici, imperativul unității partidului, în avantajul lui Heath și al politicii sale.

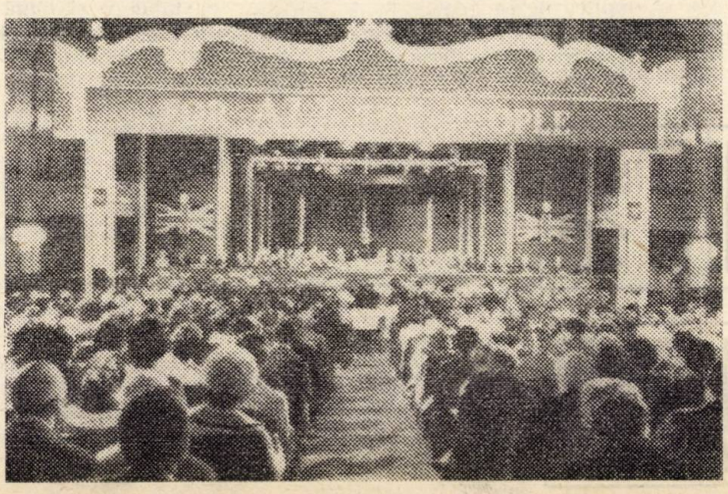

Blackpool. Aspect de la conferința conservatorilor

Opunînd planurilor laburiste, de naţionalizare, o imagine a capitalismului, progresiv, controlat", guvernul încearcă să convingă de eficienţa măsurilor sale. E de părere, mai întîi, că sporirea foarte mare a preţurilor e aproape în întregime urmarea creşterii preţurilor mondiale (indicele acestora a trecut de la 550 în 1972, la 1200 în 1973) şi, deci, un fenomen invers va atrage urmări similare şi pe piaţa britanică. Se arată apoi că după două decenii de stagnare economică, expansiunea susţinută de conservatori a absorbit un însemnat procent din numărul şomerilor. În al treilea rînd, în zece luni de cînd a început prima fază a planului antiinflaţionist s-au pierdut în greve 5,4 milioane de ore, în timp ce în cele zece luni dinainte, 23,2 milioane de ore.

Cele patru zile ale conferinţei au stat, deci, sub semnul preocupărilor economice. Fie că membrii guvernului au reuşit să convingă delegaţii de viitoarea reuşită a planurilor lor, fie că e vorba doar de o măsură tactică, conferinţa conservatoare s-a încheiat, şi ea, într-o notă de optimism. Este mai greu, însă, acum, cînd multe din evenimente sînt în desfăşurare, să se poată prevedea care va fi evoluţia şi rolul fiecărui partid în viaţa politică britanică.

Stelian Ţurlea

ANKARA

Un rezultat surpriză

Corespondenţă de la Ion Badea

O mare surpriză — este prima constatare pe care o formulează întreaga presă turcă şi toţi observatorii, aflaţi în aceste zile la Ankara, asupra rezultatelor alegerilor parlamentare desfăşurate duminică în Turcia. Dacă înaintea evenimentului se formase convingerea cvasiunanimă că Partidul Republican al Poporului va realiza un avans sensibil, iar Fartidul Dreptăţii va fi afectat de formaţiunile aflate la dreapta sa, nimeni sau aproape nimeni nu admitea totuşi eventualitatea cedării de către acesta din urmă a preponderenţei în eşichierul politic turcesc. În limbajul lor lapidar şi implacabil, cifrele complete (dar neoficiale la ora cînd transmit) arată însă că Partidul Republican al Poporului, condus de Bülent Ecevit, a devenit, de duminică, principala formaţiune politică din Turcia. Lui i-au revenit 188 din cele 450 de locuri ale Medjilisului (Camera Deputaţilor), în timp ce Partidul Dreptăţii al lui Suleyman Demirel, care, după alegerile din 1969, avea 256 de deputaţi, a obţinut de data aceasta numai 148 de mandate. Partidul Salvării Naţionale — Religios a obţinut 49 de locuri, iar Partidul Democratic — 43 ; restul mandatelor au fost împărţite între Partidul Republican al Încrederii, Partidul Unităţii, Acţiunea Naţionalistă şi deputaţii independenţi.

În alegerile pentru înlocuirea unei treimi din cele 150 de mandate eligibile ale Senatului, desfăşurate concomitent, Fartidul Republican al Poporului şi-a adjudecat — după datele neoficiale existente — 24 de mandate, iar Partidul Dreptăţii. 13. Ţinînd seama de repartizarea celorlalte două treimi ale mandatelor Senatului, s-a ajuns astfel la situaţia în care în nici una din Camerele parlamentului turc nu mai există un partid majoritar. Din noua compoziţie parlamentară se nasc, implicit, două probleme majore : care sînt motivele reculului înregistrat de Partidul Dreptăţii, deţinător al majorităţii absolute timp de opt ani consecutiv, şi ce perspective se deschid formării viitorului guvern.

Prima face deja obiectul unor analize agitate, în cadrul conducerii Partidului Dreptăţii, şi al cercurilor apropiate acestuia, pe cînd a doua constituie nu numai o problemă imediată pentru partidul lui Bülent Ecevit, dar şi o preocupare generală.

Ziarul „Hürriyet" relevă că, în dezbaterile începute la sediul central din Ankara, reprezentanţii Partidului Dreptăţii consideră drept principală cauză a înfrîngerii lor electorale valul de scumpire a vieţii, abătut în ultimii ani asupra Turciei, de care este făcut răspunzător, în primul rînd, partidul majoritar de pînă acum. În aceeaşi măsură, Partidul Dreptăţii este considerat responsabil pentru situaţia politică creată în ţară, înainte şi după intervenţia comandanţilor armatei, de la 12 martie 1971.

Venind cu un program inedit, aplicat aproape exclusiv problemelor de stringentă actualitate şi propunînd soluţii agreate de păturile mijlocii şi sărace ale populaţiei, formaţia lui Bülent Ecevit a reuşit să stîrnească speranţele acestora. Aşa se explică de ce, îndeosebi în centrele urbane şi industriale, inclusiv Istanbul, Ankara şi Izmir, masa alegătorilor cu venituri modeste, care sprijinea pînă acum Fartidul Dreptăţii, a optat, la 14 octombrie, pentru Ecevit.

Soluţionată în acest fel, problema alegerilor a deschis acum problema formării noului guvern, care nu va putea fi decît unul de coaliţie. Săptămîna viitoare se aşteaptă întrunirea noului parlament şi, odată cu aceasta, premierul în funcţiune, Naim Talu, va prezenta demisia cabinetului său. Presa turcă informează că, potrivit tradiţiei (fără ca acest lucru să fie prevăzut de Constituţie), preşedintele Fahri Korutürk urmează să încredinţeze mandatul alcătuirii noului cabinet mai întîi lui Bülent Ecevit, liderul partidului cu cele mai multe locuri în Camera Deputaţilor. Misiunea sa nu se anunţă însă dintre cele mai uşoare. În primul rînd, pentru că toate celelalte partide cu care, pe baza unui simplu calcul aritmetic, ar putea întruni majoritatea necesară, se situează la dreapta evantaiului politic, pe cînd Partidul Republican al Poporului se autoproclamă la „stînga centrului". Apoi, după cum scrie ziarul „Milliyet", o coaliţie a P.R.P. cu Partidul Democratic sau cu Partidul Salvării Naţionale — Religios ar realiza o majoritate foarte fragilă în Medjilis, care nu ar putea adopta măsurile hotărîtoare aşteptate de ţară şi ar risca să se destrame la cea mai mică neînţelegere. Un inconvenient şi mai mare ar interveni în Senat, unde nici toate cele trei partide la un loc nu ar întruni majoritatea absolută. În plus, orientările acestor partide sînt atît de diferite, încît marea majoritate a observatorilor consideră greu de conceput o armonizare a lor într-un program de guvernare.

Există, de asemenea, varianta, considerată optimă, a unei coaliţii cu Fartidul Dreptăţii, dar, în legătură cu ea, se scoate în evidenţă declaraţia făcută în noaptea alegerilor de Suleyman Demirel, care a exclus orice participare la o asemenea formă de guvernare. Presa turcă subliniază că, dacă o asemenea eventualitate s-ar lua în consideraţie, totuşi, coaliţia P.R.P.—P.D. nu ar putea fi decît provizorie, avînd ca principal scop organizarea de noi alegeri.

În sfîrşit, în cercurile politice din Ankara se aminteşte şi de experienţa din 1964, cînd Partidul Republican al Poporului, cu votul de încredere al Parlamentului, a format un guvern minoritar. Acutizarea unor probleme social-economice interne nu ar putea fi însă ameliorată de un astfel de guvern prin măsuri radicale pendinte de aprobarea parlamentului, ceea ce ar conduce, de asemenea, la necesitatea organizării de noi alegeri.

Într-o conferinţă de presă, organizată după cunoaşterea neoficială a rezultatelor, Bülent Ecevit a ţinut să-şi sublinieze totuşi optimismul, declarînd că „particularităţile perioadei prin care trecem cer ca toţi factorii implicaţi să acţioneze cu răbdare şi bună intenţie, fără a pierde mult timp, pentru rezolvarea problemei guvernului".

„A vorbi de pe acum despre alegeri anticipate — a adăugat liderul populist — echivalează cu a ne lăsa dinainte antrenaţi de descurajare în faţa problemelor ce se ridică astăzi". Conchizînd, Bülent Ecevit a spus : „Oricît de mari ar fi obstacolele şi dificultăţile, trebuie să se considere o datorie pentru toţi cei chemaţi să acţioneze pentru a împiedica naşterea unei crize guvernamentale, tocmai acum cînd se iese dintr-o criză a regimului. Ceea ce este important pentru noi, dacă vom fi chemaţi să rezolvăm problemele grele cu care sîntem confruntaţi, este să se poată forma un guvern capabil să înfăptuiască măsurile de bază cerute de popor".

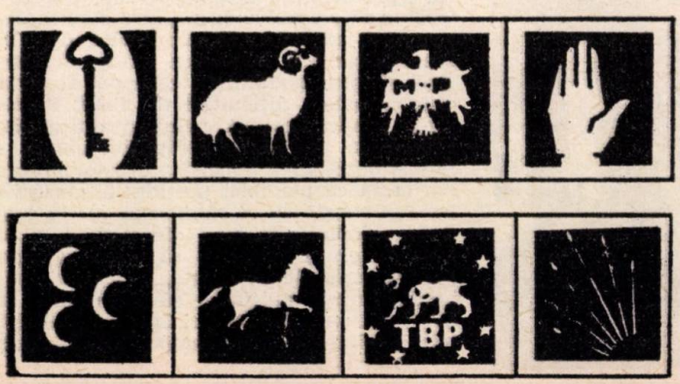

Simbolurile electorale ale partidelor care au participat la alegeri. De la stînga la dreapta : Partidul Salvării Naţionale — Religios, Partidul Republican al Încrederii, Partidul Naţiunii, Partidul Democratic, Partidul Acţiunea Naţionalistă, Partidul Dreptăţii, Partidul Unităţii şi Partidul Republican al Poporului

RASPUNDEM CITITORILOR

De ce a demisionat Spiro Agnew?

Dînd curs solicitării unor cititori, revista „Lumea" a clarificat principalele aspecte ale „afacerii Agnew" printr-un răspuns publicat (la rubrica „Poșta redacției") tocmai în ziua cînd s-a aflat despre demisia vicepreședintelui S.U.A. Evenimentul și urmările sale, inclusiv numirea în funcția de vicepreședinte a lui Gerald Ford, admit anumite explicații suplimentare.

Demisia a survenit atunci cînd punerea sub acuzație a lui Spiro Agnew devenise inevitabilă. Pe de o parte, anchetatorii Ministerului Justiției se simțeau destul de siguri pe valabilitatea dovezilor împotriva vicepreședintelui pentru a face declarații în acest sens presei; pe de altă parte, Camera Reprezentanților refuzase invitația vicepreședintelui de a ancheta cazul său. În legătură cu atitudinea Camerei Reprezentanților, este de notat că precedentele cunoscute nu ofereau o orientare clară, incontestabilă: în 1826, acest corp acceptase să numească o comisie care să ancheteze acuzații vizîndu-l pe vicepreședintele Calhoun, cu toate că aceste acuzații se refereau la o perioadă anterioară, cînd Calhoun nu era vicepreședinte, ci ministru de război; cu patru decenii mai tîrziu, Camera a refuzat să ancheteze acuzațiile împotriva vicepreședintelui Colfax, invocînd tocmai faptul că ele priveau o perioadă anterioară mandatului său vicepreziденțial. În cazul vicepreședintelui Agnew, despre care se afirma că ar fi luat mită atît în intervalul cît fusese guvernator al statului Maryland, cît și în acela ulterior alegerii ca vicepreședinte, hotărîrea, adoptată în cadrul neoficial de personalități democrate și republicane din Cameră, de a nu deschide o anchetă pare să fi fost inspirată de dorința de a nu permite tergiversări în anchetarea cazului; de asemenea, argumentarea vicepreședintelui Agnew — că dezvăluirile făcute presei de anchetatorii Ministerului de justiție riscă să afecteze obiectivitatea tribunalului care ar judeca acest caz — nu a fost acceptată de membrii Camerei Reprezentanților, care par să fi apreciat că relațiile tradiționale ale congresmenilor cu presa ar putea duce la dezvăluiri și „indiscreții" similare, sau chiar de proporții mai mari.

Acuzațiile împotriva vicepreședintelui Agnew au apărut în urma unei anchete inițiate, încă din ianuarie a.c., de procurorul statului Maryland, George Beall. Republican, frate al unuia dintre senatorii reprezentînd statul Maryland, J. Glenn Beall jr., procurorul își cîștigase, anterior, o incontestabilă notorietate combătînd organizarea de jocuri de noroc ilicite și obținînd un verdict de condamnare la 63 de ani închisoare împotriva lui Arthur Bremner, cel care a atentat, în 1972, la viața candidatului George Wallace. Se afirmă că, în cursul campaniei electorale din 1968, între George Beall și Spiro Agnew s-ar fi înregistrat anumite fricțiuni; cert este că, la începutul anului, atunci cînd a fost deschisă ancheta privind eventuale practici ilicite în atribuirea contractelor privind construcții civile și în închirierea unor spații destinate administrației locale și federale, erau vizați o serie de funcționari democrați (în S.U.A. mai toate funcțiile publice sînt ocupate prin scrutin). Între aceștia se numără și Dale Anderson, răspunzător, în administrația comitatului Baltimore, cu atribuirea contractelor de construcții civile; anterior, mai precis din 1962, această funcție fusese deținută de Spiro Agnew, devenit în 1967 guvernator al statului Maryland, iar în 1968, vicepreședinte ales al S.U.A.

Anderson a fost primul suspectat în iunie, atunci cînd, în urma anchetei, un anume William Fornoff, funcționar subaltern în administrația comitatului, s-a recunoscut vinovat de „complicitate la evaziune fiscală" transmițînd sume de bani unui „funcționar public". Îndreptate spre Anderson, bănuielile anchetatorilor l-au vizat, în cele din urmă, și pe Agnew. La începutul lunii august, anchetatorii obținuseră din partea lui Jerome Wolff, președintele unei filiale a firmei de proiectare și construcții „J.-E. Greiner Co" (una dintre cele mai importante din Maryland), și Lester Matz, unul dintre partenerii firmei similare „Matz, Childs & Co", mărturii în sensul că Agnew primise fonduri destinate campaniilor sale electorale de la o serie de firme specializate în construcții civile. În anumite cazuri, informa din surse apropiate anchetatorilor săptămînalul „Time", se recurgea la procedee complicate, destinate să evite fie fiscul, fie reglementările privind contribuțiile bănești la campaniile politice: de pildă, aceste sume erau plătite ca „prime", cu forme în regulă, unor angajați ai firmelor, care le expediau celor interesați cu titlul de contribuții electorale din partea unor particulari. Ulterior, Matz a precizat totalul contribuțiilor sale: 25 000 de dolari.

În primele sale declarații, vicepreședintele Agnew a afirmat că a acceptat contribuții electorale din partea firmelor constructoare, ca și din partea altor firme, între acest fapt și atribuirea contractelor neexistînd o legătură de cauzalitate. După ce, însă, a reieșit că Agnew nu dispune de acte care să dovedească faptul că transmisese „contribuțiile electorale" partidului republican, avocații săi au anunțat că vor deschide o acțiune judiciară împotriva anchetatorilor din Maryland, pentru indiscreții de natură să-l compromită pe Agnew înainte ca justiția să-și fi spus cuvîntul; în paralel, Agnew a încercat să obțină examinarea cazului de către Camera Reprezentanților. Revista „Time" scria, cu puțin înainte de anunțarea demisiei, că, încercînd să-și asigure sprijinul președintelui, Agnew a promis să demisioneze dacă vor înceta anchetele și se va renunța la acțiuni penale; oferta nu a fost acceptată.

În acest context s-a produs demisia, Spiro Agnew explicînd acest gest prin aceea că susținerea cauzei sale în fața tribunalelor ar dura ani de zile, situație care ar provoca daune politice Administrației și daune morale familiei sale. După demisie, Agnew a acceptat oferta organelor de anchetă de a-și recunoaște vinovăția în privința unora dintre acuzații, renunțîndu-se în schimb la urmărire în legătură cu celelalte: el a fost condamnat, pentru evaziune fiscală, la o amendă de 10 000 de dolari, urmînd, de asemenea, ca acuzația să fie

Spiro Agnew ieșind de la tribunalul din Baltimore. În aceeași zi, el își anunța demisia

reluată în considerare în cazul în care, în următorii trei ani, s-ar face vinovat de delicte similare.

Gerald Ford — succesorul lui Agnew — s-a născut la 14 iulie 1913, în Omaha (statul Nebraska). A studiat dreptul la Universitatea statului Michigan și la universitatea Yale. În perioada studiilor, a fost un apreciat jucător de fotbal american. După ce a făcut serviciul militar activ în marina S.U.A. (pe un portavion, în cursul celui de al doilea război mondial), s-a consacrat practicii avocățești. Din 1948, a fost ales de 13 ori consecutiv ca membru al Camerei Reprezentanților din partea districtului al 5-lea al statului Michigan (orașul Grand Rapids, al doilea ca mărime în Michigan). A devenit organizator („whip", a doua funcție în cadrul unui grup parlamentar) al republicanilor din Camera Reprezentanților în 1963. În 1965 — cînd republicanii căutau o împrospătare a conducerii, inclusiv a celei din Congres, după grava înfrîngere suferită în alegerile din 1964, anul candidaturii lui Barry Goldwater — este ales lider al republicanilor din Camera Reprezentanților și comentariile de atunci îl menționau ca pe un posibil candidat la președinție; de altfel, pare stabilit faptul că, atît în 1960 cît și 1968, Richard Nixon a studiat posibilitatea de a-l numi candidat la vicepreședințe (au fost preferați candidați „de pe coasta de est", Henry Cabot Lodge din Massachusetts și Spiro Agnew din Maryland).

În prezent, confirmarea lui Gerald Ford ca vicepreședinte — este necesară aprobarea majorității atît în Camera Reprezentanților cît și în Senat — pare posibilă mai ales datorită faptului că vicepreședintele desemnat de Richard Nixon nu aspiră să candideze în 1976: Gerald Ford a subliniat, după desemnarea sa, că nu va candida, în aceste alegeri, nici la președinție și nici la vicepreședințe. În cazul contrar, majoritățile democrate din ambele Camere ale Congresului S.U.A. ar fi putut infirma numirea făcută de președinte, aducînd obiecția de principiu că partidul aflat la Casa Albă nu are dreptul de a-și crea avantaje electorale oferind funcția de vicepreședinte — de fapt, oricînd disponibilă prin demisie — candidatului cu cele mai mari șanse în perspectiva următoarelor alegeri.

În problemele politicii externe și militare, se apreciază că Ford se situează pe poziții întru totul similare acelora ale președintelui Nixon. Foarte probabila sa confirmare în funcția de vicepreședinte, de către Congres, ar urma să se producă într-un termen de cel mult zece zile.

Mihai Matei

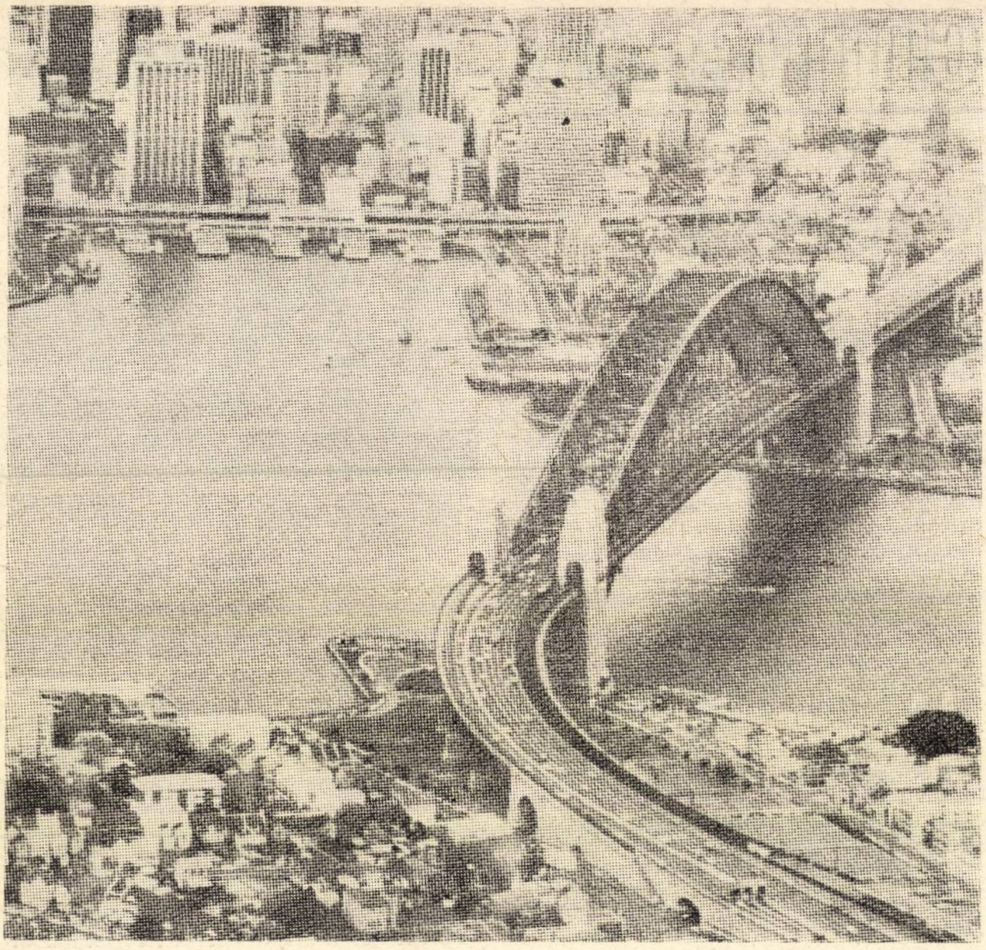

Cel mai mare pod și primul ca frumusețe din emisfera sudică, dar al doilea ca mărime din lume

REPORTAJ PE GLOB

SYDNEY

Ștefan Ianc

Părăseam Europa la sfîrșitul primăverii și, după aproape 28 de ore de zbor continuu, ajungeam la Sydney la începutul iernii australe. Eram mai în vîrstă cu 8 ore datorită diferenței de fus orar — 12 noaptea la București, 8 dimineața la Sydney. Un cîștig de 8 ore, dar nu și de odihnă după cum m-am convins în zilele următoare. Un european are nevoie de cel puțin două săptămîni de adaptare, timp în care organismul său trece treptat de la starea de somnolență în timpul zilei și frecventele perioade de nesomn din timpul nopții, la un program obișnuit de lucru, de viață.

Gazdele ne reținuseră la hotelul „Park Regis" din imediata apropiere a Golfului și portului Jackson, acolo unde cu aproape două secole în urmă, în anul 1788, Arthur Philip aruncase ancorele primelor corăbii încărcate cu 895 „convicts", pușcăriași din Anglia aduși aici împreună cu paza și administrația lor militară. Prima așezare înființată a fost botezată Sydney, după numele ministrului britanic al coloniilor din acea vreme.

Imaginea panoramică a Sydney-ului — „San Francisco"-ul australian — am avut plăcerea s-o admir de la etajul 48 al hotelului, clădire din beton, aluminiu și sticlă, ce se ridică semeață, în formă triunghiulară, dominînd împrejurimile. De aici, de la această înălțime, vezi apele Golfului Jackson și ale rîului Parramatta pătrunzînd adînc în inima orașului, Bottany Bay și alte golfuri secundare pe malurile cărora de-abia distingi locuințele ascunse într-o vegetație luxuriantă, oferind o splendidă perspectivă. Acolo unde cu aproximativ două secole în urmă se întindea jungla virgină.

Probleme de urbanism

Cel mai vechi oraș al Australiei, capitala statului Noua Galie de Sud, se întinde pe o distanță de 80 de kilometri de-a lungul coastei Pacificului și alți 50 de kilometri în interiorul continentului, pînă în imediata apropiere a poalelor Munților Albaștri. Vizitatorul străin simte aici cel mai bine pulsul economic al Australiei. În cele 365 de zile ale anului, aici acostează peste 4 000 de vase de diferite tonaje, descărcînd sau încărcînd anual peste 14 milioane de tone de mărfuri din cele mai variate. Aici se încarcă, pentru export, însemnate cantități de grîu, zahăr, carne și lînă (180 de milioane de oi merinos, reprezentînd 30 la sută din producția mondială de lînă).

Trăsătura dominantă a metropolei nu este imprimată de cele cîteva sute de zgîrie-nori, între 40–80 de etaje, concentrate în „City", după expresia australienilor.

Sydney, principalul centru industrial și financiar al Australiei, portul cu cel mai mare trafic, nu poate fi conceput fără existența „City"-ului, un conglomerat de clădiri înalte, ridicate pe o suprafață restrînsă datorită prețului exorbitant al terenului. Aici își au sediile principalele instituții bancare și industriale, Banca Australiei, Banca Commonwealth-ului, a Statului Noua Galie de Sud — a cărei capitală este Sydney-ul — Societatea aviatică „Quantas", concernul de exploatare a sateliților artificiali de telecomunicații, societăți de asigurări etc. Expresie a unei concurențe acerbe, sînt demolate aici clădiri între 10 și 20 de etaje, locul lor fiind luat de altele, mai impunătoare pe verticală, de 60–80 etaje, despre care australianul simplu se exprimă în felul următor: „Nebunii aruncă în cer banii adunați din sudoarea muncii noastre". În ceea ce privește locuințele, cei 2,8 milioane de locuitori ai orașului au continuat tradiția engleză și pe aceste meleaguri, locuind în proporție de 80 la sută în frumoase case colorate, din lemn de eucalipt sau cărămidă, acoperite cu țiglă și cărora nu le lipsește grădina cu flori, plante tropicale și pomi fructiferi. Există la Sydney, precum și în alte orașe, blocuri de locuințe construite în anii din urmă de autorități, întrucît și aici problema locuințelor este departe de a fi rezolvată. Cu toate acestea, locuitul în bloc este puțin agreat, din motive de tradiție și mai ales practice. Inexistența unor creșe și grădinițe de copii obligă părinții, atunci cînd ambii sînt în cîmpul muncii, să-și lase odraslele închise în apartamente: s-au produs astfel accidente, printre care căderea de la etajele superioare a unor copii nesupravegheați.

Șapte mari orașe — Sydney, Melbourne, Adelaide, Brisbane, Perth, New Castle și Canberra — cuprind azi aproape 70 la sută din populația Australiei. Iată de ce urbanismul acestei țări, cu toate caracteristicile sale legate de trafic, servicii și poluare, a accentuat disproporțiile și dezechilibrul între o zonă în mare parte nelocuită și cele cu densitate demografică mare. Urbanismul a favorizat specula pe suprafețele locuibile și ridicarea zgîrie-norilor, într-o țară cu o suprafață „prea mare" și o populație „prea mică" pentru nevoile sale (7 694 951 km² și 13 milioane de locuitori). Orașele australiene — și, în primul rînd, Sydney — au devenit expresia expansiunii unei mari industrii moderne, a dezvoltării unui puternic capital financiar, puncte de sprijin ale marilor societăți multinaționale și îndeosebi americane.

Cel mai mare din emisfera sudică și primul ca frumusețe, dar al doilea ca mărime din lume (doar cu 2 inches mai mic decît podul din San Francisco — spun australienii), podul portului leagă partea nordică a orașului de cea sudică, la revărsarea rîului Parramatta în Golful Jackson. Dat în exploatare în anul 1932, Harbour Bridge, în formă de arc metalic, suspendat la o înălțime de 4 m deasupra apelor golfului, cu patru benzi de circulație, reprezintă o operă de artă cu care australienii se mîndresc pe drept cuvînt. L-am privit prima dată din avion: este frumos și zvelt, iar vapoarele ce se scurg continuu pe sub arcurile sale par niște jucării pe luciul apelor.

Opera nouă și tradiții vechi

Noua clădire a operei din Sydney, în formă de corabie cu pînzele ridicate, este considerată cea mai originală lucrare de arhitectură contemporană, una din „minunile" lumii moderne după expresia ghidurilor și a unuia din directorii ei care ne-a însoțit în scurta noastră vizită aici. Lucrările de construcție au început în anul 1959, după ce a fost organizat un mare concurs internațional de proiecte. A fost ales, în cele din urmă,